

Wojewódzki Sąd Administracyjny
w Szczecinie

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
WOJEWÓDZKIEGO SĄDU
ADMINISTRACYJNEGO W SZCZECINIE
w ROKU 2021**

Szczecin - styczeń 2022 r.

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane w związku z treścią § 19 ust.1 pkt 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1177). Przepis ten nakłada na prezesa wojewódzkiego sądu administracyjnego obowiązek przedstawienia informacji o rocznej działalności sądu, podlegającej rozpatrzeniu przez zgromadzenie ogólne stosownie do art. 24 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2167).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie funkcjonował w 2021 roku, jak dotychczas, w strukturze dwóch wydziałów orzeczniczych, Wydziału Informacji Sądowej oraz oddziałów: finansowo-budżetowego, spraw ogólnych i osobowych i administracyjno-gospodarczego.

Funkcję Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie pełnił sędzia NSA Grzegorz Jankowski.

Funkcję Przewodniczącej Wydziału I oraz Wiceprezesa pełniła sędzia WSA Anna Sokołowska. Natomiast funkcję Przewodniczącego Wydziału II pełnił sędzia WSA Arkadiusz Windak.

Obowiązki Przewodniczącej Wydziału Informacji Sądowej pełniła sędzia WSA Maria Mysiak.

W roku 2021 w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie orzekało 18 sędziów, 1 asesor sądowy, 4 referendarzy sądowych, pracowało 14 asystentów sędziiego oraz 48 pracowników administracyjnych i obsługi.

I. WPŁYW SKARG I WYNIKI POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

1. Wpływ skarg i sposób ich załatwienia

Z poprzedniego okresu w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie do rozpoznania pozostało ogółem 868 spraw, w tym 806 spraw ze skarg na akty i czynności administracyjne (oznaczone symbolem SA), 58 skarg na bezczynność i przewlekłość organów administracyjnych (oznaczone symbolem SAB) oraz 4 wnioski (oznaczone symbolem SPP).

W roku 2021 wpłynęło ogółem 2602 sprawy, w tym 2348 skarg na akty i czynności administracyjne, 225 skargi na bezczynność i przewlekłość organów administracyjnych oraz 17 wniosków. Wpłynęło też bezpośrednio 14 wniosków o przyznanie prawa pomocy.

W porównaniu do roku 2020 ogólny wpływ spraw zwiększył się o 298 spraw. Średni miesięczny wpływ skarg w 2021 roku wyniósł 217 skarg, w 2020 r. – 192 skargi, w 2019 - 199 skarg, w 2018 r. – 218, a w 2017 r. - 231 skarg.

Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 1895. Osoby prawne wniosły 604 skargi.

W 28 sprawach skarżącymi były organizacje społeczne. Prokurator, jako strona skarżąca wystąpił w 71 sprawach. Od Rzecznika Praw Obywatelskich została wniesiona 1 sprawa. Natomiast Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców wniosł 3 skargi.

Załatwionych zostało ogółem 2 820 spraw w tym:

- 2567 skarg na akty i czynności, z których 1029 (40%) uwzględniono, 1053 (41%) oddalono, 358 (14%) odrzucono;
- 222 skargi na bezczynność i przewlekłość organów, z których 46 (21%) uwzględniono, 67 (30%) oddalono, 71 (32%) odrzucono;
- oraz 17 wniosków (SO) i 14 wniosków (SPP).

Na następny okres sprawozdawczy pozostało 650 spraw niezadowolonych (w tym 2 wnioski SO). Dla porównania na koniec 2020 roku pozostałość wynosiła 868 spraw. Tak, więc ilość spraw niezadowolonych zmniejszyła się o 218 spraw.

Poniższa tabela szczegółowo przedstawia wpływ i załatwienia w poszczególnych wydziałach:

	Pozostało z poprzedniego okresu		Wpływ		Załatwienia		Pozostało na następny okres	
	SA	SAB	SA	SAB	SA	SAB	SA	SAB
Wydział I	302	3	1031	17	1062	20	271	0
Wydział II	504	55	1317	208	1505	202	316	61
Razem	806	58	2348	225	2567	222	587	61

Udział określonych podmiotów w sprawach rozstrzygniętych w okresie sprawozdawczym odpowiednio w Wydziale I i II:

- Pełnomocników organów administracji państwowej - 13,
- Adwokatów, jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 7,
- Radców prawnych, jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 8,
- Doradców podatkowych, jako pełnomocników skarżących i uczestników postępowania - 7.

2. Postępowanie mediacyjne i uproszczone

Nie rozpoznano żadnej sprawy w postępowaniu mediacyjnym.

W 2021 roku w trybie uproszczonym rozpoznano łącznie 713 spraw (stanowi to 26% ogółu załatwień). W trybie tym w 290 sprawach uwzględniono skargę, a w 416 sprawach skarga została oddalona, 7 spraw załatwiono w inny sposób.

Dla porównania w 2020 r. w tym trybie rozpoznano 546 spraw (stanowiło to 25% ogółu załatwień), a w 2019 r. - 362 sprawy (16% ogółu załatwień).

W 2021 roku rozpoznano łącznie 40 sprzeciwów od decyzji – w 15 sprawach uwzględniono sprzeciw, w 17 sprawach oddalono sprzeciw, a w 8 sprawach odrzucono sprzeciw.

Skargi kasacyjne

W 2021 roku, od orzeczeń WSA w Szczecinie wpłynęły 923 (odpowiednio w I i II wydziale: 404+519) skargi kasacyjne, z czego 41 (15+26) skarg kasacyjnych odrzucono, a w 7 sprawach uchylono zaskarżony wyrok.

Do Naczelnego Sądu Administracyjnego przekazano 827 (394+433) skarg kasacyjnych.

W odniesieniu do załatwionych 2789 skarg (1082+1707) w 2021 roku zaskarżalność stanowiła 30%.

W poszczególnych Wydziałach zaskarżalność kształtowała się następująco:

- Wydział I – 36%
- Wydział II – 25%

Wpływ i załatwienia skarg kasacyjnych w 2021 r. w poszczególnych wydziałach:

Rodzaj sprawy	Wpływ skarg kasacyjnych	Ilość skarg kasacyjnych		Załatwionych przez NSA (stan na 31.12.2021 r.)		
		Odrzuconych przez WSA	Przekazanych do NSA	Ilość skarg		
				Oddalonych	Uwzględnionych	W inny sposób
Wydział I	404	15	394	304	54	7
Wydział II	519	26	433	162	32	42
Ogółem	923	41	827	466	86	49

3. Grzywny

W 2021 roku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie na podstawie art. 55 § 1, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi – wpłynęło ogółem 55 wniosków o wymierzenie grzywny/przyznanie sumy pieniężnej, załatwiono 71 wniosków, 21 spraw uwzględniono, w 36 sprawach wnioski oddalono, a 14 załatwiono w inny sposób.

- W trybie **art. 55 § 1 p.p.s.a.** wpłynęło 8 wniosków, grzywnę wymierzono w 4 sprawach łącznie w kwocie 1200 zł, w 2 sprawach oddalono wniosek, 1 sprawę załatwiono w inny sposób;

- W trybie art. **149 § 2 p.p.s.a.**, wpłynęło 18 wniosków, w 5 sprawach wymierzono grzywnę łącznie w kwocie 2100 zł, w 20 wniosek oddalono, w inny sposób załatwiono 3 sprawy;
- W trybie **art. 154 § 1 p.p.s.a.** wpłynęły 4 skargi, 1 oddalono, a 4 załatwiono w inny sposób;
- W 2021 roku w 11 sprawach przyznano sumę pieniężną od organu z art. **149 § 2 p.p.s.a.**, w ogólnej kwocie 7 000 zł.
- Z art. **154 § 7 p.p.s.a.** o przyznanie sumy pieniężnej wpłynął 1 wniosek i wymierzono grzywnę w kwocie 1000 zł.

W okresie sprawozdawczym na podstawie art. 155 § 1 i 2 p.p.s.a. wysłano 1 postanowienie sygnalizacyjne do organu.

Prawo pomocy

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 415 wniosków o przyznanie prawa pomocy (odpowiednio w Wydziale I – 183 i II – 232).

Rozpatrzono łącznie 409 wniosków, przyznając prawo pomocy w całości w 94 sprawach (46+48), przyznając prawo pomocy w części w 74 sprawach (19+55), w 119 sprawach (54+65) odmówiono przyznania prawa pomocy, w 54 sprawach wniosek pozostawiono bez rozpoznania (22+32), a 68 spraw załatwiono w inny sposób (38+30).

Wydatki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na opłacenie pomocy prawnej w roku sprawozdawczym, świadczonej przez adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych wyniosła 55 229,38 zł. W roku 2020 wydatki te wynosiły 57 866,46 zł, w 2019 - 38 362,33 zł, a w 2018 - 53 194,74 zł.

Na koniec okresu sprawozdawczego w WSA w Szczecinie zostały 193 sprawy niezakończony, w których od pierwszej rejestracji skargi do sądu upłynęło powyżej:

- 3 do 6 miesięcy – pozostało do załatwienia 108 spraw,
- 6 do 12 miesięcy - 52 sprawy,
- 12 miesięcy do 2 lat - 16 spraw,
- 2 do 3 lat - 11 spraw,
- 3 lat – pozostały 6 spraw.

We wszystkich tych sprawach są podejmowane czynności na bieżąco. W większości spraw zostały wyznaczone terminy przypadające na kolejny okres sprawozdawczy.

II. WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA

Sprawy z zakresu budownictwa o symbolu 601 - Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa.

W kategorii spraw oznaczonych symbolem 6010 - Pozwolenie na budowę, użytkowanie obiektu lub jego części, wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu, na uwagę zasługuje wyrok z 20 maja 2021 r. sygn. akt. II SA/Sz 7/21. Powyższe orzeczenie zapadło w toku rozpatrzenia skargi na decyzję w przedmiocie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę stacji bazowej telefonii komórkowej z antenami sektorowymi, radioliniowymi, urządzeniami sterującymi i zasilającymi oraz wewnętrzną linią zasilania energetycznego.

W skardze na powyższą decyzję skarżąca podnosiła w szczególności, iż lokalizacja stacji bazowej wpływa na możliwość realnego wykorzystania jej gruntu zgodnie z dotychczasowymi zapisami planu, tj. pod zabudowę pensjonatową. Zwracała też uwagę na znaczenie badania w toku zatwierdzania przedłożonego przez inwestora projektu tego, jaka moc promieniowania może być emitowana przez anteny instalowane na planowanej stacji bazowej.

Sąd rozpatrując powyższą skargę zwrócił uwagę, że wobec treści art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawa budowlane, rolą organu administracji architektoniczno-budowlanej jest ustalenie, czy inwestycja objęta wnioskiem o udzielenie pozwolenia na budowę wymaga uprzedniego uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Wobec powyższego organ administracji architektoniczno-budowlanej zobligowany jest w tym celu dokonać weryfikacji przedkładanej mu kwalifikacji projektowanej inwestycji w świetle przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Jak wyjaśniono w uzasadnieniu powyższego wyroku, ocena dokonywana przez organ administracji powinna obejmować między innymi część telekomunikacyjną projektu budowlanego, obejmującą w szczególności analizę oddziaływania pól elektromagnetycznych. Jak zauważył Sąd, w badanej sprawie za punkt odniesienia, gdy idzie o moc oraz kąty pochylenia anten, przyjęto wielkości zadeklarowane przez inwestora, nie zaś wielkości maksymalne wynikające z danych katalogowych anten. Dostrzegłszy zaś, iż w zgromadzonej dokumentacji brak jest kart katalogowych projektowanych do zainstalowania na stacji bazowej anten Sąd

uznał, że wobec takiego braku niemożliwe jest poczynienie miarodajnych ustaleń co do kluczowych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych, w tym wysokości występowania osi głównych wiązek promieniowania anten, efektu kumulacji promieniowania anten, występowania w przestrzeni ponadnormatywnego pola elektromagnetycznego na obszarach możliwej zabudowy. Takie braki, uniemożliwiają prawidłową ocenę tego, czy inwestycja wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Sąd podkreślił, że w postępowaniu o pozwolenie na budowę organ nie może opierać się wyłącznie na kwalifikacji przedsięwzięcia sporządzonej na zlecenie inwestora, ale musi potraktować ją jako stanowisko strony podlegające ocenie. Winien też dokonać stosownej oceny i wypowiedzieć się dlaczego zgadza się (bądź nie) z zaproponowaną kwalifikacją planowanej inwestycji. Wyjaśnił też, że przedłożona przez inwestora dokumentacja projektowa winna być dla organów architektoniczno-budowlanych wyłącznie punktem wyjścia do poczynienia własnych, krytycznych ustaleń w zakresie kwalifikacji środowiskowej planowanego przedsięwzięcia. Tylko bowiem wówczas jest możliwe poczynienie bezstronnych, obiektywnych i merytorycznych ustaleń w zakresie potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, a w dalszej kolejności, ustalenia konieczności uzyskania decyzji środowiskowej. Sąd nadmienił przy tym, iż jakkolwiek organ nie ma kompetencji do ingerencji lub modyfikacji zasadniczego kształtu planowanej inwestycji, gdyż zależy to wyłącznie od woli inwestora, to jednak nie może uchylać się od dokładnej i merytorycznej oceny, czy legalna realizacja przedsięwzięcia w zaplanowanym przez inwestora kształcie, ze względu na zakres jego przewidywanego i możliwego oddziaływania na środowisko, nie powinna zostać uzależniona od określenia istotnych warunków korzystania ze środowiska oraz wymagań dotyczących ochrony środowiska.

W powyższym wyroku wskazano także, iż w razie stwierdzenia istnienia możliwości regulacji pochylenia anten większej niż deklarowana przez inwestora w kwalifikacji przedsięwzięcia, należy ustalić oddziaływanie anteny od minimalnego do maksymalnego jej pochylenia, aby jednoznacznie określić od jakiej do jakiej wysokości od poziomu terenu oraz w jakiej odległości od anten i płaszczyźnie możliwe jest ewentualne oddziaływanie promieniowania na miejsca dostępne dla ludności w przypadku nachylenia anten pod różnym kątem.

Powyższe stanowisko, co do potrzeby odnoszenia się w toku orzekania o pozwoleniu na budowę do faktycznych parametrów technicznych anten, wynikających z ich dokumentacji technicznej (kart katalogowych), nie zaś do wartości

jedynie deklarowanych przez inwestora jako tych z których zamierza korzystać przy przyszłym użytkowaniu stacji bazowej, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie przyjmował także w innych orzeczeniach, oznaczonych sygnaturami: II SA/Sz 30/21, II SA/Sz 283/21, II SA/Sz 385/21, II SA/Sz 972/20.

W powyższej kategorii spraw, na uwagę zasługuje również wyrok z 6 kwietnia 2021 r., sygn. akt. II SA/Sz 334/21, w którym rozpatrzeniu podlegała skarga na postanowienie w przedmiocie odmowy, w wyniku wznowienia postępowania wstrzymania wykonania decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę.

W powyższej sprawie postępowanie administracyjne zostało wznowione wobec pominięcia skarżącej w toku pierwotnego postępowania mającego za przedmiot wydanie decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę na sąsiedniej nieruchomości. Organ wznowiający postępowanie uznał, iż skarżącej przysługiwało prawo do uczestniczenia w postępowaniu między innymi ze względu na konieczność weryfikacji norm dotyczących naturalnego oświetlenia budynku z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, określonych w § 13 ust. 1 oraz § 60 ust. 2 w związku z § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Orzekając dalej na podstawie przedłożonej w toku postępowania analizy nasłoneczniania, organ doszedł jednak do wniosku, iż teren inwestycji znajduje się w obszarze śródmieścia z intensywnie zgrupowaną zabudową. Uznał zatem, iż w przedmiotowej sprawie zaistniały podstawy do uznania, iż weryfikowana w trybie nadzwyczajnym decyzja dotyczyła tzw. zabudowy śródmiejskiej, dla której określono obniżone normy nasłoneczniania w stosunku do innego rodzaju zabudowy.

Powyższe stanowisko organu było kwestionowane przez skarżącą twierdzącą w szczególności, że Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta przyjęte dla tego obszaru w swoich zapisach wyraźnie rozróżnia zabudowę śródmiejską od innych rodzajów zabudowy i zabudowy śródmiejskiej na analizowanym terenie nie przewiduje. Ponadto w ocenie skarżącej położenie działki w środku miasta nie oznacza, że jest na niej dopuszczalna zabudowa śródmiejska.

Sąd rozstrzygając w powyższej sprawie wyjaśnił, iż termin „zabudowa śródmiejska”, zdefiniowany w § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, bazuje na dwóch

zasadniczych elementach, które decydują o uznaniu danej zabudowy za „śródmiejską”. Po pierwsze, zabudowa ta musi mieć charakter intensywny, to znaczy typowy dla charakteru, wielkości i cech zabudowy danego miasta (np. zgrupowanie zabudowań w wielkomiejskiej aglomeracji jest znacznie większe niż mieście małym lub średnim). Po drugie, zabudowa ta musi znajdować się na obszarze funkcjonalnego śródmieścia, co oznacza, że prawodawca odwołuje się do kryterium funkcji zabudowy, która - zgodnie z dalszą częścią definicji - ma „faktycznie” lub „planistycznie” stanowić centrum miasta lub centrum dzielnicy miasta. Z definicji tej wynika zatem szerokie rozumienie zabudowy śródmiejskiej, która obejmuje nie tylko jeden teren centralny miasta (zazwyczaj w mniejszych miastach), lecz także wielość „terenów centrotwórczych” w dzielnicach miast.

Dostrzegając rozróżnienie w Studium funkcji uzupełniającej i podstawowej kierunku zagospodarowania badanych terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną wysokiej intensywności, zakwalifikowanie badanych nieruchomości do rodzaju zabudowy śródmiejskiej sąd uznał za prawidłowe z uwagi na lokalizację badanych działek, które według Studium położone są w dzielnicy funkcjonalnie oznaczonej jako „Śródmieście”, na osiedlu „Śródmieście Północ”.

Takie stanowisko co do rozumienia pojęcia zabudowy śródmiejskiej było też przyjmowane w innych orzeczeniach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie oznaczonych sygnaturami: II SA/Sz 317/21, II SA/Sz 321/21, II SA/Sz 322/21, II SA/Sz 340/21 i II SA/Sz 335/21.

Wśród spraw ujętych w kategorii 6012 - Wstrzymanie robót budowlanych, wznowienie tych robót, zaniechanie dalszych robót budowlanych, na uwagę zasługuje sprawa zakończona wyrokiem z 21 kwietnia 2021 r. a oznaczona sygn. II SA/Sz 1053/20.

W powyższej sprawie zaskarżona została decyzja organu nadzoru budowlanego w przedmiocie nakazania zaniechania dalszych robót budowlanych. Wydanie powyższej decyzji poprzedzało wydanie - na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy Prawo budowlane - postanowienia nakazującego inwestorowi wstrzymanie prowadzonych robót budowlanych, przedstawienie inwentaryzacji prowadzonych robót, ekspertyzy technicznej zmienionej konstrukcji stropu nad parterem z uwzględnieniem spełnienia wymogów wytrzymałościowych i przeciwpożarowych, kwalifikacji dokonanych odstępstw od projektu budowlanego załączonego do zgłoszenia oraz przedstawienie dokumentów dopuszczających do stosowania w budownictwie wbudowanych wyrobów budowlanych i udokumentowania ich wbudowania w kontrolowanym budynku (bloczków ściennych,

betonu konstrukcyjnego, styropianu, elementów konstrukcyjnych drewnianego stropu i więźby dachowej, stolarki okiennej i drzwiowej, pokrycia).

W skardze do sądu administracyjnego skarżący podnosił, że od prawie 10-ciu lat czynione były starania, aby m.in. powstała droga ekspresowa, łącząca środkowe wybrzeże Bałtyku z południem Polski i w tym zakresie były jakieś plany związane z m.in. jego nieruchomością, lecz żaden organ nie wiedział jakie i kiedy się urzeczywistnią. O tych planach i postępkach w ich realizacji wiedziały jednak samorządy lokalne, w szczególności organ gminy który wydał mu w 2015 r. decyzję o warunkach zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie 11 budynków mieszkalnych jednorodzinnych z wbudowanymi garażami i niezbędną infrastrukturą techniczną.

Natomiast co do stwierdzonych przez organy nadzoru budowlanego zmian w stosunku do zatwierdzonego przez Starostę Powiatowego projektu budowlanego, skarżący wskazywał, że zostały one uznane przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane w odpowiedniej branży jako zmiany nieistotne. Przesłanki wynikające z przepisu art. 36a ust. 5 pkt 3-6 ustawy Prawo budowlane o zmianach nieistotnych zostały zatem w jego przypadku spełnione, nie dokonano jedynie formalnego wpisu w dzienniku budowy. Ponadto wskazywał, że działka przywołana w skarżonej decyzji została podzielona. Tym samym decyzje organów nadzoru budowlanego zostały wydane dla działki, której już nie ma.

Rozpatrując powyższą skargę Sąd stwierdził, że każde opisane w art. 50 ust. 1 ustawy Prawo budowlane działanie inwestora prowadzi do stanu niezgodnego z prawem, jako naruszające przepisy prawa i w rezultacie wymaga interwencji organu nadzoru budowlanego. Przy tym pod pojęciem działań niezgodnych z prawem, o których mowa w powyższym przepisie, należy rozumieć prowadzenie robót budowlanych niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym lub innymi warunkami pozwolenia na budowę albo niezgodnie z dokonany zgłoszeniem lub z przepisami, jak też w sposób mogący spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia lub zagrożenia środowiska.

Sąd ustalił, że organy nadzoru budowlanego zasadnie uznały, iż budowa przedmiotowego budynku mieszkalnego, prowadzona była w sposób inny niż wynikający z zatwierdzonego zgłoszeniem robót budowlanych projektu budowlanego. Zmiany dotyczyły wymiarów zewnętrznych budynku, wysokości ścian kolankowych, wymiarów zamontowanych okien, drzwi do kotłowni, a także, co najistotniejsze, grubości użytych do budowy ścian bloczków oraz wykonania stropu o konstrukcji drewnianej z belek drewnianych, zamiast stropu projektowanego jako żelbetowy

wylewany na mokro. Jak dostrzegł przy tym Sąd, żadne ze stwierdzonych odstępstw nie zostało odnotowane w dzienniku budowy, ani nie dokonano stosownych adnotacji w projekcie budowlanym.

Sąd stwierdził także, iż prowadzona w taki sposób budowa może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezpieczeństwa konstrukcji budowanego obiektu, a tym samym co do tego czy nie zagraża zdrowiu i życiu przyszłych mieszkańców. W rezultacie stwierdzono, że zasadne było wydanie postanowienia nakazującego skarżącemu wstrzymanie dalszych robót budowlanych i nakazanie przedłożenia ekspertyzy technicznej zmienionej konstrukcji stropu nad parterem a także przedłożenia dokumentów potwierdzających dopuszczenie do stosowania w budownictwie wbudowanych wyrobów budowlanych.

Przy orzekaniu stwierdzono, iż skarżący nie wykonał obowiązków nałożonych na niego postanowieniem. Nie przedłożył inwentaryzacji wykonanych robót budowlanych. Nie przedstawił też żadnych dokumentów potwierdzających, że użyte do budowy materiały budowlane dopuszczone zostały do stosowania w budownictwie oraz, że strop o zmienionej konstrukcji jest wystarczająco wytrzymały. Zauważono też w uzasadnieniu, iż dowodu potwierdzającego dopuszczenie do stosowania w budownictwie wbudowanych wyrobów budowlanych nie mógł stanowić wydruk ze strony internetowej przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją wyrobów drewnianych z którego wynika, że owo przedsiębiorstwo zajmuje się sprzedażą drewna certyfikowanego. W szczególności taki wydruk nie dowodzi tego, że skarżący zakupił jakiegokolwiek drewno budowlane w tym przedsiębiorstwie.

Rozstrzygając w sprawie Sąd podkreślił, że dokonanie przez skarżącego skutecznego zgłoszenia budowy spornego budynku na nieruchomości stanowiącej jego własność, nie oznacza zwolnienia go od obowiązku przestrzegania zasad prawidłowej budowy o której stanowi art. 5 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Zawarta w tym przepisie zasada zgodności projektowania, budowania, użytkowania i utrzymania obiektów budowlanych z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi oraz zasadami wiedzy technicznej, odnosi się do całego procesu budowlanego i powinna być przestrzegana na każdym etapie budowy.

Odnosząc się natomiast do zarzutu skargi, iż w zaskarżonej decyzji podano jako teren inwestycji działkę, która w chwili orzekania nie istniała z uwagi na jej podział, Sąd wyjaśnił, że skoro budynek został w decyzji opisany stosownym, jednoznacznie identyfikującym go symbolem, to okoliczność, że w chwili obecnej usytuowany jest na działce o innym numerze, nie uniemożliwia jego identyfikacji i nie przesądza o wadliwości zaskarżonej decyzji organu administracji.

Analogiczne zasady co do obowiązku przestrzegania zasad prawidłowej budowy, w tym obowiązku używania w jej toku materiałów dopuszczonych do stosowania w budownictwie, zostały potwierdzone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie przy rozpatrywaniu spraw oznaczonych sygnaturami: II SA/Sz 1049/20, II SA/Sz 1050/20, II SA/Sz 1051/20, II SA/Sz 1052/20.

Zajęcie pasa drogowego (symbol 6033)

Na uwagę zasługuje sprawa o sygn. akt. II SA/Sz 253/21. Przedmiotem skargi wniesionej w niniejszej sprawie była decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego utrzymująca w mocy decyzję Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych zezwalającą na zajęcie pasa drogowego w celu budowy oświetlenia drogowego oraz nakładająca na skarżącego opłatę za zajęcie pasa drogowego. Zdaniem skarżącego, wspomniana opłata została na niego nałożona niezasadnie. Po pierwsze, nie powinien być jej adresatem ponieważ wnioski o zezwolenie na zajęcie pasa drogowego złożył nie w imieniu własnym lecz w imieniu inwestora (Gminy), a po drugie zajęcie pasa drogowego na cele związane z przebudową drogi nie wymaga zezwolenia zarządcy drogi. Wykonanie oświetlenia drogowego stanowi taką właśnie przebudowę, zatem zgoda zarządcy drogi nie była w tym wypadku wymagana.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do tego czy na zajęcie pasa drogowego w celu wykonania oświetlenia drogowego jest wymagane zezwolenie zarządcy drogi. W ocenie organu, z treści § 109 rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. z 2016 r., poz. 124 ze zm.) „nie można wywodzić o uznaniu przedsięwzięcia za urządzenia infrastruktury technicznej związane z zarządzaniem drogami lub potrzebami ruchu drogowego”. Droga powinna być oświetlona ze względu na bezpieczeństwo ruchu, jednak obowiązek ten nie dotyczy całych ciągów pasa drogowego wzdłuż wszystkich dróg lecz głównie miejsc, na które wskazuje przepis § 109 ww. rozporządzenia, dla których próg bezpieczeństwa jest niewątpliwie podwyższony (skrzyżowania, obiekty mostowe, przejścia dla pieszych, przejazdy dla rowerzystów, dojścia do przystanków komunikacji zbiorowej na terenie zabudowy).

Jak wynika z treści dołączonej do akt administracyjnych decyzji, Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych, na wniosek Gminy, zezwolił na lokalizację w pasie drogowym drogi powiatowej, chodnika ze zjazdami, zatoką autobusową, a także kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia drogowego. Jednym z elementów opisanej

wyżej inwestycji była zatem budowa oświetlenia drogowego, w pasie drogi powiatowej (której dotyczył wniosek skarżącego).

W świetle uregulowań zawartych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. z 2016 r., poz. 124 ze zm.), urządzenia oświetleniowe zostały zaliczone do wyposażenia technicznego dróg. Dotyczący tego zagadnienia § 109 tego rozporządzenia zamieszczony został bowiem w Dziale IV tego aktu zatytułowanym „Wyposażenie techniczne dróg”.

W ocenie Sądu, opisana wyżej budowa oświetlenia drogowego (na odcinku, na którym powstaje także chodnik ze zjazdami i zatoką autobusową) z pewnością ma na celu ochronę drogi – poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego, a dodatkowo także stanowi element przebudowy drogi, o jakiej mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o drogach publicznych. Oświetlenie drogowe w sposób bezpośredni i nierozdzielny jest związane z drogą jako budowlą, a jego podstawową funkcją jest zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego, jak również warunków jego niepogorszenia. Z tego względu, zajęcie pasa drogowego na tak określony cel nie wymaga w świetle wspomnianego przepisu zezwolenia zarządcy drogi, a w konsekwencji także ustalenia w drodze decyzji administracyjnej opłaty za zajęcie pasa drogowego.

Stanowisko tutejszego Sądu zostało podzielone przez NSA w sprawie II GSK 2096/21, który w wyroku z dnia 23 listopada 2021 r. oddalił skargę kasacyjną.

Transport drogowy i przewozy (symbol 6037)

W tej kategorii na uwagę zasługuje sprawa o sygnaturze akt II SA/Sz 744/21. Kierujący pojazdem wykonywał na rzecz Spółki międzynarodowy transport drogowy artykułów szybko psujących się z Polski do Niemiec bez ważnego świadectwa ATP potwierdzającego spełnienie wymogów niezbędnych do wykonywania międzynarodowego przewozu szybko psujących się artykułów żywnościowych dla pojazdu silnikowego, jak również nie posiadając świadectwa ATP kontrolowanej przyczepy. Definicję międzynarodowego transportu drogowego zawiera art. 4 pkt 2 u.t.d. stanowiąc, że pojęcie to oznacza podejmowanie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób lub rzeczy pojazdami samochodowymi, za które uważa się również zespoły pojazdów składające się z pojazdu samochodowego i przyczepy lub naczepy, przy czym jazda pojazdu między miejscem początkowym i docelowym odbywa się z przekroczeniem granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Z przepisu tego wynika, że o międzynarodowym

charakterze przewozu decyduje fakt przekroczenia granicy RP przy przemieszczaniu rzeczy z punktu początkowego do punktu docelowego, jednakże – dla ustalania, czy to był transport międzynarodowy bez znaczenia pozostaje okoliczność, czy w chwili kontroli nie doszło jeszcze do faktycznego przekroczenia granicy kraju. Międzynarodowy przewóz drogowy rozpoczyna się bowiem już w miejscu nadania przesyłki, a kończy po osiągnięciu miejsca przeznaczenia, stanowiąc jedno zdarzenie drogowe z tym, że odbywające się z przekroczeniem granicy.

Z kolei umowa ATP określa warunki wykonywania międzynarodowego przewozu szybko psujących się artykułów żywności wymieniając wśród nich obowiązek wykonywania przewozu ww. towarów odpowiednimi środkami transportu, to jest takimi, które posiadają stosowne świadectwo potwierdzające spełnienie określonych w umowie norm. Zgodnie z art. 9 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego (CMR) sporządzonej w Genewie z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238 - dalej „konwencja CMR”) list przewozy - z braku przeciwnego dowodu - jest dowodem zawarcia umowy, warunków umowy oraz przyjęcia towaru przez przewoźnika. Co prawda wśród elementów listu przewozowego (art. 6 ust. 1 konwencji CMR) nie wymienia wskazania numeru rejestracyjnego środka transportu, jednakże wśród wymogów formalnych listu przewozowego jest miejsce nadania towaru jak i miejsce przeznaczenia, co nie tylko pozwala na określenie charakteru przewozu, ale też stanowi dodatkowy argument przemawiający za tym, że decydujące znaczenia ma tu sam ładunek, zaś przewóz tego ładunku od rozpoczęcia do zakończenia traktować trzeba jako jedno zadanie drogowe, bez względu na jego etapowanie.

Sąd sformułował stanowisko, wedle którego, przeładunek towaru przed granicą do drugiego zestawu pojazdu posiadającego certyfikat ATP, nie zwalnia z obowiązku posiadania ważnego certyfikatu przez pierwszy zestaw. Wręcz przeciwnie każdy taki przewóz od samego jego początku (tj. od miejsca załadunku) do końca (miejsca rozładunku) musi spełniać wymogi i rygory międzynarodowego transportu drogowego.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, ustalanie liczby punktów sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych (symbol 6041)

W 2021 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie wpłynęło 9 spraw objętych symbolem 6041, w 6 z nich skargi zostały oddalone, natomiast w 3 sprawach uchylono decyzje organów obu instancji.

Uchylając decyzje organów obu instancji w sprawie I SA/Sz 41/21, której przedmiotem było zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu, w wyroku z dnia 17 listopada 2021 r. sąd wskazał, że podstawę materialnoprawną powyższej decyzji stanowi art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stosownie do którego organ zezwalający wydaje zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, po uzyskaniu pozytywnej opinii pisemnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy. Wskazana w tym przepisie pozytywna opinia komisji rozwiązywania problemów alkoholowych jest zatem niezbędną materialną przesłanką udzielenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dalej Sąd wskazał, że wobec zaopiniowania w dniu 12 sierpnia 2020 r. przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Szczecinie negatywnie wniosku skarżącej na sprzedaż napoi alkoholowych w będącym przedmiotem postępowania sklepie, organ pierwszej instancji odmówił skarżącej wydania zezwolenia na sprzedaż napoi alkoholowych.

Jednak stanowiąca podstawę rozstrzygnięcia wniosku o zezwolenie na sprzedaż napoi alkoholowych w rozpoznawanej sprawie opinia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Szczecinie wraz z utrzymującym ją w mocy postanowieniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Szczecinie z dnia 17 września 2020 r. zostały uchylone przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. akt I SA/Sz 61/21, który jest wyrokiem prawomocnym.

Tym samym zdaniem Sądu skutek prawomocnego wyeliminowania z obrotu prawnego rozstrzygnięcia, które było materialną podstawą wydania decyzji odmownej w przedmiotowej sprawie należało uznać, że w chwili obecnej brak jest podstaw do funkcjonowania w obrocie prawnym decyzji o odmowie wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Obecnie zaskarżona decyzja za podstawę odmowy do wydania zezwolenia uznaje wyeliminowany z obrotu prawnego akt w postaci odmownej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, tym samym występuje naruszenie art. 18 ust. 3a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Przedmiotem sprawy I SA/Sz 58/21 było cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości 4,5% i piwa. Oddalając skargę wyrokiem z dnia 11 marca 2021 r. podzielił stanowisko organów co do tego, że cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w trybie art. 18 ust. 10 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi było uzasadnione, wobec 7 własnych interwencji Policji przy sklepie prowadzonym przez skarżącą w okresie 6 miesięcy spowodowanych zakłócaniem porządku publicznego i które, co istotne, według Komendanta Komisariatu Policji miały związek z działalnością tego konkretnego sklepu.

Gry losowe i zakłady wzajemne (symbol 6042).

Podjęte orzeczenia dotyczyły sprawy w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu urządzania gier hazardowych bez koncesji.

Przykładowo w sprawie o sygn. akt I SA/Sz 976/20 przedmiotem oceny Sądu była decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu urządzania gier hazardowych bez koncesji. Sąd uznał za prawidłowe ustalenia organów, że organizowanie gier na ww. automacie było niezgodne z warunkami ustalonymi w u.g.h. Odnosząc się do zarzutów skargi Sąd stwierdził, że na podstawie opisu przebiegu gry i płyty DVD, w grze nie występuje żaden element zręcznościowy gry (zręczność gracza ogranicza się jedynie do naciśnięcia przycisku START/STOP), a rezultat tej gry jest nieprzewidywalny dla grającego, bowiem zależy od zainstalowanego oprogramowania, tym samym gra ma charakter losowy (art. 2 ust. 5 u.g.h.). Sąd podzielił także stanowisko organu odwoławczego, że eksperyment, dotyczący odtworzenia przez funkcjonariuszy możliwości gry na spornych automatach, jest zasadniczym i wystarczającym dowodem do ustalenia charakteru możliwych do rozegrania gier na automatach. Eksperyment, oddający stan automatu i jego funkcjonowanie "tu i teraz", najlepiej odzwierciedla charakter możliwej do urządzania na nim gry oraz stan automatu, jego cechy i możliwości prowadzenia na nim gier o charakterze losowym, a nie np. zręcznościowym. Ustawa o grach hazardowych wprowadza definicje poszczególnych gier, które określają i wskazują cechy je charakteryzujące. Ustalając przebieg gry w oparciu o przeprowadzony eksperyment można stwierdzić, czy dana gra wyczerpuje znamiona gry na automatach oraz że dane urządzenie stanowi automat w rozumieniu ustawy o grach hazardowych. Również w zakresie oceny prawidłowości nałożenia na skarżącą kary

pieniężnej na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 3 w zw. ust. 4 pkt 3 u.g.h., Sąd uznał rozstrzygnięcie organów za prawidłowe. Sąd wskazał, że karze takiej podlega posiadacz samoistny lokalu, w którym znajdują się niezarejestrowane automaty do gier i w którym prowadzona jest działalność gastronomiczna, handlowa lub usługowa, o ile lokal nie jest przedmiotem posiadania zależnego – w tym bowiem przypadku karze podlega posiadacz zależny lokalu, na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 3 u.g.h. Zdaniem Sądu, w zaskarżonej decyzji dokonano prawidłowej oceny prawnej okoliczności związanych z przedmiotowym lokalem. Organ przedstawił szczegółowe uzasadnienie takiego stanowiska, które sąd w pełni akceptuje bowiem wynika ono ze zgromadzonego materiału dowodowego. Odnosząc się do zawartego w przepisie art. 89 ust. 1 pkt 4 u.g.h. zastrzeżenia "o ile lokal nie jest przedmiotem posiadania zależnego", uznać należy, że przedmiotem takiego posiadania zależnego ma być "cały lokal" a nie wydzielona jego część, co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca. Wynajęcie zatem przez Spółkę niewielkiej powierzchni ww. lokalu (6 m²) posiadaczowi zależnemu nie decyduje o zniesieniu odpowiedzialności Spółki.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 723/20 przedmiotem oceny Sądu była decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej z tytułu urządzania gier hazardowych bez koncesji. Kluczową dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy kwestią, wymagającą rozważenia, było zagadnienie związane z wykładnią pojęcia "urządzający". Rozstrzygnięcie tej kwestii pozwoliło ustalić, czy skarżący jest adresatem normy z art. 89 ust. 1 pkt 2 u.g.h., a zatem, czy przepis ten znajdzie zastosowanie w przedstawionych wyżej okolicznościach faktycznych. W ocenie Sądu posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem "urządzającego gry", w celu identyfikacji sprawcy naruszenia prowadzi do wniosku, że podmiotem, wobec którego może być egzekwowana odpowiedzialność za delikt polegający na urządzaniu gier na automatach poza kasynem gry, jest każdy, a więc nie tylko właściciel (osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej), kto urządza grę na automatach w niedozwolonym do tego miejscu, a więc poza kasynem gry. Nie ma przy tym istotnego znaczenia, czy podmiot ten legitymuje się koncesją na prowadzenie kasyna gry. Urządzanie gier na automatach obejmuje nie tylko fizyczne ich prowadzenie, ale także inne działania, polegające na zorganizowaniu i pozyskaniu odpowiedniego miejsca do zamontowania urządzenia, przystosowania go do danego rodzaju działalności, umożliwienie dostępu do takiego automatu nieograniczonej liczbie graczy, utrzymywanie automatu w stanie stałej aktywności, umożliwiającej jego sprawne funkcjonowanie, wypłacanie wygranych, związane z obsługą urządzenia czy zatrudnieniem odpowiednio przeszkolonego

personelu i ewentualnie jego szkolenie. Przy czym czynności te nie muszą być wykonywane łącznie przez jeden podmiot. W konsekwencji warunkiem przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 u.g.h. jest wykazanie, że dany podmiot aktywnie uczestniczył (podejmował działania) w procesie urządzania nielegalnych gier hazardowych, przez co należy rozumieć ogół czynności i działań stanowiących zaplecze logistyczne i umożliwienie realizowania w praktyce działalności w zakresie gier hazardowych, w szczególności - zorganizowanie i pozyskanie odpowiedniego miejsca na zamontowanie urządzeń, przystosowanie do danego rodzaju działalności, umożliwienie dostępu do takiego miejsca nieograniczonej liczbie graczy, utrzymywanie automatów w stanie stałej aktywności, umożliwiającym ich sprawne funkcjonowanie, wypłacanie wygranych, obsługa urządzeń, zatrudnienie i odpowiednie przeszkolenie personelu, zapewniające graczom możliwość uczestniczenia w grze. W kontekście powyższego nie budzi wątpliwości, że karą za urządzenie gier na automatach poza kasynem gry, może być ukarany równolegle zarówno właściciel automatu czy też inna osoba, która zorganizowała przedsięwzięcie polegające na urządzaniu gier hazardowych poza kasynem gry.

Prawo wodne (symbol 609)

Spośród spraw obejmujących zagadnienia związane ze stosowaniem przepisów Prawa wodnego, na uwagę zasługuje stanowisko Sądu zaprezentowane w wyrokach z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt II SA/Sz 345/21, i z dnia 28 października 2021 r., sygn. akt II SA/Sz 416/21.

Analizując przepisy m.in. art. 403 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo wodne z 20 lipca 2017 r. w kontekście wymagań jakie winny zostać określone w pozwoleniu wodnoprawnym, sąd doszedł do konkluzji, że w pozwoleniu tym należy ustalić także „skład i stan” wprowadzanych ścieków, a w odniesieniu do ścieków przemysłowych również „stan” obejmujący temperaturę ścieków i odczyn pH. Przez skład ścieków należy rozumieć stężenie zawartych w nich substancji, a przez stan ścieków temperaturę, odczyn, poziom sztucznych substancji promieniotwórczych i stopień rozcieńczenia ścieków eliminujący toksyczne oddziaływanie ścieków. Za nieprawidłowe Sąd uznał stanowisko organów, iż owe ustalenia mogą nastąpić w umowie cywilnoprawnej, a decyzja zawierająca pozwolenie wodnoprawne nie musi się odnosić w żadnym zakresie do innych substancji, nie wskazanych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków

wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych. Z użytego przez ustawodawcę zwrotu „w szczególności” wynika, że organ wydający pozwolenie wodnoprawne nie może odstąpić od określenia maksymalnych dopuszczalnych wartości substancji szczególnie szkodliwych. Można wprawdzie uznać za dopuszczalne odstępnie od ustalenia maksymalnych wartości innych substancji niż substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, jednakże takie działanie dla swojej prawidłowości wymaga przynajmniej należytego uzasadnienia wykazującego, iż określenie stężeń innych nie jest potrzebne i nie wpłynie na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Szczególnie wnikliwej oceny wymagają w tym zakresie te substancje, na których potrzebę ograniczenia wskazuje zakład wodociągowo-kanalizacyjny znajdujący ograniczenia techniczne w zakresie możliwości oczyszczania ścieków.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt II SA/Sz 799/20 Sąd wypowiedział się co do zakresu nakazów możliwych do sformułowania w zarządzeniu pokontrolnym, mającym swoją podstawę w art. 341 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. Sąd zauważył, że choć zarządzenia pokontrolne nie są decyzjami administracyjnymi, to mają charakter władczy i rozstrzygają indywidualną sprawę konkretnego podmiotu. Organ wydający zarządzenie pokontrolne nie może jednak władczo i w tej formie nakazać stronie dokonania likwidacji wybudowanych urządzeń wodnych (z uwagi na to, że ustawa wymaga wydania w tej materii stosownej decyzji administracyjnej) jak też nie może władczo nakazać ich legalizacji. Sąd podkreślił, że wdrożenie trybu legalizacji jest wyłącznie uprawnieniem strony, z którego dana strona może, lecz nie musi, skorzystać. Oznacza to, że brak jest podstaw prawnych aby organ niejako „wymuszał” na stronie, w trybie zarządzenia pokontrolnego, konieczność wdrożenia procedury legalizacyjnej zrealizowanych urządzeń wodnych. Organ nie ma też podstaw aby w drodze zarządzenia pokontrolnego nakazywać ewentualną likwidację urządzeń wodnych skoro formą prawną orzeczenia o tej likwidacji jest określona w art. 190 ust. 13 ustawy – Prawo wodne forma decyzji administracyjnej.

W sprawie prowadzonej pod sygn. akt II SA/Sz 335/20 zapadł w dniu 28 stycznia 2021 r. wyrok, mocą którego, rozstrzygnięto sporną w sprawie granicę kontroli sprawowaną przez starostę względem uchwał podejmowanych przez spółkę wodno-ściekową w likwidacji, rozwiązaną na podstawie decyzji administracyjnej pod rządami Prawo wodne z 2001 r., w świetle zakresu kontroli starosty względem uchwał walnego zgromadzenia ww. spółki w ramach nowych rozwiązań prawnych, ujętych w ustawie Prawo wodne z 2017 r.

W uzasadnieniu wyroku Sąd przytoczył przepisy art. 441 ust. 1-3, art. 464 ust. 2 i 465 ust. 1-4 Prawa wodnego i wskazał, że wedle organu orzekającego w sprawie, aktualnie obowiązująca ustawa Prawo wodne, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., wprowadziła zmiany, realizując niejako sugestie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2017 r., sygn. akt I SK 49/13, w zakresie uprawnień kontrolnych starosty, w stosunku do uchylonej ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. W ocenie organu, wprowadzono zastrzeżenie zawężające takie uprawnienia, a mianowicie, starosta orzeka o nieważności uchwały organów spółki wodnej, podjęte w zakresie działalności, o której mowa w art. 441 ust. 1 i 3 p.w. (art. 462 ust. 4 p.w.), czego w poprzedniej ustawie nie było.

Sąd uznał wykładnię ww. przepisów za wadliwą. W ocenie Sądu, nowa regulacja prawna Prawa wodnego nie wprowadziła ograniczenia do uprawnień kontrolnych starosty, w porównaniu do poprzednio obowiązującej ustawy Prawo wodne z 2001 r., w stosunku do uchwał podejmowanych przez walne zgromadzenie członków spółki wodnościekowej w likwidacji rozwiązanej w drodze decyzji administracyjnej. Podstawowym narzędziem skutecznego działania starosty jest w ww. mierze art. 462 ust. 1 i 2 p.w. Uchwała organów spółki wodnej, również tej w likwidacji podlega kontroli starosty. Wbrew wywodom organu, wyłączenia z zakresu ww. kontroli uchwały organu spółki wodnej w zakresie powołania (także odwołania) likwidatora spółki wodnej, nie sposób wywieść z zakresu działalności spółki wodnej, uregulowanej w art. 441 ust. 1 i 3 p.w. Spółki wodne oraz związki walowe są bez wątpienia niepublicznymi formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mają na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami. Jak wskazywał Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu powołanego przez organ II instancji wyroku z dnia 12 maja 2017 r., sygn. akt SK 49/13 (opubl. w Dz. U. z 2017 r., poz. 980) spółki wodne można określić mianem niepublicznych podmiotów administrujących i postrzegać ich funkcjonowanie w perspektywie prywatyzacji zadań publicznych, co wiąże się z koniecznością zapewnienia nadzoru państwa lub samorządu terytorialnego nad ich działalnością. W art. 178 p.w. z 2001 r. prawodawca jedynie ogólnie wskazał, że zakresem nadzoru starosty objęta jest „działalność spółki”, nie precyzując, by chodziło o niektóre tylko tej działalności przejawy. Niezależnie od form działania, spółka wodna realizuje cele publiczne, i dlatego nie ma podstaw normatywnych, by jakaś „część” jej działalności nie była objęta nadzorem starosty. Godzi to wprowadzić w samodzielność tego rodzaju spółek, ale taki zakres nadzoru wynika z przyjętej przez ustawodawcę

konstrukcji spółki wodnej. Jeżeli uwzględnić, że ogólnie określający kompetencje starosty art. 178 p.w. z 2001 r. jest pierwszym z trzech przepisów działu VII rozdziału 3, to wzmacnia to wniosek, że wskazany w art. 179 ust. 1 p.w. z 2001 r. obowiązek zarządu przedstawienia staroście uchwał organów spółki dotyczy wszystkich uchwał spółki mieszczących się w zakresie jej działania.

Sąd zaakcentował, że dokonując kontroli konstytucyjności art. 179 ust. 4 p.w. z 2001 r. z punktu widzenia konstytucyjnego prawa dostępu do sądu, Trybunał Konstytucyjny ww. sprawie badał, czy członkom spółki wodnej przysługują inne środki ochrony ich praw niż wynikające z regulacji zamieszczonej w prawie wodnym. Przepis ten nie zamykał drogi do sądu powszechnego i członkowie spółki wodnej (a także inne podmioty), których praw, w tym także praw majątkowych, dotyczą uchwały spółki wodnej, mogli dochodzić ochrony swych praw przed sądem powszechnym, kwestionując także ważność uchwał organów spółki wodnej. Realizowanie przez spółki wodne zadań związanych z ochroną interesu publicznego uzasadnia objęcie spółek nadzorem ze strony organów władzy publicznej. Niemniej jednak w sytuacji, w której nadal pozostają one podmiotami prywatnymi, nie uzasadnia to takiej interpretacji art. 179 ust. 2 i 4 p.w. z 2001 r., a także przepisów ustawowych wyznaczających właściwość sądów administracyjnych i powszechnych, która - w przypadku sporów o charakterze cywilnoprawnym - wykluczałaby dostęp członków spółek wodnych do jakiegokolwiek sądu.

W ocenie Sądu, trudno zatem uznać za zasadne ograniczanie praw nadzorczych i kontrolnych starosty nad sprawami spółki wodnej w likwidacji w zakresie objętym zaskarżoną decyzją. Sprawami dotyczącymi działalności spółki wodnej objęte są także sprawy powołania i odwołania jej organów, gdyż dotyczą podstawowej kwestii – samej możliwości działania osoby prawnej poddanej tym rygorom przepisów p.w., określających uprawnienia kontrolne starosty, który wyznaczył likwidatora spółki wodnej w okolicznościach wskazanych w p.w. Trudno mówić bowiem o prawidłowej realizacji ww. działalności ustawowej, bez możliwości kontroli organów ją reprezentujących. Uprawnienie starosty do kontroli legalności powołania i odwołania likwidatora spółki wodnej, będącej rozwiązana na mocy decyzji starosty, należy więc wywieść wprost z funkcji nadzorczej i kontrolnej starosty, określonej w art. 462 ust. 1 p.w. Nie jest prawidłowe twierdzenie organu, że spółka wodna w likwidacji nie prowadzi już swojej działalności. Stosownie do art. 465 ust. 8 p.w., w okresie postępowania likwidacyjnego spółka wodna działa pod dotychczasową nazwą z dodaniem wyrazów „w likwidacji” i zachowuje osobowość prawną. Likwidator takiej spółki obowiązany jest podejmować czynności prowadzące

do zakończenia działalności tego podmiotu. Zgodnie z art. 467 p.w., starosta po otrzymaniu uchwały walnego zgromadzenia spółki wodnej w likwidacji o zatwierdzeniu ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora występuje z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z systemu informacyjnego gospodarki wodnej. Z powyższego wynika, że w okresie likwidacji spółka wodna posiada osobowość prawną i nadal działa. Moment końcowy działalności takiej spółki, a tym samym kontroli starosty, należy wywnioskować z art. 467 p.w., który wiąże koniec bytu prawnego spółki wodnej w likwidacji z wykreśleniem jej z właściwego rejestru podmiotów na wniosek starosty. W zaistniałej sytuacji, nie zasługuje na aprobatę twierdzenie organu, że uchwały podejmowane w toku postępowania likwidacyjnego nie podlegały kontroli starosty.

Podatek od towarów i usług (symbol 6110)

W 2021 r. w sprawach dotyczących podatku od towarów i usług składy orzekające - wobec podjęcia przez Naczelny Sąd Administracyjny uchwały z dnia 24 maja 2021 r. sygn. akt I FPS 1/21, w której stwierdzono, że: „W świetle art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U z 2017 r., poz. 2188 ze zm.) oraz art. 1 - 3 i art. 134 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm.) ocena przesłanek zastosowania przez organy podatkowe przy wydawaniu decyzji podatkowej art. 70 § 6 pkt 1 w zw. z art. 70c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 ze zm.) mieści się w granicach sprawy sądowej kontroli legalności tej decyzji.” - uznawały, że obowiązkiem sądu jest dokonanie oceny przesłanek zastosowania przez organy podatkowe przy wydawaniu decyzji podatkowej przepisów art. 70 § 6 pkt 1 w zw. z art. 70c Ordynacji podatkowej. W sprawach, w których podnoszone były zarzuty przedawnienia zobowiązania podatkowego, jak i w sprawach, w których takie zarzuty nie były podnoszone, a decyzje podatkowe wydane zostały po upływie terminu przedawnienia, składy orzekające z reguły dokonywały oceny, czy organy podatkowe nie wykorzystywały instrumentalnie przepisów art. 70 § 6 pkt 1 w zw. z art. 70c Ordynacji podatkowej.

W następujących sprawach składy orzekające wyraziły poglądy i oceny prawne wymagające odnotowania:

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 499/21 organy podatkowe stwierdziły, że skarżąca z tytułu wystawienia faktury dokumentującej najem turbin wiatrowych wraz

z masztami ma obowiązek zapłaty kwoty podatku wykazanej w zakwestionowanej fakturze na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. W ocenie Sądu, regulacja art. 108 ustawy o VAT implementuje do polskiego porządku prawnego art. 203 Dyrektywy VAT, w związku z tym, dla ustalenia celu wskazanych przepisów należy odwołać się do orzecznictwa TSUE, a orzecznictwo to potwierdza cel wprowadzenia przepisów art. 203 Dyrektywy VAT (wyrok w sprawie C-566/07 z dnia 18 czerwca 2009 r.). Sąd wskazał, że - jak wynika to z ustaleń organów podatkowych - transakcje zostały faktycznie zrealizowane przez skarżącą, a przedmiot transakcji niewątpliwie istniał. Faktura dokumentująca transakcję zmierzającą do uzyskania korzyści podatkowej nie powinna być traktowana jako "pusta". Faktury puste, to takie, które dokumentują czynność, która w rzeczywistości nie zaistniała lub czynność, która jedynie stwarza pozory dostawy towarów, gdy jej wystawca jest tego świadomy (lub powinien być świadomy), jako uczestnik łańcucha dostaw wiążących się z oszustwem podatkowym na wcześniejszym lub późniejszym etapie obrotu tym towarem, służą zatem dokonaniu oszustwa podatkowego nakierowanego na bezprawne uzyskanie (wyłudzenie) nienależnej korzyści związanej z rozliczeniami z zakresu VAT, którego nie można utożsamiać - co czyni organ - z nadużyciem podatkowym w znaczeniu, jakim pojęcie to zostało zdefiniowane w orzecznictwie TSUE oraz - od 15 lipca 2016 r. - w art. 5 ust. 5 ustawy o VAT. Nadużycie prawa w zakresie VAT jest bowiem również podejmowane, wprawdzie w celu uzyskania korzyści związanej z rozliczeniami z zakresu tego podatku, niemniej polega na osiągnięciu skutku (w postaci np. określonego uprawnienia) sprzecznego z celem oraz podstawowymi zasadami systemu podatku od wartości dodanej, w wyniku podjętych działań, formalnie pozostających w zgodzie z właściwymi przepisami. Zatem, faktury wystawionej w związku z rzeczywistą transakcją stanowiącą nadużycie podatkowe nie można traktować jako "pustej", do której znajduje zastosowanie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT. W konsekwencji, sąd podzielił pogląd skarżącej, iż sankcja wprowadzona w art. 108 ust. 1 ustawy o VAT ma na celu przede wszystkim zapobieganie nadużyciom i oszustwom w zakresie podatku VAT polegającym na wprowadzaniu do obrotu tzw. „pustych faktur”, nieodzwoiercedlających rzeczywistych transakcji, które stwarzają ryzyko odliczenia podatku naliczonego po stronie podmiotu otrzymującego taką fakturę. Zakres opodatkowania na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT obejmuje również przypadki rzeczywistych transakcji, które zgodnie z przepisami o podatku VAT nie powinny powodować powstania podatku należnego ze względu na objęcie zwolnieniem lub niepodleganie obowiązkowi podatkowemu VAT. Sąd podzielił także

stanowisko skarżącej, że obowiązek zapłaty VAT na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o VAT ciąży na wystawcy faktury tylko w przypadku, gdy istnieje przynajmniej potencjalna możliwość uszczuplenia dochodów budżetowych. Niniejsze ryzyko powstaje, gdy wystawca faktury może nie zapłacić podatku wynikającego z czynności opodatkowanej VAT, której wykonanie dokumentuje faktura, natomiast odbiorca faktury odliczy podatek naliczony wynikający z tej faktury. A, w stanie faktycznym sprawy, bezspornie dostawa objęta zakwestionowaną fakturą została przez skarżącą zrealizowana oraz nie wystąpiła sytuacja, w której doszłoby do uszczuplenia dochodów budżetowych, dlatego po stronie skarżącej nie powstał obowiązek zapłaty podatku na podstawie w art. 108 ust. 1 ustawy o VAT, ponieważ regulacja ta w stanie faktycznym przyjętym przez organ, jako podstawa rozstrzygnięcia, nie znajdowała zastosowania, a sankcyjne zobowiązanie podatkowe zostało określone z naruszeniem obowiązujących przepisów.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 350/21 Sąd wyraził pogląd, że skoro skarżąca gmina, korzystając z uprzedniego (sprzed wyroku TSUE w sprawie C-276/14) dorobku orzecznictwa unijnego i krajowego, deklarowała wyższą kwotę podatku naliczonego, przyjmując, że jej jednostki organizacyjne nie są odrębnym od gminy podatnikiem, to - korygując dotychczasowe rozliczenie w podatku - powinna zadeklarować podatek należny, rozliczony w badanym okresie rozliczeniowym przez te jednostki. Skoro bowiem wykonane przez te jednostki organizacyjne czynności opodatkowane stanowiły w istocie czynności skarżącej (tylko gmina mogła być podatnikiem z ich tytułu), to powinno to znaleźć odzwierciedlenie w wykazanych przez skarżącą kwotach podatku należnego. Ponadto, przejęcie podatku należnego powinno być całościowe, tj. powinno obejmować wszystkie niesamodzielne jednostki organizacyjne, prowadzące w ramach struktury skarżącej działalność gospodarczą. Nadto, skoro skarżąca gmina nie dokonała centralizacji rozliczeń za 2009 r., to znaczy, że podtrzymała zasadę oddzielnego rozliczenia podatku przez nią samą i jej jednostki organizacyjne. Co istotne także, skoro jednostki organizacyjne skarżącej nie złożyły również korekt „wyzerowujących” dotychczas złożone deklaracje podatkowe, to brak było podstaw do uwzględnienia zwiększonej wartości podatku naliczonego do odliczenia od podatku należnego, skoro związana ona była z wydatkami poniesionymi na inwestycję, którą wykorzystywały jej jednostki organizacyjne, traktowane przez skarżącą jako odrębni od niej podatnicy. W ocenie Sądu, nie do zaakceptowania jest stanowisko skarżącej, która nie dokonała centralizacji rozliczenia ze swoimi jednostkami, a w toku całego postępowania

podatkowego wносиła o uwzględnienie wydatków ww. jednostek, pomijając aktualny dorobek orzecznicy sądu unijnego i sądów krajowych, w tym prawomocnych wyroków sądów administracyjnych wydanych w sprawach skarżącej, w których m.in. przesadzono, że skarżąca powinna dokonać centralizacji rozliczeń ze swoimi jednostkami organizacyjnymi.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 578/21 Sąd ocenił, że doszło do naruszenia fundamentalnych zasad postępowania podatkowego, gdyż wskazał, iż organ odwoławczy rozszerzył granice postępowania dowodowego na okoliczności faktyczne wcześniej pominięte w decyzji organu I instancji oraz ukształtował w postępowaniu odwoławczym podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, co do istoty sprawy, odmiennie od uznanej za udowodnioną w postępowaniu przed organem I instancji, a taka sytuacja w konsekwencji pozbawiła skarżącą prawa do zaskarżenia rozstrzygnięcia w jej całym zakresie, przez co doszło także do unicestwienia gwarancji skarżącej do dwuinstancyjnego postępowania podatkowego. W tej sytuacji, już samo naruszenie tej fundamentalnej zasady określającej prawidłowość prowadzenia postępowania podatkowego eliminuje ocenę, czy wydana z naruszeniem tej zasady decyzja miała lub mogła mieć wpływ na wynik sprawy. Jednak, w ocenie Sądu, naruszenia te mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż ustalenia organu odwoławczego co do transakcji skarżącej ze spółką [...] nie zostały w ogóle zweryfikowane w postępowaniu dwuinstancyjnym, a powinny były przejść taką weryfikację, która mogłaby okazać się pozytywna dla skarżącej, w czym sąd nie może zastępować organów podatkowych. Sąd wskazał także, że - zgodnie z zasadą zaufania do organów podatkowych określoną w art. 121 § 1 O.p. - postępowanie podatkowe powinno być prowadzone w sposób budzący zaufanie do organów podatkowych, zaś w uzasadnieniu decyzji podatkowej - zgodnie z art. 210 § 4 O.p. - powinno znaleźć się pełne odzwierciedlenie i ocena zebranego materiału dowodowego oraz wyczerpujące wyjaśnienie przesłanek dokonanego rozstrzygnięcia, tak aby strona postępowania była zapoznana i przekonana co do prawidłowości oceny stanu faktycznego i prawnego oraz co do zasadności samej treści podjętej decyzji oraz mogła podnosić w środку zaskarżania zarzuty i argumenty co do istotnych ustaleń i ocen. Jeżeli natomiast, pewnych istotnych ustaleń i ocen brak jest w rozstrzygnięciu organu I instancji, to *de facto* strona pozbawiona jest możliwości ich kwestionowania na właściwym etapie postępowania (w sprawie - postępowania odwoławczego). W ocenie Sądu, zasada zaufania do organów podatkowych nie znalazła odzwierciedlenia w postępowaniu prowadzonym w sprawie, gdyż skarżąca w toku całego postępowania, tak po zakończeniu kontroli

celnej skarbowej, jak i w postępowaniu podatkowym przed organem I instancji, pozostawała w przekonaniu i zaufaniu do organu, iż jej korekta deklaracji za [...] została skutecznie złożona. Nadto, w ocenie Sądu, skoro organ w protokole badania ksiąg nie zakwestionował ich rzetelności transakcji ze spółką [...], to skarżąca nie miała możliwości zwalczać jakichkolwiek ustaleń i ocen organu I instancji co do jej transakcji z tą spółką, gdyż takich organ nie poczynił i nie wyraził, ani w protokole, ani w wydanej decyzji. Natomiast, pierwsze i zasadnicze ustalenia co do kwestionowanych transakcji zostały wyrażone dopiero przez organ odwoławczy w zaskarżonej do sądu decyzji, jednak sąd administracyjny nie jest kolejną instancją administracyjną i nie może zastępować organu odwoławczego w ponownym rozstrzygnięciu sprawy podatkowej. Sąd może kontrolować legalność wydanego, z zachowaniem zasad, rozstrzygnięcia organu odwoławczego, który ponownie powinien rozpoznać sprawę podatkową w jej całokształcie w takim zakresie w jakim rozpoznawał ją organ I instancji. Jeżeli zatem, organ I instancji pominął ustalenia i nie wyraził oceny prawnej co do pewnych istotnych zdarzeń prawnopodatkowych - w sprawie co do transakcji skarżącej ze spółką [...] - to tym samym uniemożliwił stronie odniesienie się do tych ustaleń i ocen. I, bez znaczenia w sprawie jest argumentacja organu odwoławczego, że skoro sama skarżąca - w nieskutecznie złożonej korekcie deklaracji za [...] - i tak pomniejszyła wysokość podatku naliczonego wynikającego z faktur wystawionych na rzecz spółki [...] (zatem przyznała się do wadliwego zastosowania stawki podatku VAT 0%), to jednak, gdyby skarżąca posiadała informację o nieskuteczności złożenia korekty i otrzymała prawidłowo sporządzony protokół badania ksiąg rachunkowych, to mogłaby zwalczać ustalenia i oceny w tym zakresie organów obu instancji, a nie tylko organu odwoławczego w skardze do sądu. W konsekwencji, Sąd ocenił, że zaskarżona decyzja została wydana z naruszeniem konstytucyjnej zasady prawa strony do dwuinstancyjnego postępowania administracyjnego i naczelných zasad postępowania podatkowego określonych w art. 121 § 1 i art. 127 O.p., zaś decyzja organu podatkowego I instancji wydana została z naruszeniem art. 121 § 1 i art. 210 § 4 O.p., dlatego - na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. c w zw. z art. 134 § 1 i art. 135 p.p.s.a. - uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji.

Podatek akcyzowy (symbol 6111).

W 2021 roku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie wpłynęło 20 spraw oznaczonych symbolem 6111, w 8 sprawach skargi zostały oddalone, w 2 sprawach uchylono zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą jej wydanie decyzję organu pierwszej instancji, w jednej sprawie uchylono zaskarżoną decyzję, w 6 sprawach skargi zostały odrzucone, natomiast w jednej sprawie postępowanie sądownoadministracyjne zostało umorzone.

W sprawie I SA/Sz 348/21, w której wyrokiem z dnia 17 czerwca 2021 r. oddalono skargę, spór dotyczył zasadności określenia skarżącej zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym wobec uznania, że nie zostały przez nią spełnione wszystkie warunki uprawniające ją do skorzystania ze zwolnienia podatkowego.

Organy podatkowe uznały, że olej napędowy magazynowany na barce skarżącej został przeznaczony do celów żeglugi, jednak prawidłowo zgromadzony w sprawie, kompletny materiał dowodowy pozwolił na stwierdzenie w badanym oleju napędowym zmagazynowanym na barce skarżącej niewłaściwego poziomu znacznika i barwnika. Organy podatkowe na tej podstawie uznały, że skarżąca nie użyła takiego oleju napędowego, o takich cechach (barwionego, oznakowanego), którego użycie na cele żeglugi pozwalają na zastosowanie w stosunku do tego oleju zwolnienia z podatku akcyzowego, o jakim mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 u.p.a.

Skarżąca twierdziła natomiast, że nie można uzależniać możliwości zastosowania zwolnienia od akcyzy przewidzianego dla paliwa żeglugowego od spełnienia dodatkowych warunków, w przypadku bezspornego wykorzystania objętego badaniem oleju napędowego do celów żeglugowych.

Sąd rozpoznając sprawę wskazał na treść art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatku akcyzowym (u.p.a.). Wskazał także, że zwolnienie przewidziane w tym przepisie stanowi implementację obligatoryjnego zwolnienia od akcyzy paliwa żeglugowego, jakie wynika z art. 14 Dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej.

Dalej Sąd zauważył, że w zakresie odnoszącym się do warunków korzystania ze zwolnienia (art. 32 ust. 1 pkt 2 u.p.a.) w orzecznictwie sądów administracyjnych prezentowany jest pogląd, iż mają one charakter materialnoprawny (podstawowy). W tym zakresie wskazuje się na cel zużycia oleju napędowego tj. zgodnie z celem żeglugowym. Wskazuje się również na drugą grupę

warunków o charakterze formalnoprawnym (pomocniczym), związanym np. z obowiązkiem prowadzenia ewidencji wyrobów zwolnionych zgodnie z ustalonym wzorem (art. 32 ust. 5 pkt 3 u.p.a.), obowiązkiem ujawnienia określonych informacji (art. 32 ust. 8 u.p.a.).

W ocenie Sądu zatem zgodnie z art. 3 ust. 2 u.p.a. dla celów opodatkowania akcyzą należy stosować kody CN przewidziane w ustawie, stąd w sprawie zgodnie z obowiązującą w lutym 2015 r. ustawą o podatku akcyzowym w odniesieniu do przedmiotowego oleju napędowego zastosowanie miał kod CN 2710 19 41 (któremu odpowiada kod CN 2710 19 43). Olej skalsyfikowany ww. kodem wykorzystywany do celów żeglugi zgodnie z art. 90 ust. 1 pkt 3 u.p.a. podlega obowiązkowi znakowania i barwienia.

W konsekwencji Sąd podzielił stanowisko organów, zgodnie z którym obowiązek znakowania i barwienia jest koniecznym do tego aby skorzystać ze zwolnienia, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 u.p.a., wskazując, że przy wyprowadzeniu ze składu podatkowego oleju napędowego warunkiem zwolnienia od akcyzy ze względu na jego przeznaczenie do celów żeglugowych jest nadanie wyrobowi materialnych cech właściwych dla tego przeznaczenia, tj. zabarwienia i oznakowania. Warunek ten jest warunkiem podstawowym. W dalszej kolejności dopełnione powinny zostać warunki pomocnicze, czyli formalne (tj. objęcie zabezpieczeniem akcyzowym, ujęcie w ewidencji wyrobów akcyzowych zwolnionych od akcyzy, przemieszczenie za dokumentem dostawy itd.).

Zdaniem Sądu zatem olej napędowy nieoznakowany i niezabarwiony bądź oznakowany i zabarwiony w nieprawidłowy sposób, nie może zostać przeznaczony do celów żeglugowych jako korzystający ze zwolnienia od akcyzy ze względu na to przeznaczenie. Stąd skoro zwolnieniu podlega używanie oleju do celów żeglugi, odpowiednio oznakowanego i zabarwionego to oczywistym jest, że warunek prawidłowego oznakowania i zabarwienia winien być utrzymany na wszystkich etapach obrotu wyrobem do czasu jego użycia.

Przedmiotem sprawy o sygnaturze I SA/Sz 298/21 było stwierdzenie nieważności decyzji ostatecznej w sprawie zwrotu skarżącej spółce podatku akcyzowego za lata 2018-2019. Oddalając skargę wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r. Sąd zgodził się z organem drugiej instancji co do tego, że w sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa, gdyż decyzja organu pierwszej instancji, w odniesieniu do części przypadającej na rok kalendarzowy 2019, pozostawała w wyraźnej

i oczywistej sprzeczności z treścią przepisu art. 89 ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym (u.p.a.) w brzmieniu nadanym ustawą z 28.12.2018r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, gdyż zastosowanie przy wyliczeniu kwoty zwrotu zapłaconej akcyzy stawki pięciokrotnie wyższej doprowadziło do sytuacji, w której kwota zapłaconej części akcyzy była wyższa aniżeli kwota zapłaconej akcyzy.

Zarzuty skargi w sprawie dotyczyły przede wszystkim błędnej i prawotwórczej interpretacji art. 31d ust. 3 ustawy o podatku akcyzowym, co zdaniem skarżącej doprowadziło do błędnego zastosowania przepisów dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznej. Zdaniem skarżącej stawka akcyzy, wynikająca z art. 89 ust. 3 u.p.a., nie jest dorozumianym elementem przywołanej normy prawnej, zaś proces legislacyjny dotyczący składowych wzoru rozpoczął się dopiero 30.12.2020 r.

Sąd przypomniał, że podstawowym sposobem interpretacji przepisów prawa jest wykładnia językowa. Nie jest to jednak jedyny sposób wykładni przepisów. Dokonując interpretacji przepisów można także zastosować wykładnię systemową, odnoszącą się do systemu prawa, w którym funkcjonuje przepis, wykładnię celowościową w odniesieniu do celu jaki ma realizować wykładany oraz i funkcjonalną, czyli odnoszącą się do funkcji przepisu.

Sąd wskazał także, że wykładnia prawa służy do usunięcia niejasności powstałych na tle poszczególnych przepisów prawa tak, aby możliwe było ich prawidłowe zastosowanie. Nie może ona prowadzić do absurdalnych sytuacji lub niemożliwych do zaakceptowania konsekwencji. Odkodowana z przepisu norma prawna musi być logiczna i możliwa do zastosowania.

Wykładnię językową stosuje się, gdy przy jej zastosowaniu otrzymuje się jednoznaczne znaczenie normy, co można potwierdzić odwołując się do systemowych, celowościowych i funkcjonalnych dyrektyw interpretacyjnych. Natomiast w przypadku, gdy analiza samego brzmienia przepisu nie wystarcza do ustalenia jego właściwego znaczenia należy dokonać interpretacji posiłkując się wskazanymi powyżej wykładniami pozajęzykowymi.

Dalej Sąd wskazał, iż istotnie do dnia 1 maja 2021 r. przepis art. 31d ust. 3 u.p.a. mógł stwarzać problem interpretacyjny w kontekście obowiązującej i wynikającej z art. 89 ust. 3 u.p.a. stawki akcyzy w wysokości 5 zł/MWh. Szczególnie ze względu na występujący w nim komponent w postaci stawki akcyzy za energię elektryczną w wysokości 20 zł/MWh oznaczony jako „20”.

Dokonując zatem dalszej wykładni wykraczającej poza wykładnię językową, sąd uznał, że już wykładnia przeprowadzona z użyciem przepisów ustawy o podatku

akcyzowym pozwala usunąć powstałe wątpliwości, gdyż przepis art. 89 ust. 3 u.p.a. odpowiada na pytanie o wysokość stawki za MWh. Nie jest bowiem możliwa sytuacja, w której dla zwrotu części zapłaconej akcyzy i dla uiszczenia akcyzy stosowane byłyby różne stawki dotyczące tego samego zobowiązania podatkowego, a do takiego wniosku prowadzi wykładnia językowa ograniczona wyłącznie do wzoru zamieszczonego w art. 31d ust. 3 u.p.a.

W konsekwencji Sąd przyznał rację organowi co do tego, że w przypadku nie zmodyfikowania wzoru na obliczenie kwoty zwracanej częściowo akcyzy, przez zastąpienie cyfry „20” cyfrą „5”, doszłoby do dokonania nie tylko zwrotu akcyzy zapłaconej, ale także finansowego przysporzenia poprzez wypłatę dodatkowych pieniędzy ze środków Skarbu Państwa, co skutkowałoby bezpodstawnym wzbogaceniem. Odwołując się zatem do brzmienia art. 31d ust. 3 u.p.a. i wskazanego w nim wzoru na obliczenie kwoty zwrotu części zapłaconej akcyzy, Sąd uznał, że musi być on odczytywany z uwzględnieniem art. 89 ust. 3 u.p.a., w którym wskazano stawkę akcyzy na energię elektryczną. Wykładnia systemowa wewnętrzna tego przepisu prowadzi do wniosku, że zakładowi energochłonnemu służy prawo do ubiegania się o zwrot części zapłaconej akcyzy od energii elektrycznej, która była kalkulowana w 2019 r. przez jej sprzedawcę z zastosowaniem stawki podatku akcyzowego w wysokości 5 zł/MWh. Nie można bowiem wybiórczo analizować tylko fragmentu danej normy prawnej, lecz należy ją odczytywać w kontekście całości regulacji danego aktu prawnego.

Zdaniem Sądu zatem w rozpoznawanej sprawie, nie doszło do zarzucanej w skardze prawotwórczej wykładni ww. normy prawnej, w konsekwencji uznać należy, że organ nie naruszył art. 31d ust. 3 u.p.a.

Podatek dochodowy od osób fizycznych (symbol 6112).

W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (6112) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał w 2021 r. 91 skarg na decyzje, postanowienia i interpretacje indywidualne, w tym: 14 skarg odrzucił, w 46 sprawach Sąd wydał wyroki oddalające skargę, w 26 sprawach uchylił zaskarżoną decyzję bądź postanowienie oraz uchylił 5 zaskarżonych interpretacji indywidualnych.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 353/21 - skarżący nie zgadzał się ze stanowiskiem organu, że przychody uzyskane przez niego w roku 2011 na podstawie umowy o współpracy z dnia 1 grudnia 2006 r. zawartej z A. z o.o., (z której wynikało, że pełnił w tej spółce funkcję asystenta handlowego), należało zakwalifikować do przychodów z działalności wykonywanej osobiście, stosownie do art. 13 pkt 9 ustawy

z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 z późn. zm. - dalej w skrócie: „u.p.d.o.f.”), zamiast - jak uważał skarżący - do przychodów z działalności gospodarczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f.

Ze stanu faktycznego wynikało, że skarżący w 2011 roku prowadził działalność gospodarczą, zaś uzyskane z niej dochody opodatkował w formie podatku liniowego, tj. w sposób określony w art. 30c u.p.d.o.f. Podatnik w ustawowym terminie złożył w Urzędzie Skarbowym zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2011 - PIT-37, w którym wykazał dochód z innych źródeł, zaś 14 lutego 2012 r. zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2011 - PIT-36L (wraz z formularzem PIT/B), w którym uwzględnił przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej. W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających, organ stwierdził, że do przychodów z działalności gospodarczej podatnik zaliczył przychody uzyskane od A. sp. z o.o. na podstawie umowy o współpracy. W opinii organu, na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, uznać należało że relacje prawne wiążące skarżącego z A. sp. z o.o. pozwalały mu na prowadzenie spraw spółki, a łącząca skarżącego ze spółką - umowa o współpracy z dnia 1 grudnia 2006 r. (obowiązująca w 2011 r.) była umową mającą charakter co najmniej podobny do umów o zarządzanie. Stąd też, przychody osiągnięte w związku z realizacją tej umowy są przychodami ze źródła przychodów, jakim jest działalność wykonywana osobiście (art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f.).

Organ podkreślił, że nie kwestionuje, że w ramach wykonywanych usług strona w niewielkim zakresie realizowała również zadania asystenta handlowego, jednak to zdaniem organu, nie miało wpływu na kwalifikację prawną uzyskanych przez niego przychodów, osiągniętych w związku z realizacją kwestionowanej umowy.

Sąd oddalając skargę wskazał, że już samo brzmienie przepisu art. 13 pkt 9 u.p.d.o.f. przesądza, że przychody z umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym charakterze, w tym przychody uzyskiwane przez podatnika z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej należy uważać za przychody z działalności wykonywanej osobiście. To ustawodawca wprost w tym przepisie art. 13 pkt 9 u.p.d.o.f. zdecydował, że do źródła przychodów z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f., należy zaliczyć wszystkie przychody uzyskiwane z umów o zarządzanie przedsiębiorstwem, kontraktów menedżerskich lub umów o podobnym

charakterze, a więc nawet wówczas, gdy umowy te będą zawarte w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez podatnika (tutaj skarżącego). Sąd wskazał, że z umowy o współpracy wynikało m.in., że skarżący wykonywał powierzone mu zadania w siedzibie A. Sp. z o.o. lub w innym określonym przez siebie miejscu przy czym telefon komórkowy spółka postawiła skarżącemu do dyspozycji, którego koszty eksploatacji zobowiązała się pokrywać, a także uzasadnionych przejazdów służbowych własnym samochodem, z zastrzeżeniem, że miesięczny zwrot wydatków nie może przekroczyć kwoty 1 500 zł netto (bez podatku VAT).

W ocenie Sądu, okoliczności te świadczą, że w roku podatkowym 2011 skarżący działał w ramach majątku i wewnętrznej struktury organizacyjnej A. Sp. z o.o. a Jego kompetencje, a więc uprawnienia i obowiązki (niezależnie od szerokich uprawnień prokurenta samoistnego), obejmowały różne istotne obszary działalności tej spółki. Nie było bowiem sporne, że skarżący przedłożył organowi dokumentację podatkową dla A. Sp. z o.o. za okres od 01.01.2011-31.12.2011 - sporządzoną dla potrzeb podatkowych, stosownie do art. 9a ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych - z której wprost wynikało, że oprócz działań związanych bezpośrednio ze sprzedażą (funkcją handlowca), a zatem czynności związanych z pełnieniem funkcji asystenta handlowego, skarżący nadto podejmował w imieniu tej spółki działania w innych obszarach jej działalności, gdyż był odpowiedzialny: za infrastrukturę firmy, transport, obszar produkcji, leasingi środków transportowych i maszyn, szkolenia BHP, prowadzenie procesu rekrutacji pracowników, współpracę z podmiotami zewnętrznymi wdrażanie procedur, instrukcji, dokumentację firmy, współpracę z kluczowymi kontrahentami (na zasadach określonych przez Zarząd). Z samej już treści powołanej umowy, jak i treści dokumentacji podatkowej Spółki wprost wynikało, że uprawnienia skarżącego w zakresie działania w imieniu i na rzecz tej spółki były bardzo szerokie, obejmowały bowiem w istocie wszystkie aspekty jej działalności.

Oceniając więc zaskarżoną decyzję, Sąd orzekający w sprawie uznał, że organy te, zasadnie zatem uznały, że przychody uzyskane w roku 2011 na podstawie umowy stanowią źródło przychodów z art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f., gdyż zostały uzyskane na podstawie umowy, która w swojej istocie przybrała charakter co najmniej podobny do umowy o zarządzanie. Zdaniem Sądu, relacje wiążące skarżącego ze Spółką A. wskazywały na to, że w roku podatkowym 2011 skarżący, posiadając kompetencje (uprawnienia i obowiązki) do samodzielnego działania w imieniu i na rzecz tej spółki z tytułu bycia prokurentem samoistnym spółki oraz

szerokiego umocowania przez zarząd Spółki w strategicznych obszarach działalności spółki (okoliczności niesporne), w istocie zarządzał tą spółką na jej rachunek i ryzyko, w zamian za co otrzymywał od spółki, określone w § 5 umowy, miesięczne wynagrodzenie stałe płatne z dołu do dnia 5 każdego miesiąca, dodatek w wysokości 1 % sprzedaży towarów handlowych netto wypłacany w miesięcznych okresach rozliczeniowych, w terminach wypłaty wynagrodzenia stałego, oraz wyjątkową premię uznaniową za szczególne osiągnięcia wyników w sprzedaży, a także zwrot kosztów podróży i noclegów, kosztów podróży własnym samochodem oraz do własnej dyspozycji telefon komórkowy, którego koszty także pokrywała spółka.

W ocenie Sądu, skoro skarżący nie kwestionował, że na podstawie ww. umowy o współpracy z dnia 01.12.2006 r. pełnił funkcję asystenta handlowego z zastrzeżeniem, że obowiązki te będzie wykonywać osobiście nie podlegając w tym zakresie żadnym poleceniom zleceńodawcy, czyli spółki, lub osób trzecich, a oprócz tych działań związanych bezpośrednio ze sprzedażą (funkcji handlowiec) - jak wynikało to z niespornej treści ww. dokumentacji podatkowej - jednocześnie w ramach umocowania przez Zarząd Spółki A., uprawniony był do działania w innych istotnych obszarach działalności tej spółki, zajmował się bowiem prowadzeniem w jej imieniu i na jej rzecz wszelkimi sprawami związanymi z tymi strategicznymi obszarami działania spółki, tj. z infrastrukturą firmy, transportem, produkcją, leasingiem środków transportowych i maszyn, szkoleniem BHP, prowadzeniem procesu rekrutacji pracowników, współpracą z podmiotami zewnętrznymi, dokumentacją firmy, współpracą z kluczowymi kontrahentami - to nie budzi wątpliwości w świetle niekwestionowanych okoliczności faktycznych występujących w badanej sprawie, że faktyczny umowny węzeł, jaki wiązał skarżącego ze spółką w 2011 r., chociaż niepisany wprost w umowie, w istocie przybrał charakter podobny do umowy o zarządzanie w rozumieniu art. 13 pkt 9 u.p.d.o.f., a w konsekwencji tego, przychód uzyskany na podstawie takiej umowy, tutaj, wynikający z umowy o współpracy z 01.12.2006 r., należało zakwalifikować jako przychód z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f.

Wobec tego Sąd stwierdził, że organy podatkowe obu instancji w sposób uprawniony zastosowały w kontrolowanej sprawie przepis art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f. uznając, że przychody z umowy o współpracy stanowią przychody z działalności wykonywanej osobiście, o jakiej mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f., gdyż niezależnie, czy czynności asystenta handlowego wykonywane były w ramach działalności gospodarczej skarżącego, ustawodawca w art. 13 pkt 9 u.p.d.o.f.

nakazał zakwalifikować takie przychody jako "przychody uzyskane z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 u.p.d.o.f."

W tym stanie sprawy, Sąd uznał zarzuty skargi za niezasadne i na podstawie art. 151 p.p.s.a., orzekł o oddaleniu skargi.

Orzeczenie powyższe wyrokiem z dnia 21.12.2021 r, II FSK 1144/21, NSA utrzymał w mocy.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 295/21 Sąd uchylił natomiast decyzję organu I i II instancji.

W rozpoznawanej sprawie kwestią sporną była ocena, czy skarżącemu przysługiwało uprawnienie do skorzystania z ulgi abolicyjnej, o której mowa w art. 27g ust. 1 pkt 1 u.p.d.o.f., z tytułu uzyskanych dochodów jako marynarz w Brazylii.

Mimo, że w jednolitym obecnie orzecznictwie sądów administracyjnych zgodnie przyjmuje się, że uzyskiwanie przez marynarzy dochodów w Brazylii, z którą Polska nie zawarła umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, przy braku zapłaty jakiegokolwiek podatku dochodowego w tym państwie, nie daje możliwości skorzystania z ulgi abolicyjnej, sprawa skarżącego nie należała do typowych, jakimi zajmował się dotychczas Naczelny Sąd Administracyjny. W rozpoznawanej sprawie odmienności wynikały z kilku istotnych, okoliczności: sprawa dotyczyła nadpłaty w podatku dochodowym od osób fizycznych, a nie interpretacji indywidualnej w sprawie ograniczenia poboru zaliczek, czy określenia zobowiązania w tym podatku; skarżący w roku podatkowy 2014 uzyskiwał dochody jako marynarz nie tylko w Brazylii, ale także w Niemczech, z którym to państwem Polska podpisała umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania; w sprawie skarżącego organ interpretacyjny wydał - w następstwie wyroków WSA w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017 r. sygn. akt III SA/Wa 1450/16 i Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2019 r. sygn. akt II FSK 3563/17 - interpretację indywidualną z dnia 16 kwietnia 2020 r. nr IPPB4/4511-1325/15/20-3/S/JK2, w której stwierdził, że uzyskiwanie przez skarżącego dochodów w Brazylii uprawniają go do skorzystania z ulgi abolicyjnej; Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju wydał interpretację ogólną z dnia 31 października 2019 r. nr DD4.8201.1.2019, której wskazał, że jedyną metodą unikania podwójnego opodatkowania w sytuacji bezumownej (tak jak z Brazylią), jest metoda proporcjonalnego zaliczenia podatku "zapłaconego" za granicą.

Powyższe odmienności obligowały skład orzekający do rozważenia kilku istotnych wątpliwości, które pojawiły się w sprawie, a mianowicie:

1) czy fakt, że skarżący w roku podatkowym 2014 uzyskiwał także dochody jako marynarz w Niemczech, nie obligował organów podatkowych do uprzedniego - przed rozstrzygnięciem sprawy w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty podatku - wydania decyzji w przedmiocie określenia skarżącemu zobowiązania podatkowego za ten rok podatkowy;

2) czy istotnie, jak twierdziły organy podatkowe, wydana interpretacja indywidualna - w następstwie ww. wyroków sądów administracyjnych - nie zapewnia skarżącemu ochrony prawnej na podstawie art. 14k Ordynacji podatkowej, gdyż stan faktyczny/zdarzenie przyszłe opisane we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej odbiega od ustalonego w sprawie, bowiem obejmuje także dochody skarżącego uzyskane w Niemczech, a tej okoliczności co do roku podatkowego 2014 skarżący nie opisał we wniosku i nie przedstawił własnego stanowiska w sprawie oceny prawnej stanu faktycznego/zdarzenia przyszłego;

3) czy fakt wydania przez ministra do spraw finansów publicznych interpretacji ogólnej z dnia 31 października 2019 r. nr DD4.8201.1.2019, w której wskazał, że jedyną metodą unikania podwójnego opodatkowania w sytuacji bezumownej (tak jak z Brazylią), jest metoda proporcjonalnego zaliczenia podatku "zapłaconego" za granicą, nie zwalnia skarżącego - na podstawie art. 14l Ordynacji podatkowej - z obowiązku zapłaty podatku.

I tak, w ocenie Sądu, fakt, że skarżący w roku podatkowym 2014 uzyskiwał także dochody jako marynarz w Niemczech, a wniosek o stwierdzenie nadpłaty złożył tylko w zakresie dochodów uzyskanych w Brazylii, obligował organy podatkowe do uprzedniego - przed rozstrzygnięciem sprawy w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty podatku tylko w zakresie dochodów uzyskanych w Brazylii - rozliczenia, lecz nie do określenia skarżącemu zobowiązania podatkowego za ten rok podatkowy w formie decyzji. Przepis art. 75 § 4a O.p. stanowi bowiem, że w decyzji stwierdzającej nadpłatę organ podatkowy określa wysokość zobowiązania podatkowego w prawidłowej wysokości w takim zakresie, w jakim powstanie nadpłaty jest związane ze zmianą wysokości zobowiązania podatkowego. W zakresie, w jakim wniosek jest niezasadny, organ odmawia stwierdzenia nadpłaty.

Według Sądu, w sprawie organ podatkowy I instancji w przedstawionym w swojej decyzji rozliczeniu całego dochodu uzyskanego przez skarżącego w roku podatkowym 2014, zarówno tego w Niemczech jak i w Brazylii, ustalił najpierw wysokość tych dochodów, stawkę podatkową (32%), a następnie stopę procentową (28,18%) oraz dochód podlegający opodatkowaniu (uzyskany tylko w Brazylii) przy zastosowaniu stopy procentowej (28,18%) i wyliczył podatek. Zatem, organ ten

dokonał takiego rozliczenia wszystkich elementów stanowiących podstawę do wyliczenia zobowiązania podatkowego, jakiego dokonałby wydając decyzję w przedmiocie określenia skarżącemu zobowiązania podatkowego za rok podatkowy 2014, a następnie wydał decyzję w przedmiocie nadpłaty. Okoliczność, że skarżący w pierwotnie złożonej deklaracji zadeklarował podatek w wysokości takiej samej jak organ, nie dawała organowi do określenia zobowiązania podatkowego. Zatem, decyzja organu I instancji zawierała prawidłowe co do przedmiotu rozstrzygnięcie, tj. tylko w przedmiocie stwierdzenia nadpłaty.

Sąd przyznał również rację organom podatkowym, że stan faktyczny dotyczący roku podatkowego 2014 opisany przez skarżącego we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej odbiegał od tego, który został ustalony w sprawie dotyczącej stwierdzenia nadpłaty za 2014 r., a w której przyjęto także do rozliczenia dochody skarżącego uzyskiwane jako marynarz w Niemczech, jednak - według składu orzekającego w sprawie - ta okoliczność, tj. ustalenie, że skarżący takie dochody dodatkowo uzyskiwał i ich następcze uwzględnienie w rozliczeniu przedstawionym przez organ I instancji w swojej decyzji, nie miało wpływu na wynik tego rozliczenia i wysokość wyliczonego podatku, przeciwnie - potwierdzało okoliczność, że obliczony przez skarżącego w korekcie deklaracji PIT-36 (która wpłynęła do organu 16 kwietnia 2018 r.), wykazany w poz. 177, 181, 191, 192, 194 i 209, podatek do zapłaty obejmował kwotę tożsamą z wyliczoną przez organ I instancji w swojej decyzji.

Zatem, zdaniem Sądu, końcowo, przyznać należy rację skarżącemu, że stanowisko organów podatkowych co to odmienności stanu faktycznego opisanego we wniosku o interpretację, a zaistniałego w sprawie o nadpłatę, jest błędne, gdyż - chociaż organy te prawidłowo ustaliły, że dochód z Niemiec jest brany pod uwagę do wyliczenia stopy procentowej - to jednak nie można wyprowadzić wniosku, że w przypadku uzyskania dochodu także w Niemczech (poza Brazylią), okoliczność ta ma wpływ na wyliczenie kwoty podatku i w konsekwencji także, na uprawnienie podatnika do skorzystania z ulgi abolicyjnej.

Zdaniem Sądu, słusznie skarżący zwrócił uwagę, że organy pomijają okoliczność, iż w takim przypadku zastosowanie u podatnika ulgi abolicyjnej nie spowoduje wyzerowania podatku do zapłaty, co - jak wskazano już - znajduje odzwierciedlenie w korekcie zeznania podatkowego za 2014 r. złożonej wraz z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty. W takiej bowiem konfiguracji dochodów podatnik, pomimo zastosowania ulgi abolicyjnej, i tak będzie zobligowany do

uiszczenia podatku w Polsce, który zostanie wyliczony zgodnie z przepisem art. 27g u.p.d.o.f.

Sąd zgodził się także ze skarżącym, że - na mocy art. 170 i art. 171 p.p.s.a. - organy były zobowiązane uwzględnić prawomocne orzeczenia sądów administracyjnych wydane w jego sprawie, dot. interpretacji indywidualnej, tj. wyrok WSA w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2017 r. sygn. akt III SA/Wa 1450/16 i wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2019 r. sygn. akt II FSK 3563/17, w których przedstawiły jednoznaczną ocenę stanu faktycznego (i zdarzenia przyszłego) objętego wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej i uznały, że zapłata przez skarżącego podatku w Brazylii nie warunkuje możliwości skorzystania z ulgi abolicyjnej.

W rezultacie, Sąd ocenił, że wydana interpretacja indywidualna - w następstwie wyroków sądów administracyjnych - zapewnia skarżącemu ochronę prawną, na podstawie art. 14k Ordynacji podatkowej, gdyż chociaż stan faktyczny opisany we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej odbiega od ustalonego w sprawie o nadpłatę, to jednak okoliczność uzyskiwania przez skarżącego w 2014 r. dochodów także w Niemczech, nie miała wpływu na wyliczenie kwoty podatku i w konsekwencji także, na uprawnienie podatnika do skorzystania z ulgi abolicyjnej.

Rozważając natomiast kwestię wpływu wydania przez ministra do spraw finansów publicznych interpretacji ogólnej z dnia 31 października 2019 r. nr DD4.8201.1.2019 - w której wskazał, że jedyną metodą unikania podwójnego opodatkowania w sytuacji bezumownej (tak jak z Brazylią), jest metoda proporcjonalnego zaliczenia podatku "zapłaconego" za granicą - na zwolnienie skarżącego, na podstawie art. 14l Ordynacji podatkowej, z obowiązku zapłaty podatku, Sąd wskazał, że - zgodnie z tym przepisem - w przypadku gdy skutki podatkowe związane ze zdarzeniem, któremu odpowiada stan faktyczny będący przedmiotem interpretacji, miały miejsce przed opublikowaniem interpretacji ogólnej lub przed doręczeniem interpretacji indywidualnej, zastosowanie się do tej interpretacji nie zwalnia z obowiązku zapłaty podatku.

Przepis ten nie był przedmiotem analizy organów podatkowych, z powodów oczywistych, tj. uznania odmienności stanu faktycznego opisanego we wniosku o interpretację, a zaistniałego w sprawie o nadpłatę. Jednak, wobec wyrażonej przez sąd oceny, że odmienność tego stanu faktycznego nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie miała wpływu wyliczenie kwoty podatku i w konsekwencji także, na uprawnienie podatnika do skorzystania z ulgi abolicyjnej, zachodziła zdaniem sądu konieczność dokonania subsumcji tego przepisu pod

ustalony na nowo stan faktyczny, którego powinny dokonać organy podatkowe, bowiem sąd administracyjny własnych ustaleń faktycznych w sprawie administracyjnej czynić nie może, ani zastępować tych organów w ich uprawnieniu do rozstrzygnięcia spraw z zakresu administracji publicznej.

Zatem, wobec tego, że interpretacja ogólna wydana została 31 października 2019 r. nr DD4.8201.1.2019, a interpretacja indywidualna na wniosek skarżącego - po wyrokach sądów administracyjnych - 16 kwietnia 2020 r., to zachodziła konieczność dokonania oceny skutków podatkowych związanych ze zdarzeniem podatkowym (zaistniałym w 2014 r.), któremu odpowiada stan faktyczny będący przedmiotem interpretacji, a które miały miejsce przed opublikowaniem interpretacji ogólnej lub przed doręczeniem interpretacji indywidualnej, oraz oceny, czy zastosowanie się do tej interpretacji przez skarżącego zwalnia/nie zwalnia go z obowiązku zapłaty podatku.

W tej sytuacji, wobec uznania, że organy podatkowe wadliwie oceniły, iż wydana na rzecz skarżącego interpretacja indywidualna - w następstwie przywołanych wyroków sądów administracyjnych - nie zapewnia skarżącemu ochrony prawnej, na podstawie art. 14k Ordynacji podatkowej, i w konsekwencji także ma wpływ na uprawnienie podatnika do skorzystania z ulgi abolicyjnej, Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja oraz poprzedzająca ją decyzja organu I instancji wydane zostały z naruszeniem przepisów prawa procesowego (art. 14k Ordynacji podatkowej) i prawa materialnego (art. 27g u.p.d.o.f.).

Powyższe orzeczenie jest nieprawomocne.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 198/21 Sąd uchylił zaskarżoną interpretację indywidualną.

Istota sporu w rozpoznawanej sprawie sprowadzał się do oceny, czy określony w art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. - warunek samotnego wychowywania dzieci jest spełniony, gdy rodzice opiekują się dzieckiem w ciągu roku podatkowego, w ten sposób że każde z nich osobno sprawuje na nimi opiekę przez ustalony czas, bez udziału drugiego rodzica.

Sąd podkreślił, że ustawodawca uzależnił prawo, określonych w art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. osób (rodziców), do skorzystania z preferencyjnych zasad obliczania podatku dochodowego, między innymi do tego, czy osoba ta w roku podatkowym samotnie wychowywała małoletnie dzieci. Przy czym ustawodawca nie uzależnił prawa podatnika do preferencyjnego opodatkowania jego dochodów od tego, czy przez cały rok był osobą samotnie wychowującą dziecko. Wystarczające, aby taki stan zaistniał w ciągu roku.

Sąd wskazał, że sporne zagadnienie było już przedmiotem rozstrzygnięcia przez Naczelny Sąd Administracyjny z dnia 20 maja 2020 r. o sygn. akt II FSK 383/20, zgodnie z którym literalna, celowościowa i systemowa wykładania art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. prowadzi do wniosku, że określone w tym przepisie kryterium samotnego wychowywania dzieci jest spełnione również wtedy, gdy dany rodzic, wychowuje dzieci naprzemiennie z drugim rodzicem, tj. bez udziału drugiego rodzica, samodzielnie wykonuje czynności stanowiące proces wychowania w innym miejscu i czasie niż drugi rodzic.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, w pełni podzielił pogląd wyrażony w wyżej przytoczonym wyroku, wskazując że nie istnieje żadna z przyczyn uzasadniająca odstępianie od literalnej wykładni art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f.

Zdaniem Sądu, skoro w art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. ustawodawca nie zastrzegł wprost, że z ustanowionej tym przepisem ulgi podatkowej może korzystać tylko jeden z rodziców dziecka, mając świadomość, iż zgodnie z art. 93 § 1 oraz art. 95 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego władza rodzicielska, która obejmuje wychowanie dziecka, przysługuje obojgu rodzicom oraz że co do zasady rozwód nie pozbawia żadnego z rodziców władzy rodzicielskiej (dziecko ma prawo do wychowywania przez oboje rodziców), lecz ustanowił jako warunek zwolnienia od podatku "samotne wychowywanie dzieci", to nieuprawniona jest taka wykładnia tego przepisu, która wyklucza spod jego działania jednego z rodziców wychowującego dziecko bez udziału drugiego rodzica, czyli samotnie. Inaczej mówiąc, prawidłowo dokonana wykładnia omawianego przepisu prowadzi do wniosku, że rodzic samotnie wychowujący dziecko (dzieci), w znaczeniu powyżej wskazanym, jest uprawniony do ulgi ustanowionej w tym przepisie, jeśli spełnia pozostałe warunki zwolnienia, które, co trzeba zastrzec, nie zostały zakwestionowane przez organ interpretacyjny.

Sąd wskazał, że wykładnię literalną art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. wspiera wykładnia celowościowa i systemowa tego przepisu. Celem wprowadzenia ulgi było umożliwienie preferencyjnego rozliczenia podatkowego dla tych osób, które w roku podatkowym doświadczyły samotnej, samodzielnej pieczy nad dzieckiem i jego wychowywaniem. Cel ten wpisuje się w idee polityki prorodzinnej Państwa, która na gruncie prawa podatkowego realizowana jest na wiele sposobów.

W ocenie Sądu, nie można zaaprobować stanowiska zaprezentowanego przez organ interpretacyjny, że w przedstawionym stanie faktycznym sprawy, gdy rodzice naprzemiennie sprawują opiekę nad dzieckiem, skarżące nie można uznać za osobą samotnie wychowującą dziecko w rozumieniu przepisów u.p.d.o.f.,

a w konsekwencji, iż nie przysługuje jej prawo preferencyjnego rozliczenia jako osobie samotnie wychowującej dziecko.

Sąd wskazał, że odmienne poglądy dotyczące statusu osoby "samotnie wychowującej dzieci" były ugruntowane w odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego do końca 2010 r. Natomiast nowelizacja omawianego przepisu od dnia 1 stycznia 2011 r., w ocenie sądu, nadała nową treść normatywną analizowanej regulacji. W wyniku tej nowelizacji nie tylko zmienione zostało literalne brzmienie art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f., ale ustawodawca, uchylając art. 6 ust. 5 u.p.d.o.f. zrezygnował z legalnej definicji "osoby samotnie wychowującej dzieci". Zgodnie z tą definicją, za osobę samotnie wychowującą dzieci uważało się jednego z rodziców albo opiekuna prawnego, jeżeli osoba ta jest panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację w rozumieniu odrębnych przepisów, jak również osobę pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jej małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności. Stąd w stanie prawnym obowiązującym do końca 2010 r. uzasadniony byłby wniosek, że status osoby samotnie wychowującej dzieci przysługiwać może tylko jednemu z rodziców spełniających powyższe kryteria co do jego stanu cywilnego lub sytuacji prawnej bądź faktycznej. Obecne, zacytowane wcześniej brzmienie art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f., nie zawiera natomiast zastrzeżenia, że chodzi wyłącznie o jednego z rodziców, stąd w ocenie sądu, status taki może mieć każde z rodziców dziecka, spełniających pozostałe wymagania określone w tym przepisie.

Wobec braku wymogu samotnego wychowywania dziecka przez cały rok podatkowy, zdaniem Sądu, nie może mieć znaczenia prawnego szczegółowe procentowe określenie czasu faktycznie spędzonego z dzieckiem w ciągu roku czy też stopień rzeczywistego zaangażowania w proces wychowania dziecka, który zresztą w niektórych przypadkach mógłby wymykać się jednoznacznej ocenie.

W ocenie Sądu, z punktu widzenia treści obecnie obowiązującego przepisu art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f. liczy się status osoby rodzica określony w tym przepisie (tj. jej stan cywilny lub określona tam sytuacja prawna lub faktyczna) oraz samotne podejmowanie czynności wychowawczych w stosunku do dziecka w ciągu roku podatkowego.

Sąd wskazał, że w opisanym we wniosku stanie faktycznym, skarżący podał, że jest podatnikiem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 u.p.d.o.f., jest rozwiedziony, posiada małoletnie dzieci, wobec których wykonuje władzę rodzicielską, opiekując się nim naprzemiennie z matką dzieci w ciągu roku podatkowego. Skarżący wskazał, że czynnie uczestniczy w opiece i wychowaniu dzieci. Opieka naprzemienna wynika

z porozumienia między rodzicami. W stanie faktycznym skarżący nie zawarł informacji o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej nad dziećmi zawartym w wyroku rozwodowym, ani nie podał, że czy zawarte przez niego porozumienie z byłą żoną przedstawiono sądowi opiekuńczemu.

Sąd wyjaśnił, że specyfika postępowania o wydanie interpretacji indywidualnej oparta jest oświadczenie wnioskodawcy, w którym składający wniosek o wydanie interpretacji, obowiązany jest do wyczerpującego przedstawienia zaistniałego stanu faktycznego na podstawie art. 14b § 3 O.p. W toku postępowania o wydanie interpretacji organ związany jest stanem faktycznym wskazanym przez wnioskodawcę i ocenia prawidłowość stanowiska wnioskodawcy na tle ww. stanu faktycznego (art. 14c o.p.). Dotyczy to również sądu administracyjnego, rozpoznającego skargę na wydaną przez organ interpretację.

W toku postępowania o wydanie interpretacji organ nie może żądać przedstawienia żadnych dokumentów przez wnioskodawcę, ani ich oceniać. Jeżeli wnioskodawca wywodzi swoje stanowisko w oparciu o stosowne dokumenty winien przywołać ich treść w stanie faktycznym.

Sąd podkreślił również, że uzupełnienie stanu faktycznego przez wnioskodawcę dopiero na etapie skargi do sądu administracyjnego nie może odnieść żadnego skutku dla rozpoznania danej sprawy, gdyż wyczerpujący opis stanu faktycznego skarżący musi przedstawić już na etapie złożenia wniosku. Wobec powyższego, opierając się na stanie faktycznym wskazanym przez skarżącego we wniosku o wydanie interpretacji, że sprawuje on opiekę naprzemienną nad dziećmi wraz z byłą żoną, sąd uznał za zasadny zarzut skargi dotyczący naruszenia przez organ art. 6 ust. 4 u.p.d.o.f., przez jego błędną wykładnię.

Orzeczenie powyższe jest nieprawomocne.

Podatek dochodowy od osób prawnych (symbol 6113)

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 820/20 przedmiotem oceny Sądu była decyzja określająca stronie jako płatnikowi kwotę zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych niepobranego i niewpłaconego od przychodu z tytułu skapitalizowanych odsetek od pożyczek od spółki z siedzibą w Szwecji oraz orzekająca o odpowiedzialności podatkowej strony jako płatnika z tytułu niepobranego i niewpłaconego zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych od skapitalizowanych odsetek od pożyczek.

Zasadniczym i pierwotnym przedmiotem sporu w sprawie było objęte to, czy spółka polska w 2013 r. była zobowiązana zastosować się do brzmienia wersji

polskiej art. 11 konwencji polsko-szwedzkiej, która wówczas nie zawierała wymogu posiadania przez spółkę szwedzką statusu rzeczywistego właściciela odsetek, czy też w celu ustalenia możliwości zastosowania art. 11 konwencji polsko-szwedzkiej, spółka polska zobowiązana była w 2013 r. do samodzielnej weryfikacji i porównania treści jej postanowień w polskiej i szwedzkiej wersji, a w konsekwencji także angielskiej wersji językowej oraz do zastosowania się zgodnie z przepisem art. 30 konwencji polsko-szwedzkiej do jej wersji angielskiej – a w efekcie czy spółka polska była zobowiązana jako płatnik do pobrania i zapłaty zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych. W 2013 roku art. 11 ust. 1 konwencji polsko-szwedzkiej stanowił, iż odsetki, które powstają w Umawiającym się Państwie i są wypłacane osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w drugim Umawiającym się Państwie, mogą być opodatkowane tylko w tym drugim Państwie. Przepis ten w polskiej wersji językowej opublikowanej w Dzienniku Ustaw nie nawiązywał do posiadania przez osobę której wypłacane są odsetki posiadania statusu "rzeczywistego beneficjenta". Dopiero w dniu 20 listopada 2017 r. w drodze obwieszczenia Ministra Spraw Zagranicznych sprostowano błędy w polskiej wersji konwencji i wprowadzono do art. 11 ust. 1 wymóg posiadania przez osobę której wypłacane są odsetki statusu "rzeczywistego beneficjenta". Zdaniem Sądu organy podatkowe nie mogą wymagać, aby obywatel polski (podatnik) zapoznawał się z treścią obowiązujących go przepisów prawa polskiego w języku obcym i na własną rękę ustalał brzmienie tych przepisów, poszukiwał tego brzmienia, czy też dokonywał tłumaczeń innych niż opublikowane we właściwym organie promulgacyjnym, zawierającym urzędowe tłumaczenie przepisów wynikających z umów międzynarodowych sporządzonych w języku innym niż polski język urzędowy. Rzeczą państwa, działającego poprzez właściwe organy, jest zadbanie o prawidłowość opublikowanego w Dzienniku Ustaw tłumaczenia obcojęzycznej umowy międzynarodowej, konwencji traktatu itp. To państwo, a nie obywatel dysponuje w tym zakresie właściwymi środkami. W ocenie Sądu niedopuszczalna jest sytuacja, gdy każdy obywatel (podatnik) polski byłby zmuszony badać prawidłowość opublikowanego w Dzienniku Ustaw urzędowego tłumaczenia treści umowy międzynarodowej, korzystając czy to z własnej znajomości języka obcego, czy to z tłumaczenia dokonanego przez tłumacza przysięgłego. Skutkiem takiego działania byłoby uzależnienie treści przepisu od poziomu znajomości języka obcego przez podatnika lub tłumacza oraz ich umiejętności wykorzystania tej znajomości do przetłumaczenia specyficznego tekstu aktu prawnego. W ocenie Sądu obywatel (podatnik), który zapoznał się z określoną treścią przepisu prawa opublikowanego

w stosownym trybie i we właściwym organie promulgacyjnym, tym samym dokonał wszelkich aktów staranności wymaganych, aby uchronić się przed skutkami zastosowania zasady ignorantia iuris nocet, opartej na domniemaniu powszechnej znajomości należycie opublikowanego prawa. Uczyniwszy powyższe obywatel (podatnik) może - w poczuciu bezpieczeństwa - zastosować się do treści opublikowanych przepisów. Zdaniem Sądu w relacji państwo - obywatel (podatnik) niedopuszczalne jest obciążanie tego ostatniego negatywnymi skutkami ewentualnych błędów popełnionych przez organy państwowe przy publikacji tekstów umów międzynarodowych, w tym przy sporządzaniu tłumaczenia tekstów autentycznych. Sąd podkreślił, że art. 30 Konwencji polsko-szwedzkiej nie może być wykorzystany przez polskie organy podatkowe przeciwko polskim podatnikom. Przepis który ma rozstrzygać ewentualne spory między stronami umowy – tymi zaś są Umawiające się Państwa. To w sporze między Królestwem Szwecji a Rzeczpospolitą Polską rozstrzyga wersja angielska przepisu. Art. 30 Konwencji i angielska wersja art. 11 Konwencji nie może natomiast decydować na niekorzyść podatnika w sporze na linii polskie państwo – polski podatnik – także wobec treści art. 27 Konstytucji RP. Nie ma wątpliwości, że w hierarchii aktów prawnych wynikającej z art. 91 Konstytucji RP ratyfikowana umowa międzynarodowa stoi ponad ustawą i jest stosowana bezpośrednio, jednak ponad umową międzynarodową stoją zapisy Konstytucji RP, ta zaś w art. 27 jednoznacznie stwierdza, że w Rzeczypospolitej Polskiej językiem urzędowym jest język polski.

Sąd zajął takie samo stanowisko również w sprawach o sygn. akt I SA/Sz 645/21 oraz I SA/Sz 646/21, które dotyczyły zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych niepobranego i niewpłaconego od przychodu z tytułu wypłaconych odsetek od wyemitowanych obligacji na rzecz spółek z siedzibą w Szwecji.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 125/21 przedmiotem oceny Sądu była interpretacja indywidualna przepisów prawa podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych w zakresie kwalifikacji przychodów zwolnionych z opodatkowania na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1406 ze zm.; dalej "u.p.d.o.p.") środków otrzymanych przez Wnioskodawcę z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: "FGŚP") na podstawie art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1842

ze zm.; dalej "ustawa o COVID-19") jako dofinansowanie wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w ramach działalności prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej.

Organ wydał interpretację indywidualną, w której stanowisko wnioskodawcy w zakresie kwalifikacji do przychodów zwolnionych z opodatkowania na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 34 u.p.d.o.p. środków otrzymanych przez wnioskodawcę z FGŚP na podstawie art. 15g ustawy o COVID-19 jako dofinansowanie wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w ramach działalności strefowej, tj. działalności prowadzonej na terenie PSSE na podstawie zezwoleń - uznał za nieprawidłowe. Zdaniem Sądu kluczowe dla odpowiedzi czy tego rodzaju przychód kwalifikuje się do przychodu o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 34 u.p.d.o.p. jest ustalenie czy można go zakwalifikować do dochodu uzyskanego z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Sąd w składzie orzekającym w pełni podzielił poglądy prezentowane w orzecznictwie sądów administracyjnych, iż tych dochodów nie można utożsamiać jedynie z dochodami ze sprzedaży towarów i usług pochodzących z działalności prowadzonej na terenie strefy. Przepis art. 17 ust. 1 pkt 34 u.p.d.o.p. nie mówi o dochodach ze sprzedaży towarów i usług, ale o "dochodach uzyskanych z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej na podstawie zezwolenia", który to zwrot jest niewątpliwie szerszy aniżeli zwrot - dochód ze sprzedaży towarów i usług. Sąd podkreślił, że dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników ze środków FGSP ma charakter przychodu incydentalnego, wynikającego ze zdarzenia losowego, jednak bezpośrednio związanego z podstawową działalnością gospodarczą przedsiębiorcy. Pozyskiwanie wsparcia finansowego nie może stanowić samodzielnego przedmiotu działalności gospodarczej. Dofinansowanie to zawsze jest bezpośrednio związane z podstawową działalnością przedsiębiorcy, przy której zatrudnieni zostali pracownicy, których wynagrodzenie zostało objęte dofinansowaniem. Otrzymanie wsparcia finansowego w formie dofinansowania do wynagrodzeń nie byłoby możliwe, gdyby wnioskodawca nie prowadził podstawowej działalności, przy której zatrudnieni zostali pracownicy objęci dofinansowaniem, i których miejsca pracy zobowiązał się on utrzymać. W ocenie sądu pomiędzy dofinansowaniem do wynagrodzeń pracowników ze środków FGŚP, a działalnością podstawową skarżącej istnieje ścisły i nierozzerwalny, funkcjonalny związek, a zatem stanowi ono integralną część działalności strefowej. Przy uwzględnieniu celów ustanowienia specjalnych stref ekonomicznych oraz powyższych rozważań w ocenie Sądu przyznane dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w fabrykach na terenie

PSSE i wykonujących zadania związane z prowadzoną tam działalnością gospodarczą na podstawie zezwoleń stanowią przychód zwolniony z podatku dochodowego od osób prawnych zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 34 u.p.d.o.p.

W sprawie o sygn. I SA/Sz 204/21 przedmiotem oceny Sądu była decyzja organu określająca spółce wysokość zobowiązania podatkowego w podatku dochodowym od osób prawnych za 2017 r. organ uznał, że w wyniku istniejących powiązań warunki transakcji, jakie zostały ustalone pomiędzy stronami różnią się od warunków, które ustaliłyby niezależne podmioty działające w tym zakresie na rynku polskim, i miały one wpływ na poniesienie przez spółkę pełniącą funkcję producenta kontraktowej straty ze sprzedaży i osiągnięcie ujemnej rentowności liczonej wskaźnikiem marży netto ze sprzedaży. Tym samym organ stwierdził, że spółka nie wykazała dochodów, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymienione powiązania nie istniały, bowiem ich charakter (powiązania kapitałowe, jak i osobowe) miał silny wpływ na wynik finansowy spółki. Ostatecznie do analizy porównawczej organ przyjął wyniki marży netto ze sprzedaży za lata 2013-2016 pięciu podmiotów jako spełniające warunki porównywalności, w tym w odniesieniu do profilu funkcjonalnego spółki, jak również jej branży i działalności na rynku polskim jak i wymienionych w zaskarżonej decyzji kryteriów doboru tych podmiotów. W efekcie przeprowadzonej analizy porównawczej, w ocenie organu odwoławczego, dla zgodności z zasadą ceny rynkowej wskaźnik poziomu zysku (wynagrodzenia) spółki liczonego za pomocą wskaźnika marży netto ze sprzedaży winien osiągać wartości na poziomie pierwszego kwartyła w wysokości 3,17%. Zdaniem Sądu, organ odwoławczy uzasadnił w zaskarżonej decyzji w sposób wyczerpujący przesłanki, dla których był obowiązany zastosować instytucję szacowania uregulowaną w art. 11 u.p.d.o.p. Przepis ten jest samodzielną podstawą szacowania, dlatego też nie ma potrzeby odwoływania się przez organ odwoławczy do wyjątkowości stosowania instytucji szacowania w kontekście uregulowań zawartych w art. 23 § 1 O.p. Ponadto Sąd wskazał, że przed przystąpieniem określenia dochodu skarżącej w drodze oszacowania organ odwoławczy przeprowadził stosownie do przepisów wynikających m.in. z rozdziału 2 rozporządzenia Ministra Finansów analizę warunków transakcji ustalonych pomiędzy podmiotami oraz zgodność tych warunków z warunkami, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty (tzw. analizę porównywalności w tym analizę funkcjonalną), co ma swoje odzwierciedlenie w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd wskazał, że ceny w transakcjach między podmiotami powiązanymi powinny być ustalane w taki sposób, jak gdyby przedsiębiorstwa te funkcjonowały jako podmioty niezależne, działające na warunkach rynkowych i przeprowadzały

porównywalne transakcje w podobnych okolicznościach rynkowych oraz faktycznych. Przepis art. 9a u.p.d.o.p. pełni funkcję gwarancyjną, zapewniając podmiotom powiązanym, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 4 ww. ustawy, że sporządzenie poprawnej merytorycznie dokumentacji pozwoli ocenić transakcje między nimi, jako spełniające warunki transakcji rynkowych. Na podstawie takiej dokumentacji zarówno podatnik, ale także organ podatkowy ma możliwość ustalenia, czy transakcje były zawierane zgodnie z warunkami rynkowymi, czy też ukierunkowane na obniżenie dochodów (zwiększenia kosztów) celem zmniejszenia wymiaru podatku. Jak słusznie wskazał organ odwoławczy w zaskarżonej decyzji, dokumentacja taka jest dowodem, który jak każdy inny zebrany w sprawie podlega ocenie organu podatkowego, co miało miejsce w niniejszej sprawie. W interesie podatnika, zawierającego transakcje z podmiotem powiązanym, jest określenie na piśmie wszystkich istotnych uwarunkowań transakcji, mających wpływ na jej wartość, a jednocześnie niezależnych od istniejących między stronami powiązań. Niedokładności lub niezupełność dokumentacji, a w szczególności jej brak może spowodować konieczność szacowania dochodu

W przypadku zatem, gdy między podmiotem krajowym a podmiotem zagranicznym zostaną ustalone bądź narzucone warunki różniące się od warunków, które ustaliłyby między sobą podmioty niezależne, i w wyniku tego dany podmiot nie wykazuje dochodów lub wykazuje dochody niższe od tych, jakie ustaliłyby między sobą podmioty niezależne, dochody danego podmiotu wykazuje się bez uwzględnienia warunków będących wynikiem powiązań pomiędzy podmiotem krajowym i zagranicznym. Istotne jest, że ustalenie dochodów podmiotów powiązanych na podstawie art. 11 u.p.d.o.p. może nastąpić tylko i wyłącznie wtedy, gdy ustalenie warunków w transakcji pomiędzy podmiotami skutkujące wykazaniem dochodu niższego, niż mógłby zostać osiągnięty przez podmioty niezależne, jest wynikiem powiązań istniejących pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w transakcji. Jeśli rezultat w postaci zmniejszonego dochodu wynika z innych przyczyn, organy podatkowe nie są uprawnione do szacowania dochodu powiązanego podatnika na podstawie reguł wynikających z art. 11 u.p.d.o.p. Zatem ustalenie warunków w transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi, różniących się od warunków stosowanych przez podmioty niepowiązane, może skutkować ustaleniem dochodów podmiotów powiązanych przy zastosowaniu zasad określonych w art. 11 u.p.d.o.p. wtedy i tylko wtedy, gdy ustalenie takich warunków jest wynikiem istniejących powiązań. Istotna jest tu celowość działania podmiotów powiązanych, mająca na celu osiągnięcie konkretnej korzyści podatkowej właśnie dzięki ustaleniu warunków danej

transakcji w sposób odbiegający od warunków rynkowych. Dochody kontrolowanego podmiotu zostaną wówczas oszacowane przy zastosowaniu jednej z czterech metod szacowania dochodu w drodze wydania decyzji ustalającej – deklaratoryjnej. Artykuł 11 ust. 2 i 3 u.p.d.o.p. wylicza jedynie powyższe metody szacowania dochodu; ust. 9 wspomnianego artykułu zawiera natomiast ustawową delegację dla Ministra Finansów do wydania rozporządzenia określającego sposób i tryb określania dochodów w drodze oszacowania według powyższych metod. Realizacją ustawowej delegacji jest rozporządzenie Ministra Finansów z 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze szacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych.

Zdaniem Sądu wskazane w zaskarżonej decyzji okoliczności tj. przebieg i warunki transakcji, jej warunki ekonomiczne oraz strategia gospodarcza mające miejsce w Spółce, słusznie doprowadziły organ do wniosku, że stosunki pomiędzy spółkami zostały ułożone w sposób niekorzystny dla skarżącej i nieodpowiadający warunkom, jakie uzgodniłyby ze sobą niezależne podmioty, które miały wpływ na poniesienie przez spółkę straty zarówno ze sprzedaży, jak i na całej działalności. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że Spółka występująca w tych transakcjach jako producent o ograniczonych ryzykach nie miała zdolności do podejmowania jakichkolwiek decyzji związanych z ich przeprowadzeniem, a zakres jej zaangażowania w ustalenie warunków współpracy był ograniczony do pełnionych rutynowych funkcji. Podmiot taki powinien otrzymywać wynagrodzenie na poziomie rynkowym za wykonywane funkcje w pełni pokrywające ponoszone koszty związane ze zleceniem produkcji przez spółkę dominującą. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazał zdaniem Sądu, że zaistniały między stronami transakcji powiązania kapitałowe jak i osobowe, które miały wpływ na ustalenie warunków transakcji dostawy towarów na rzecz kontrahenta w sposób odbiegający od warunków transakcji, realizowanych pomiędzy podmiotami niepowiązanymi na rynku produkcji pojemników metalowych w Polsce. Przeprowadzona przez organy analiza porównywalności skorygowana przez organ odwoławczy w zaskarżonej decyzji wykazała, że kalkulacja wynagrodzenia przedstawiona w dokumentacji transakcji, a tym samym wygenerowana na podstawowej działalności operacyjnej strata, nie mieści się w przedziale wartości rynkowych podmiotów produkcyjnych. W związku z powyższym zdaniem Sądu zasadne jest stwierdzenie organu odwoławczego, że skarżąca nie wykazała dochodów, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymienione powiązania nie istniały. Wobec powyższego, w sprawie zaistniały przesłanki do

określenia stronie dochodów bez uwzględnienia warunków wynikających z powiązań z kontrahentem, co potwierdza zasadność uruchomienia wobec spółki procedury określenia dochodu w drodze oszacowania.

Podatek od spadków i darowizn oraz podatek od czynności cywilnoprawnych i opłaty skarbowej (symbol 6114), ulgi w spłacaniu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej (symbol 6536), podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową (symbol 6116).

W 2021 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie rozpoznano 12 spraw oznaczonych symbolem 6114, 240 spraw oznaczonych symbolem 6536 oraz 68 spraw oznaczonych symbolem 6116 (z czego jednak zdecydowana większość dotyczyła innych podatków i opłat lokalnych). W ramach ww. zakresu spraw sąd najczęściej rozstrzygał spory dotyczące zwolnień uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych. Do szerszego przedstawienia wybrano poniższe sprawy:

W sprawie I SA/Sz 965/20 spór dotyczył zasadności ustalenia skarżącej zobowiązania podatkowego w podatku od spadków i darowizn z tytułu nabycia od osoby zaliczanej do pierwszej grupy podatkowej w drodze darowizny 300 udziałów w spółce z o.o.

Według skarżącej sześciomiesięczny termin wynikający z art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn („u.p.s.d.”) uległ zawieszeniu od 14 marca 2020 r. i ponownie rozpoczął swój bieg 24 maja 2020 r., z uwagi na przepisy: art. 15zzr ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020.374 ze zm.; dalej: „ustawa COVID”) oraz art. 1 pkt 14 ustawy zmieniającej z 31 marca 2020 r. ze względu na art. 46 pkt 20 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2020.568), które mają zastosowanie do art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d. W związku z powyższym skarżąca uznała, że złożenie przez nią zgłoszenia podatkowego na formularzu SD-Z2 obejmującego ww. darowiznę

skutkowało zachowaniem terminu z art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d. i spełnieniem przesłanek zwolnienia podatkowego, wynikającego z art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d.

W ocenie zaś organu terminy wymienione w art. 15zzr ust. 1 pkt 1-6 ustawy COVID, określone w przepisach ogólnego prawa administracyjnego, nie dotyczą terminów określonych w przepisach prawa podatkowego. Zatem złożenie przez skarżącą 29 czerwca 2020 r. zgłoszenia podatkowego na formularzu SD-Z2 obejmującego darowiznę z 24 października 2019 r. dokonane zostało z naruszeniem materialnego terminu z art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d., co skutkowało utratą prawa do spornego zwolnienia podatkowego.

W powyższym sporze prawnym sąd przyznał rację skarżącej.

Sąd zauważył, że pojęcie „prawa administracyjnego” użyte przez ustawodawcę w art. 15zzr ust. 1 ustawy COVID nie zostało zdefiniowane w żadnej regulacji. Skoro ustawodawca wprowadził przepis szczególny, dający obywatelom ochronę przed skutkami ograniczeń związanych z epidemią w postaci zawieszenia biegu terminów prawa materialnego/zawitych przewidzianych przepisami prawa administracyjnego na czas stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii, rolą organu jest dokonanie wykładni tego przepisu z uwzględnieniem jego celu. Takie zaś działanie prowadzi do przyjęcia, że przepis ma zastosowanie do regulacji zawartych w prawie administracyjnym w szerokim znaczeniu, a zatem i do prawa podatkowego, w tym do art. 4a ust. 1 pkt 1 u.p.s.d.

W ocenie Sądu nie sposób uznać, że celem wprowadzenia art. 15zzr ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy COVID było objęcie ochroną prawną jedynie niektórych uczestników obrotu prawnego w zakresie prawa publicznego a pozbawienie takiej ochrony pozostałych. Zbieżny z wynikiem wykładni celowościowej i historycznej przepisu jest wynik jego wykładni systemowej zewnętrznej. Przepisy P.p.s.a nie różnicują bowiem spraw ogólnoadministracyjnych od spraw podatkowych. Taki sam wynik daje wykładnia funkcjonalna i prokonstytucyjna.

Sąd uwzględnił skargę i orzekł o uchyleniu zaskarżonej decyzji oraz poprzedzającej ją decyzji organu I instancji.

Wyrok jest prawomocny. Wyrokiem z 19 października 2021 r., III FSK 3975/21 Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną organu od powyższego wyroku.

Analogiczne stanowisko podzielił również Wojewódzki Sąd Administracyjny w sprawach I SA/Sz 338/21 oraz I SA/Sz 577/21.

W sprawie I SA/Sz 363/21 przedmiotem sporu była odmowa zwolnienia z obowiązku opłacenia, wynikających z reklamacji, należności z tytułu składek na

obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za marzec 2020 r.

Skarżąca dokonała korekty dokumentów rozliczeniowych za marzec 2020 r. 29 kwietnia 2020 r., a zatem dzień po rozpatrzeniu wniosku o zwolnienie z opłacania składek, gdyż - jak wskazał organ - rozpatrzenie tego wniosku nastąpiło w sposób zautomatyzowany 28 kwietnia 2020 r., w oparciu o złożone do 27 kwietnia 2020 r. dokumenty rozliczeniowe, i polegało na wygenerowaniu not księgowych umarzających składki na koncie płatnika. Według organu, ponieważ ustawa COVID nie zawiera przepisu uprawniającego ZUS do uwzględnienia dokumentów złożonych po rozpatrzeniu wniosku o zwolnienie, brak było podstaw do zwolnienia skarżącej z obowiązku opłacania należności z tytułu składek w kwotach innych niż ustalone na podstawie dokumentów rozliczeniowych złożonych do dnia rozpatrzenia wniosku o zwolnienie.

Sąd nie podzielił takiej zawężającej interpretacji art. 31zq ust. 4 ustawy COVID, która nie uwzględnia złożonej przez płatnika składek 29 kwietnia 2020 r. (a więc przed terminem wynikającym z art. 31 zq ust. 3 ustawy COVID, tj. przed 30 czerwca), korekty deklaracji za marzec 2020 r. jedynie z powodu uprzedniego systemowego wygenerowania not księgowych, o której to okoliczności skarżąca nie mogła nawet wiedzieć. Pismo z informacją o zwolnieniu ze składek, które Organ przesyła zgodnie z art. 31zq ust. 5 ustawy, nosi datę 14 maja 2020 r. Dodatkowo w sprawie kwestionowana jest sama okoliczność otrzymania tego pisma. Organ nie może skutecznie powoływać się na okoliczność „zautomatyzowania” załatwiania wniosków, która w żadnym przypadku nie niweczy zasady legalizmu, której prawidłowa realizacja nie zwalnia organu z obowiązku prowadzenia postępowania w sposób sprawny, a przede wszystkim zgodnie z przepisami prawa. W szczególności sprawa, która nie wymaga zbierania dowodów, informacji czy wyjaśnień, powinna być załatwiona wnikliwie i szybko, lecz postępowanie organu i merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy zawsze musi mieć oparcie w przepisach prawa, co umknęło uwadze organu w niniejszej sprawie.

Sąd na podstawie art. 145 § 1 pkt 1 lit. a) i c) P.p.s.a., orzekł o uchyleniu decyzji organów obu instancji. Wyrok jest prawomocny.

W sprawie I SA/Sz 708/21 Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił skarżącej prawa do zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, za okres od 1 do 30 listopada 2020 r.

Zakład ustalił, że wskazany we wniosku o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek kod PKD 47.89.Z (sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach) nie jest zgodny z kodem przeważającej działalności w rejestrze REGON na 30 września 2020 r. W rejestrze tym bowiem, na wskazany dzień, działalność przeważająca wnioskodawcy według PKD to kod 47.65.Z (sprzedaż detaliczna gier i zabawek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach). Wskazana we wniosku działalność według kodu 47.89.Z została ujawniona w bazie REGON GUS jako przeważająca działalność 8 grudnia 2020 r. Według organu, zmiana działalności w rejestrze REGON po 30 września 2020 r. nie uprawnia do zwolnienia z opłacania należności z tytułu składek za listopad 2020 r.

Sąd zwrócił uwagę, że jak wynika z akt sprawy, wnioskodawca cały czas prowadzi swoją działalność na targowisku zlokalizowanym przy ul. Z. w Szczecinie. Jest to o tyle istotne, że wszystkie możliwe rodzaje przeważającej działalności prowadzonej na straganach i targowiskach wymienione są w art. 31zo ust. 10 ustawy COVID, jako uprawniające do zwolnienia z obowiązku opłacania należnych składek za listopad 2020 r. (przy jednoczesnym spełnieniu pozostałych wymogów ustawowych). Chodzi o działalność oznaczoną kodami PKD: 47.81.Z - sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych prowadzona na straganach i targowiskach; 47.82.Z - sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach i 47.89.Z - sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów prowadzona na straganach i targowiskach (na ten kod powołuje się skarżący jako przedsiębiorca).

Ocena, czy działalność gospodarcza określonego rodzaju jest rzeczywiście wykonywana i w jakich rozmiarach, należy do sfery ustaleń faktycznych. Nie zależy ona od wpisu do rejestru, choć wpis taki potraktowany został przez ustawodawcę jako domniemanie prawne mające na celu uproszczenie postępowania ulgowego. Inicjatywa dowodowa w tej kwestii należy do strony, która złożyła wniosek, zaś organ, przed wydaniem niekorzystnej dla strony decyzji, nie może pominąć dyspozycji art. 79a § 1 K.p.a. Zatem, przed wydaniem decyzji organ zobowiązany był powiadomić stronę o konieczności wykazania okoliczności, które mogą mieć wpływ na ustalenie jej praw i obowiązków, będących przedmiotem postępowania administracyjnego, czyniąc zadość zasadzie informowania (art. 9 K.p.a.). Jeżeli więc strona wskazuje okoliczności podważające prawdziwość danych z rejestru podmiotów REGON, powinny one być rozpoznane przez organ prowadzący postępowanie przy uwzględnieniu przepisów art. 7 i 78 § 1 kpa. Katalog dowodów

jest otwarty i pozwala na wykazanie profilu rzeczywiście prowadzonej działalności gospodarczej. Wnioskodawca może zatem przedstawić organowi wszelkie dodatkowe dowody, z których wynikałoby spełnienie warunków do wnioskowanego zwolnienia.

Sąd uchylił decyzje organów obu instancji i nakazał ZUS przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego w celu ustalenia kodu PKD odpowiadającego rzeczywiście prowadzonej przez wnioskodawcę przeważającej działalności gospodarczej, z uwzględnieniem przedstawionej przez sąd wykładni art. 31 ust. 10-11 ustawy COVID-19. Organ w szczególności ma zwrócić uwagę na podnoszoną przez wnioskodawcę okoliczność, że swoją działalność prowadzi na targowisku. Tego rodzaju przeważająca działalność podlega bowiem zwolnieniu z obowiązku opłacania należnych składek, przy uwzględnieniu pozostałych wymogów ustawowych.

Wyrok jest nieprawomocny.

W sprawie I SA/Sz 342/21 istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy skarżący miał prawo w istniejących okolicznościach faktycznych i obowiązującym stanie prawnym skorzystać z ulgi mieszkaniowej wynikającej z art. 16 ust. 1 pkt 3) u.p.s.d.

Organ stwierdził, że skarżący nie przedstawił wystarczających i sprawdzalnych dowodów na okoliczność, że zawarł ze spadkodawcą w 1997 r. umowę o sprawowanie opieki przed organem gminy. Skarżący nie okazał ani oryginału takiej umowy, ani kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem.

Sąd uznał, że brak umowy o opiekę zawartej ze spadkodawcą przed organem gminy (poprzednio terenowym organem administracji państwowej) pozbawia podatnika możliwości uzyskania ulgi określonej w art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. Niebudząca wątpliwości okoliczność faktycznego sprawowania opieki nie czyni zadość warunkom wynikającym z powołanego przepisu.

Sąd nie zgodził się jednak ze stanowiskiem zawartym w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, że organy ustaliły w sposób zupełny stan faktyczny sprawy. Sąd co prawda zauważył, że rozpoznawana sprawa dotyczy ulgi mieszkaniowej, wynikającej z art. 16 ust. 1 pkt 3 u.p.s.d. w związku z czym w interesie podatnika, inicjującemu postępowanie podatkowe, jest wskazanie okoliczności uzasadniających uwzględnienie jego żądania. Jednak braki argumentacyjne wniosku o zastosowanie ulgi lub ograniczenie się przez podatnika tylko do pewnych okoliczności (jego zdaniem wystarczających) nie zwalniają organu z obowiązków wymienionych w art. 122 O.p. czy też art. 187 § 1 O.p., tj. samodzielnego dokonania wszechstronnych ustaleń faktycznych i ich oceny. Obowiązki podatnika w ww. zakresie w żaden

sposób nie wyłączają wymogu dążenia przez organ podatkowy do wyjaśnienia prawdy materialnej, niemniej jednak oznaczają, że podatnik powinien aktywnie i lojalnie współdziałać z organem w celu ustalenia wszystkich okoliczności sprawy, co w niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, miało miejsce. Sąd wskazał również, że organ podatkowy nie może przerzucać na stronę w sposób automatyczny wszelkich obowiązków w zakresie ustaleń faktycznych. Nie jest dopuszczalne takie rozumienie koncepcji prowadzenia postępowania dowodowego, przy którym organ administracji przyjmuje całkowicie bierną postawę, ograniczając się jedynie do oceny czy strona udowodniła fakty stanowiące podstawę jej żądania, czy nie, i przerzucając w konsekwencji obowiązek wyjaśnienia sprawy na stronę.

Zajmując powyższe stanowisko w odniesieniu do obowiązków organów, Sąd podkreślił, że skarżący wskazał organowi I instancji, iż wymieniony na pieczęci uwidocznionej na umowie z 13 stycznia 1997 r. urzędnik, uczestniczący w sporządzeniu tej umowy, pracuje nadal w Urzędzie Miejskim w S. Pomimo powyższej informacji organ poprzestał na ustaleniu stanu faktycznego w tym zakresie jedynie na podstawie informacji z Urzędu Miasta S., że obecnie nie jest możliwe, aby zweryfikować fakt przedłożenia umowy o sprawowanie opieki wskazywanej przez skarżącego. Wydział, którego pracownik w 1997 r. mógł potwierdzić zgodność złożonego podpisu, w wyniku reorganizacji urzędu został przekształcony w inny wydział, a jego dotychczasowi pracownicy pracują obecnie w innych wydziałach, poza urzędem, bądź już nie pracują. Z pozyskanych informacji wynika, że urząd nie przyjmował żadnych umów o takim charakterze, a jedynie potwierdzał (na prośbę danej osoby) zgodność podpisów złożonych na dokumencie.

Sąd zauważył, że organ nie tylko poprzestał na otrzymanej informacji, ale nadto nie zweryfikował, czy otrzymana odpowiedź wyczerpuje wszystkie potrzebne organowi informacje. Tymczasem z akt sprawy wynika, że już organ I instancji dysponował danymi urzędniczki, która miała potwierdzić autentyczność podpisów na spornej umowie.

Sąd uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji i nakazał, aby w ponownie prowadzonym postępowaniu organ podatkowy zebrał i rozpatrzył w sposób wyczerpujący cały materiał dowodowy w celu ustalenia stanu faktycznego sprawy, w tym w szczególności przeprowadził dowód z przesłuchania świadka w osobie urzędniczki, której podpis zawarty został na przedłożonej przez skarżącego umowie.

Wyrok jest prawomocny.

Podatek od nieruchomości (symbol 6115)

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w roku 2021 rozpoznał ogółem 137 spraw w przedmiocie podatku od nieruchomości.

Spośród ww. spraw 46 dotyczyło opodatkowania stawką podwyższoną (tj. stawką przewidzianą dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej) gruntów, na których nadleśnictwa ustanowiły na rzecz zakładów energetycznych służebność przesyłu. W sprawach tych została utrzymana dotychczasowa linia orzecznicza, zgodnie z którą grunty leśne, nad którymi przebiegają linie elektroenergetyczne, uważa się za zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie przesyłu energii przez przedsiębiorstwo energetyczne, co skutkuje ich opodatkowaniem podatkiem od nieruchomości, a konstatacji takiej nie stoi na przeszkodzie możliwość prowadzenia na tych gruntach, w ograniczonym zakresie, określonych czynności w ramach działalności leśnej. Ponadto okoliczność, że grunty leśne, na których ustanowiono służebność przesyłu, nie znajdują się w wyłącznym posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, o czym stanowi art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, nie oznacza, że nie są zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej (*vide* np. wyrok z dnia 1.09.2021 r., sygn. akt I SA/Sz 377/21, wyrok z 2021.09.01 sygn. akt I SA/Sz 413/21, wyrok z 2021.06.17 sygn. akt I SA/Sz 315/21, wyrok z 2021.04.29 sygn. akt I SA/Sz 230/21, wyrok z 2021.03.04 sygn. akt I SA/Sz 23/21, wyrok z 2021.01.14 sygn. akt I SA/Sz 811/20).

Z kolei w wyroku z dnia 8.09.2021 r., sygn. akt I SA/Sz 415/21, Sąd podjął wyrażony w orzecznictwie sądownoadministracyjnym (*vide* m.in. wyrok NSA z dnia 4.03.2021 r., sygn. akt III FSK 895/21; wyrok WSA w Szczecinie z dnia 15.04.2021 r., sygn. akt I SA/Sz 21/21) oraz w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24.02.2021 r., sygn. akt SK 39/19, pogląd o konieczności rozdzielenia sfery prywatnej od działalności w charakterze przedsiębiorcy, wskazując, że „związek” nieruchomości z prowadzeniem działalności gospodarczej nie może opierać się na samej okoliczności posiadania nieruchomości przez przedsiębiorcę lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą. Związek ten bowiem, oprócz samego posiadania nieruchomości przez przedsiębiorcę lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą, powinien być oparty na faktycznym lub nawet potencjalnym wykorzystywaniu tej nieruchomości w działalności gospodarczej tego podmiotu. Grunty, budynki i budowle, które choćby pośrednio lub w ograniczonym zakresie służą prowadzeniu działalności gospodarczej, powinny być uznane za związane z tą

działalnością. W ustaleniu istnienia związku nieruchomości z prowadzoną działalnością gospodarczą przydatne mogą być na przykład takie okoliczności jak: wprowadzenie nieruchomości do ewidencji środków trwałych, ujęcie wydatków na nabycie lub wytworzenie oraz utrzymanie w kosztach działalności gospodarczej. O istnieniu takiego związku może też świadczyć charakter rzeczy (np. budowli), wskazujący na jej gospodarcze przeznaczenie. W każdym przypadku ustalenie związku nieruchomości z prowadzeniem działalności gospodarczej podmiotu, który prowadzi także inny rodzaj działalności, nie może ograniczać się tylko do wykazania posiadania tych nieruchomości.

Inne podatki i opłaty lokalne, z wyłączeniem uchwał organów samorządowych i rozstrzygnięć nadzorczych (symbol 6116)

W 2021 r. w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie rozpoznano ogółem 48 spraw o symbolu 6116.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 679/20, wyrokiem z dnia 18.03.2021 r. Sąd oddalił skargę na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie opłaty uzdrowiskowej stwierdzając, że mając na uwadze regulacje art. 17 ust. 1, ust. 2 u.p.o.l., należy stwierdzić, że skoro mamy do czynienia z miejscowością, której nadano status uzdrowiska, to wszystkie osoby przebywające w tej miejscowości dłużej niż dobę w jednym z wymienionych wyżej celów (turystycznych, wypoczynkowych, szkoleniowych lub zdrowotnych) są zobowiązane do wnoszenia opłaty uzdrowiskowej.

Skoro wysokość tej opłaty została ustalona uchwałą przez Radę Gminy stosownie do art. 19 ust. 1 i art. 20 u.p.o.l., a jej stawka w 2020 r. nie przekroczyła górnej granicy określonej w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 738) a Gmina nie wprowadziła zwolnienia od tej opłaty stosownie do art. 17 ust. 2 u.p.o.l. wobec osób przebywających w sanatoriach, natomiast osoby przebywające w szpitalach korzystają ze zwolnienia ustawowego zamieszczonego w art. 17 ust. 2 pkt 2 u.p.o.l., opłata uzdrowiskowa jest należna.

Dodatkowo Sąd wskazał, że chociaż w art. 59 ust. 2 i ust. 3 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych przyjęto, że gmina właściwa ze względu na położenie uzdrowiska, była obowiązana do uchwalenia tymczasowego statutu uzdrowiska oraz zobowiązana w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy do sporządzenia i przedłożenia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia operatu uzdrowiskowego i uchwalenia statutu uzdrowiska, to jednak, aby dana miejscowość

utraciła status uzdrowiska, musiałaby nie spełnić wymagań określonych w art. 59 ust. 2 lub 3, gdyż do takiej sytuacji stosuje się odpowiednio przepis art. 44 ust. 2 tej ustawy. Postanowiono w tym przepisie, że jeżeli gmina w terminie 5 lat nie przywróci warunków, o których mowa w ust. 1 (warunków nadania statusu uzdrowiska), Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, pozbawia dany obszar takiego statusu (ust. 2) – w niniejszej sprawie sądowi nie jest znany akt prawny, na mocy którego Gmina D. pozbawiona została statusu uzdrowiska nadanego na podstawie uchwały w sprawie ustanowienia statutu uzdrowiska i nadania statutu.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 890/20, wyrokiem z dnia 10.03.2021 r., Sąd uwzględnił skargę i uchylił zaskarżoną decyzję w przedmiocie nadpłaty w podatku od czynności cywilnoprawnych, wpisując się w poglądy judykatury (*vide* m.in. wyroki NSA z dnia: 21.01.2020 r., sygn. akt II FSK 456/18; 7.07.2020 r., sygn. akt II FSK 930/20; 12.09.2020 r., sygn. akt II FSK 1423/18), dotyczące stosowania przewidzianego w art. 9 pkt 2 ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych zwolnienia sprzedaży własności gruntów, stanowiących gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, wraz z będącymi ich częścią składową drzewami i innymi roślinami, do wysokości kwoty stanowiącej pomoc *de minimis* w rolnictwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9) – jeżeli całkowita kwota zwolnienia kwotę tę przekracza.

Sąd uznał mianowicie, że zwolnienie od opodatkowania przewidziane w art. 9 pkt 2 ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych należy odczytywać w ten sposób, że po spełnieniu warunków określonych w pierwszej części przepisu, zwolnienie ma zastosowanie do kwoty nieprzekraczającej limitu określonego w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013. W konsekwencji, jeżeli wysokość zwolnienia przekroczyłaby tę kwotę, nadwyżka nie jest objęta zwolnieniem podatkowym.

Egzekucja świadczeń pieniężnych (symbol 6118), ulgi płatnicze (symbol 6117), egzekucja należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej (6537).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie w roku 2021 rozpoznawał zarówno sprawy opisane symbolem 6117 - ulgi płatnicze, symbolem 6118 -

egzekucja świadczeń pieniężnych oraz 6537 - egzekucja należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów Ordynacji podatkowej.

W ramach podejmowanych czynności orzeczniczych tutejszy sąd rozpoznał:

- 34 sprawy o symbolu 6117. Wydano: 19 wyroków oddalających skargi, 6 wyroków uchylających zaskarżone decyzje (ewentualnie zaskarżoną decyzję i decyzję organu I instancji) albo postanowienie (ewentualnie zaskarżone postanowienie i postanowienie organu I instancji), 1 wyrok stwierdzający przewlekłość postępowania przed organem administracji, 11 postanowień odrzucających skargę oraz 1 postanowienie umarzające postępowanie sądowe;
- 51 spraw o symbolu 6118. Wydano: 25 wyroków oddalających skargi, 14 wyroków uchylających zaskarżone postanowienie (ewentualnie zaskarżone postanowienie i postanowienie organu I instancji) oraz 8 postanowień odrzucających skargę;
- 32 sprawy o symbolu 6537. Wydano: 16 wyroków oddalających skargi, 9 wyroków uchylających zaskarżone postanowienie (ewentualnie zaskarżone postanowienie i postanowienie organu I instancji) oraz 7 postanowień odrzucających skargę.

Spośród spraw objętych symbolami 6117, 6118 i 6537 do niniejszego opracowania wytypowane zostały:

1. Wyrok z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt I SA/Sz 847/20 (6117);
2. Wyrok z dnia 18 listopada 2021 r. sygn. akt I SA/Sz 785/21 (6118);
3. Wyrok z dnia 10 marca 2021 r. sygn. akt I SA/Sz 950/20 (6537).

1. Wyrokiem z 10 marca 2021 r., sygn. akt I SA/Sz 847/20 WSA w Szczecinie po rozpoznaniu skargi w przedmiocie umorzenia zaległości podatkowych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za okres od stycznia 2015 r. do września 2019 r., uchylił zaskarżoną decyzję SKO w S.

Sąd rozpoznający sprawę dopatrywał się naruszeń przepisów postępowania. Zdaniem Sądu, organy obu instancji nie zbadały należycie sytuacji finansowej skarżącego w odniesieniu do możliwych do zweryfikowania poziomów minimum socjalnego i minimum egzystencji (publikowanych okresowo przez GUS).

Sąd dostrzegł, że mimo ciężaru udowodnienia faktów spoczywającym na skarżącym, nie można uznać, by organ administracyjny był zwolniony z gromadzenia dowodów we własnym zakresie, zwłaszcza gdy strona postępowania jest osoba fizyczna, występująca w sprawie samodzielnie.

Ponadto w toku postępowania (na co wskazywał skarżący) organy nie zwracały się do niego o uzupełnienie danych (poza jednym wezwaniem), po tym jak

otrzymały odmowę udzielenia informacji przez organ rentowy. Postępowanie w sprawie trwało jednak wystarczająco długo, aby organ mógł w tym czasie poczynić dodatkowe ustalenia z udziałem skarżącego, przed wydaniem decyzji. Skarżący wykazywał gotowość współdziałania, więc organ nie może zasłaniać się stwierdzeniem, że istotne dla sprawy okoliczności nie zostały przez skarżącego wykazane.

Sąd uznał, że nie jest dopuszczalne mechaniczne i sztywne pojmowanie zasady nadrzędności interesu społecznego nad interesem indywidualnym. Organ powinien być również obrońcą interesów jednostki, zwłaszcza wówczas, gdy strona nie ma właściwego rozeznania w przepisach prawa i nie potrafi bez udzielenia jej właściwych wskazówek i informacji, tak pokierować działaniami, aby wykazać wszystkie okoliczności, które mają wpływ na rozstrzygnięcie.

Przy ponownie przeprowadzanym postępowaniu organ podatkowy zobowiązany został do rzetelnego zebrania we współpracy ze skarżącym materiału dowodowego, a następnie na jego podstawie ustalenia sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej i mieszkaniowej. Jeżeli organ zakwestionuje twierdzenia skarżącego to wówczas zobowiązany będzie do wystąpienia do innych organów o podanie stosownych informacji, np. z ZUS, z organów podatkowych.

Wyrokiem z 18 listopada 2021 r. sygn. akt I SA/Sz 785/21 WSA w Szczecinie uchylił zaskarżone postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w S. Przedmiotem sporu była odmowa uwzględnienia sprzeciwu w sprawie zagrożenia ujawnieniem w Rejestrze Należności Publicznoprawnych należności pieniężnych wskazanych w zawiadomieniu organu podatkowego.

Sąd zwrócił uwagę, że z akt sprawy wynika, iż skarżący oprócz sprzeciwu w sprawie zagrożenia ujawnieniem w rejestrze, złożył również zarzuty w sprawie egzekucji administracyjnej w związku z doręczeniem tytułów wykonawczych. Podstawą zarzutu było nieistnienie obowiązków stwierdzonych tytułami wykonawczymi. Zarzut został przez organ podatkowy oddalony, a rozstrzygnięcie to organ odwoławczy utrzymał w mocy.

Na to rozstrzygnięcie wywiedziona została skarga do WSA, która jako wniesiona z uchybieniem terminu podlegała odrzuceniu (postanowienie Sądu w dacie rozpoznawania analizowanej sprawy było nieprawomocne).

Sąd poddał analizie przepisy art. 18i § 7, § 8 i § 9 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (u.p.e.a.). W jej wyniku doszedł do przekonania, że organ winien rozważyć wpływ okoliczności prowadzenia postępowania w przedmiocie zarzutów w postępowaniu egzekucyjnym dotyczących istnienia,

a zatem i wysokości części zobowiązań objętych zakresem ww. zawiadomienia na możliwość prowadzenia postępowania w rozpoznawanej sprawie. Ta istotna dla rozstrzygnięcia okoliczność, tj. równoległego prowadzenia postępowań w sprawie zarzutów i sprzeciwu, których zakresy się krzyżują, winna być rozważona przez pryzmat przepisów art. 18i § 7 i § 8 u.p.e.a. i uwzględniona przez organy, czemu winny dać wyraz w uzasadnieniu wydanych rozstrzygnięć. Zdaniem Sądu badając zasadność wniesienia sprzeciwu należy wziąć pod uwagę, czy nie doszło do powielenia sprzeciwów, czy innych środków prawnych opartych na twierdzeniach, które były już przedmiotem oceny w innym trybie.

Wyrokiem z 10 marca 2021 r. sygn. akt I SA/Sz 950/20 WSA w Szczecinie po rozpoznaniu skargi w przedmiocie zarzutów zgłoszonych w postępowaniu egzekucyjnym uchylił postanowienie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w S. (uznające zarzuty za nieuzasadnione).

Sąd zwrócił uwagę, że postępowanie egzekucyjne prowadzone było przez organ egzekucyjny, który nie był wierzycielem (postępowanie dotyczyło bowiem opłat abonamentowych RTV), a więc stosownie do przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji zobowiązany był do uzyskania stanowiska wierzyciela w przedmiocie zgłoszonych zarzutów i tym stanowiskiem był związany.

Analiza podnoszonego przez skarżącą zarzutu co do nieistnienia obowiązku uiszczenia opłaty abonamentowej RTV za wskazany okres, wymagała odwołania się do przepisów ustawy o opłatach abonamentowych (u.o.a.), które mają znaczenie dla oceny nieistnienia obowiązku. W tym zakresie powołane zostały przepisy art. 2 ust. 1, art. 5 ust. 1 i 2 u.o.a. Sąd podkreślił, że po zarejestrowaniu odbiornika RTV, uiszczenie opłaty abonamentowej jest obowiązkiem, który wynika z mocy samego prawa, zatem dla jego realizacji nie jest konieczna konkretyzacja w drodze indywidualnego aktu administracyjnego.

Z materiału dowodowego sprawy wynikało, że co do rejestracji odbiornika RTV na nazwisko skarżącej wierzyciel stwierdził tylko, że na imię i nazwisko skarżącej zgłoszona została rejestracja odbiorników radiofonicznego i telewizyjnego używanych pod adresem w Szczecinie, czego dowód stanowiło zawiadomienie o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego użytkownikowi odbiorników radiofonicznych/telewizyjnych. Wierzyciel wskazał, że czerwca 2019 r. skierował do zobowiązanej (za potwierdzeniem odbioru) upomnienie wzywające do dobrowolnego uregulowania należności z tytułu abonamentu RTV, które zostało zwrócone jako niepodjęte w terminie. Zdaniem wierzyciela zmiana miejsca zamieszkania skarżącej w okresie od [...] listopada 2018 r. do [...] października 2019 r. nie powodowała

ustania obowiązku regulowania opłat abonamentowych. Wierzyciel zaznaczył, że użytkownicy odbiorników RTV, którzy dokonali rejestracji odbiorników na podstawie przepisów wykonawczych wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji (u.r.i.t.) oraz z wcześniejszych uregulowań prawnych, poprzedzających u.o.a., pozostali abonentami zobowiązanymi do uiszczania opłat abonamentowych (z wyjątkiem osób, które dopełniły formalności zwolnienia od opłat lub wyrejestrowania).

Sąd zauważył, że z materiału dowodowego nie wynika, aby skarżąca składała wniosek o rejestrację odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz aby dokonała rejestracji odbiornika, ale wynika że [...] lipca 2008 r. wierzyciel sporządził zawiadomienie o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego, a doręczenia rejestracji wierzyciel wywodzi z faktu niezarejestrowania zwrotu korespondencji.

Sąd przeprowadził analizę pojęcia „powiadomienie” w oparciu o przepis § 5 ust. 2 u.o.a. oraz orzecznictwo sądowe. W jej wyniku stwierdził, że wierzyciel zobowiązany był przesłać do wszystkich zarejestrowanych abonentów zawiadomienia o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego abonenta wraz z właściwymi formularzami wpłat. Zdaniem Sądu, wierzyciel nie wykazał, aby wykonał względem skarżącej ww. obowiązek informacyjny. Wierzyciel nie przedstawił wiarygodnego dowodu, że poza wygenerowaniem pisma, doszło do jego wysłania. Ponadto sama skarżąca zaprzeczyła, że pismo informacyjne otrzymała. Wierzyciel przedwcześnie przyjął, nie dysponując wystarczającym materiałem dowodowym, że dołączono skarżącej sporne pisma, lub też wierzyciel nie dołożył wymaganej w tych okolicznościach staranności, aby adresat pisma informacyjnego mógł zapoznać się z jego treścią.

Ochrona środowiska i ochrony przyrody (symbol 613)

W wyroku z dnia 1 kwietnia 2021 r. sygn. akt II SA/Sz 1074/20, symbol 6138 (Utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy), Sąd badał nałożenie kary pieniężnej w konsekwencji uchylając zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. Sąd wskazał, że ustawą z 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 875) uchylony został art. 15zrr ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, tj. przepis zawieszający bieg terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego. Jak wynika z art. 68 ust. 2 ustawy z 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych

w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2020 r. poz. 875), terminy, o których mowa w art. 15 zzzr ust. 1 ustawy zmienianej, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie art. 15 zzzr ust. 1, będą dalej po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy. Ustawa z 14 maja 2020 r. weszła w życie 16 maja 2020 r., a zatem od 24 maja 2020 r. zaczęły być dalej zawieszane terminy przewidziane przepisami prawa administracyjnego.

Sąd uznał, wbrew stanowisku organu, że terminy prawa administracyjnego, o których mowa w art. 15 zzzr ust. 1 ustawy o COVID-19 dotyczą zarówno terminów procesowych, jak i materialnych. Odnoszą się one do działań strony postępowania oraz jej ochrony przed negatywnymi skutkami w związku z ogłoszonym stanem zagrożenia czy epidemią. Termin określony w art. 9o ust. 1 oraz 2 u.c.p.g. jest terminem prawa administracyjnego, do którego zastosowanie ma art. 15 zzzr ustawy o COVID-19. Tym samym skarżący złożył sprawozdanie podmiotu prowadzącego działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych w dniu 12 maja 2020 r., a skoro zawieszenie biegu terminów przewidzianych przepisami prawa administracyjnego trwało od 31 marca 2020 r. do 23 maja 2020 r., to zdaniem Sądu należało uznać, że dotrzymał ciążącego terminu.

Zarazem Sąd wskazał, że ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (art. 7) wprowadzono zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i tym samym uregulowano, że:

- sprawozdania za 2019 r., o których mowa w art. 9n ust. 1, art. 9na ust. 1 i art. 9nb ust. 1, przekazuje się w terminie do dnia 31 sierpnia 2020 r.;
- sprawozdania za 2019 r., o których mowa w art. 9q, przekazuje się w terminie do dnia 31 października 2020 r.;
- sprawozdania za 2019 r., o których mowa w art. 9s, przekazuje się w terminie do dnia 31 grudnia 2020 r.

W ocenie Sądu, ustawodawca uregulował powyżej wskazane terminy w sposób szczegółowy, stanowiąc tym samym w art. 7 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. *lex specialis* w stosunku do art. 15 zzzr ustawy o COVID-19. Oznacza to, zdaniem Sądu, że co do pozostałych sprawozdań, nieobjętych dyspozycją normy art. 7 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. należy stosować normę wynikającą z art. 15 zzzr.

Zagospodarowanie przestrzenne (symbol 615)

Wśród grupy tych spraw na uwagę zasługują m.in. sprawy o sygn. akt II SA/Sz 382/21, II SA/Sz 900/20, II SA/Sz 1016/20 i II SA/Sz 1017/20. Wniesione w tych

sprawach skargi dotyczyły naruszenia procedury planistycznej, wyrażającego się w jednoczesnym prowadzeniu prac nad uchwaleniem studium zagospodarowania przestrzennego i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Przy czym do uchwalenia obu aktów doszło na tej samej sesji rady miejskiej. W omawianych sprawach Sąd wyraził pogląd, iż dopuszczalne jest równoległe prowadzenie prac nad zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz zmianą planu miejscowego. Brak jest bowiem nakazu, aby na całym etapie procedury planistycznej projekt planu był zgodny ze studium. Temporalnie zmiana studium może nastąpić w każdym momencie procedury uchwalania planu, czyli także po sporządzeniu przez organ gminy projektu planu. Sąd podkreślił jednocześnie, że zgodność planu miejscowego ze studium musi bezwzględnie istnieć w dacie podjęcia przez radę gminy uchwały w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 20 ust. 1 ww. ustawy) wskazując, że w orzecznictwie wyklucza się dopuszczalność podjęcia uchwały w sprawie studium (jego zmiany) i planu miejscowego na sesji rady w tym samym dniu. W ocenie Sądu, równoległe procedowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego skutkujące uchwaleniem zmiany studium w tym samym dniu, w którym został uchwalony plan miejscowy, jest istotnym naruszeniem trybu sporządzania planu.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 1097/20 tłem sporu było wprowadzenie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym – drogi krajowej nieuwzględnionej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, bez uprzedniego uzgodnienia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741). W ocenie organu uchwałodawczego, skoro plan miejscowy, został uchwalony w 2005 r., w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z 2002 r., uchwalone pod rządami poprzedniej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która nie posiadała odpowiednika art. 44 obecnie obowiązującej ustawy, to nie miała w tym wypadku zastosowania procedura uzgadniania, o której mowa w treści przywołanego przepisu. Dodatkowo organ argumentował, że skoro studium w dość ogólnym stopniu, ale jednak wypowiadało się o inwestycjach o znaczeniu ponadlokalnym i przewidywało przebieg projektowanej obwodnicy, to procedura o której mowa w art. 17 u.p.z.p. została zachowana. Zdaniem organu, wyłącznie zaniechanie którejs z czynności wymienionych w art. 17 u.p.z.p. może stanowić podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały w sprawie miejscowego

planu zagospodarowania przestrzennego. Tymczasem żadnej z tych czynności nie zaniechano. Z kolei zachowanie procedury opisanej w art. 17 u.p.z.p. w istocie konsumuje dyspozycję art. 44, który ma charakter jedynie uzupełniający i doprecyzowujący w stosunku do art. 17.

Sąd nie podzielił tej argumentacji wskazując, iż z brzmienia art. 44 ust. 1 u.p.z.p. wynika jednoznacznie, że konsekwencją umieszczenia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym jest obowiązek jej wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a sam mechanizm transportowania ustaleń planu wojewódzkiego oparty jest na uzgodnieniach. Sąd wyraził pogląd, iż gmina nie jest uprawnioną do wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego inwestycji w postaci drogi krajowej, jeżeli nie została ona w ogóle lub w danym zakresie przewidziana w planie zagospodarowania województwa, a nadto nie została uzgodniona z marszałkiem w zakresie terminu jej realizacji i warunków wprowadzenia do planu. Ponadto, w ocenie Sądu, zestawienie art. 17 i 44 u.p.z.p. prowadzi do wniosku, że zachowanie procedury z art. 17 u.p.z.p. nie konsumuje dyspozycji art. 44 u.p.z.p. Przepis ten nie ma charakteru uzupełniającego czy doprecyzowującego art. 17 u.p.z.p., skoro przewiduje odrębnie wymagane uzgodnienia, niezależne od wymienionych w art. 17 u.p.z.p. Stąd też brak uzgodnienia określonego w art. 44 u.p.z.p. może stanowić podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały w całości lub w części.

W grupie spraw o symbolu 6152 dot. lokalizacji innej inwestycji celu publicznego, na uwagę zasługuje sprawa o sygn. akt II SA/Sz 642/21. Przedmiotem skargi było postanowienie organu odwoławczego uchylające postanowienie organu I instancji o odmowie wszczęcia postępowania i orzekające o zawieszeniu postępowania administracyjnego. Sprawa dotyczyła wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego, dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania poddasza nieużytkowego szpitala uzdrowskiego położonego w strefie „A” ochrony uzdrowskiej. Organ I instancji uznał, że skoro inwestycja, którą zakwalifikowano jako inwestycję celu publicznego, znajduje się na terenie objętym obowiązkiem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, to wydanie decyzji lokalizacyjnej nie jest możliwe i odmówił wszczęcia postępowania w oparciu o art. 50 ust. 2b u.p.z.p.

Organ odwoławczy uchylił postanowienie organu I instancji i zawiesił postępowanie do czasu uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W ocenie Sądu było to rozstrzygnięcie wadliwe, nie uwzględniło

bowiem uwarunkowań formalno-prawnych wydania w ramach art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. orzeczenia o charakterze reformacyjno-merytorycznym, mającego skutkować zawieszeniem postępowania administracyjnego przez organ II instancji. Sąd zwrócił uwagę na to, że przyczyna zawieszenia postępowania nie pojawiła się w trakcie postępowania przed organem odwoławczym, ale istniała już w chwili procedowania sprawy przez organ I instancji. Co istotne, ewentualne uchwalenie planu miejscowego, oznaczałoby usunięcie przeszkody dla merytorycznego załatwienia sprawy. Wówczas podjęcie postępowania przez Kolegium i wydanie decyzji przez organ odwoławczy ograniczałoby stronie drogę do zaskarżenia tej decyzji w postępowaniu instancyjnym. Ponadto Sąd wskazał, że podstawą do podjęcia postępowania może stać się również utrata przez gminę statusu uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowskiej albo wyłączenie danego obszaru ze strefy „A” ochrony uzdrowskiej. Wówczas podjęcie postępowania skutkować winno wydaniem merytorycznej decyzji w sprawie ustalenia warunków zabudowy. Wydanie takiej decyzji przez organ odwoławczy, który zawiesił postępowanie administracyjne i tym samym był uprawnionym do jego podjęcia, również naruszałoby zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego. W obu opisanych przypadkach właściwy do rozpoznania sprawy organ I instancji nie wydałby decyzji w sprawie. Z powyższych przyczyn Sąd uznał, że w realiach niniejszej sprawy organ odwoławczy powinien uchylić zaskarżone postanowienie organu I instancji i przekazać mu sprawę do ponownego rozpatrzenia ze wskazaniem potrzeby zawieszenia postępowania.

W grupie spraw oznaczonych symbolem 6153 - warunki zabudowy terenu - na uwagę zasługują sprawy o sygn. akt II SA/Sz 574/21, II SA/Sz 575/21 i II SA/Sz 576/21. Przedmiotem skarg w omawianych sprawach były decyzje odmawiające ustalenia warunków zabudowy dla inwestycji polegających na budowie domów jednorodzinnych, z uwagi na przewidzianą w planie miejscowym lokalizację elektrowni wiatrowych w odległości od terenu inwestycji mniejszej, aniżeli określona w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 981). W rozpoznawanych sprawach organy przyjęły, że minimalna odległość planowanej zabudowy mieszkaniowej od elektrowni wiatrowych powinna być mierzona od granicy terenu objętego decyzją o warunkach zabudowy, a linią rozgraniczającą teren, którego sposób zagospodarowania określony w planie miejscowym dopuszcza budowę elektrowni wiatrowej. Zdaniem Sądu, literalnie odczytując przepis art. 5 ust. 1 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych można dojść do wniosku, że stanowisko organów jest

prawidłowe. Niewątpliwie tak jest, jeżeli chodzi o punkt stanowiący odniesienie do lokowania zabudowy mieszkaniowej. Natomiast jeżeli chodzi o punkt odniesienia do elektrowni wiatrowych, to - zdaniem Sądu, odkodowując znaczenie powyższego przepisu należy wziąć pod uwagę jaki był cel jego wprowadzenia, a mianowicie zachowanie minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej. Inaczej rzecz ujmując, rolą organu jest ustalenie takiej linii, poza którą nie jest możliwe lokowanie elektrowni wiatrowych. W badanych sprawach Sąd ustalił, że w granicach terenu elementarnego 14R,EW wykreślono nieprzekraczalną linię zabudowy. Przy czym linia ta oddalona jest od linii wyznaczającej granice terenu elementarnego 14R,EW. Oznacza to, że nie w każdym miejscu terenu elementarnego 14R,EW możliwe jest wybudowanie elektrowni wiatrowych. W szczególności plan nie dopuszcza ich lokowania w pasie pomiędzy nieprzekraczalną linię zabudowy, a linią rozgraniczającą teren, którego sposób zagospodarowania określony w planie miejscowym dopuszcza budowę elektrowni wiatrowej. W takiej sytuacji, zdaniem Sądu, drugim punktem odniesienia, tj. w odniesieniu do elektrowni, do pomiaru odległości planowanej zabudowy mieszkaniowej od elektrowni wiatrowych powinna być nieprzekraczalna linia zabudowy wykreślona w granicach terenu elementarnego 14R,EW. Ponadto w omawianych sprawach Sąd wyraził przekonanie, iż przy określeniu wysokości elektrowni wiatrowych organ winien był jako podstawę ich wyznaczenia przyjąć wysokość przewidzianą w wydanych decyzjach o pozwoleniu na budowę, a nie dopuszczalną wysokość przewidzianą miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

W wyroku wydanym w sprawie II SA/Sz 42/21 Sąd wyraził przekonanie, iż zwolnienie, o którym mowa w art. 61 ust. 3 u.p.z.p. nie dotyczy instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kWh. W ocenie Sądu, brzmienie art. 10 ust. 2a i art. 15 ust. 3 pkt 3a u.p.z.p. dowodzi, że wolą ustawodawcy jest, aby inwestycje, w ramach których planuje się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, były realizowane przede wszystkim na podstawie ustaleń planu miejscowego. Nie wyklucza to możliwości ubiegania się o wydanie decyzji o warunkach zabudowy dla takiej inwestycji, ale wówczas wymagane jest spełnienie wymogów art. 61 ust. 1 pkt 1-5 u.p.z.p.

W sprawie II SA/Sz 59/20 organ odwoławczy utrzymał w mocy decyzję organu I instancji odmawiającą ustalenia warunków zabudowy dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania budynku rekreacji indywidualnej na cele mieszkalne.

Organ I instancji nie uwzględniając wniosku inwestora uznał, że nie zachodzi przesłanka kontynuacji funkcji, natomiast organ odwoławczy utrzymując w mocy decyzję pierwszoinstancyjną przyjął, że zgodnie z art. 50 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 59 ust. 1 u.p.z.p. warunków zabudowy, nie ustala się dla robót budowlanych niepowodujących zmiany sposobu zagospodarowania terenu, a powodujących zmianę sposobu użytkowania obiektu. Decyzje o warunkach zabudowy mogą być wydawane jedynie do takich zmian sposobu użytkowania obiektu budowlanego, które pozostają związane z wykonywaniem robót budowlanych i to takich, które prowadzą do podjęcia bądź zaniechania we wnioskowanym obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń - art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 ze zm.). Organ wskazał, że wnioskowana zmiana miała dotyczyć sposobu użytkowania budynku rekreacyjnego na mieszkalny jedynie w zakresie funkcji, przy czym w obiekcie tym nie miały być prowadzone jakiegokolwiek prace budowlane w tym wymagające pozwolenia na budowę, co potwierdził skarżący w piśmie wraz z uzupełnieniem odwołania. W tych okolicznościach organ uznał, że w badanej sprawie nie miała miejsca jakakolwiek planowana zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego w rozumieniu art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, a celem złożenia przez skarżącego wniosku były jedynie względy fiskalne, bowiem nieruchomości mieszkaniowe opodatkowane są znacznie niższą stawką niż rekreacyjne. Organ zauważył, że przedmiotowy budynek rekreacyjny jest w pełni wartościowym i nadającym się do całorocznego zamieszkiwania obiektem budowlanym i jak wskazał skarżący w swoim pierwotnym odwołaniu, przedmiotowa okoliczność stanowi w jego ocenie „raczej brak przesłanki do stwierdzenia zmiany sposobu użytkowania” obiektu budowlanego.

Sąd nie podzielił powyższej argumentacji organu odwoławczego wskazując, że inne wymogi stawiane są budynkom mieszkalnym, inne wobec budynków rekreacji indywidualnej - w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków zdrowotnych i sanitarno-higienicznych (dostęp do wody pitnej, dostęp do ciepłej wody i ogrzewania, wysokość pomieszczeń). Sąd uznał, że zmiana sposobu użytkowania budynku letniskowego, a więc o charakterze rekreacji indywidualnej, w budynek mieszkalny, stanowi zmianę sposobu użytkowania w rozumieniu art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane. Jednocześnie Sąd wyraził pogląd, iż wykładnia art. 59 ust. 1 i art. 50 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym prowadzi

do wniosku, że zmiana sposobu użytkowania budynku letniskowego na budynek mieszkalny, niepołączona z koniecznością wykonania robót budowlanych, ale zmieniająca warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń, powoduje zmianę sposobu użytkowania, która wymaga uprzedniego uzyskania decyzji o warunkach zabudowy.

W kategorii spraw o symbolu 6157 - opłaty związane ze wzrostem wartości nieruchomości - należy zwrócić uwagę na sprawę o sygn. akt II SA/Sz 391/21.

Przedmiotem skargi w tej sprawie była decyzja o ustaleniu opłaty planistycznej w związku ze zmianą intensywności zabudowy na działce objętej miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Na skutek uchwalenia planu miejscowego maksymalna powierzchnia zabudowy zwiększyła się z 50% na 80%. Opłata planistyczna została nałożona na syndyka masy upadłości pozostającej w upadłości likwidacyjnej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przy czym syndyk został wskazany z imienia i nazwiska, a organ I instancji wszczął postępowanie egzekucyjne zmierzające do wyegzekwowania nałożonej opłaty z majątku osobistego osoby pełniącej funkcję syndyka, a nie z masy upadłości. Sąd rozpoznając skargę w powyższej sprawie zwrócił uwagę na doniosłe znaczenie prawidłowego oznaczenia strony w takim wypadku i funkcji jaką w postępowaniu upadłościowym pełni syndyk masy upadłości, również w kontekście art. 170 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, który w określonych sytuacjach dopuszcza możliwość zmiany osoby pełniącej funkcję syndyka. Sąd wskazał, że w przypadku, gdy podmiot zobowiązany pozostaje w upadłości, a jego interesy reprezentuje syndyk to adresatem rozstrzygnięcia winien być syndyk masy upadłości, a nie osoba pełniąca funkcję syndyka. Sąd wyraził również pogląd, iż dopuszczalna jest sytuacja zmiany wartości nieruchomości, która spowodowana będzie zmianą przeznaczenia terenu nie tylko w zakresie jego dotychczasowej funkcji, ale również pod względem np. intensywności zagospodarowania. Zmiana dotycząca maksymalnej powierzchni zabudowy nieruchomości z 50% na 80% powierzchni działki determinuje zmianę przeznaczenia tych 30% działki. Odrębną kwestią jest natomiast to, czy rzeczoznawca majątkowy w operacie szacunkowym wykaże związek takiej zmiany przeznaczenia terenu ze zmianą wartości danej nieruchomości.

Wyłączenie i zwrot nieruchomości (symbol 618).

Jako interesującą w tej grupie spraw można wskazać sprawę zarejestrowaną pod symbolem 6181 (Zajęcie nieruchomości i wejście na nieruchomość, w tym pod

autostradę), sygn. akt II SA/Sz 258/21, w której Sąd w wyroku z dnia 2 września 2021 r. oddalił skargę w przedmiocie zobowiązania do udostępnienia części nieruchomości. Odnosząc się do zarzutów skargi Sąd powołał art. 124b ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm.), zwanej dalej „u.g.n.”, wskazując, że kwestia odszkodowania za udostępnienie nieruchomości ma charakter następczy w stosunku do decyzji wydanej w trybie 124b u.g.n. i wykonanych na jej podstawie prac. W tym postępowaniu organ nie mógł zatem zająć się kwestią odszkodowania, albowiem należy ona do odrębnego postępowania.

Wypowiadając się co do zarzucanego skargą braku określenia terminu zajęcia Sąd wskazał na przepis art. 124b ust. 3 u.g.n., podkreślając, że nie nakazuje on wskazania konkretnej daty, w której ustaje obowiązek nałożony decyzją zobowiązującą do udostępnienia nieruchomości. Przewiduje jedynie, że udostępnienie nie może przekraczać 6 miesięcy, przy czym analizowany przepis nie określa początkowego terminu, od kiedy liczony ma być okres udostępnienia. Ustawodawca wprost nie uregulował, od kiedy powinien być liczony okres udostępnienia nieruchomości, co pozwala stwierdzić, że organ dysponuje w tym względzie uznaniem administracyjnym, a zatem może być on liczony zarówno od dnia wydania decyzji, od dnia uprawomocnienia się decyzji, ale także od dnia zajęcia nieruchomości (w tym względzie powołano wyrok NSA z dnia 13 kwietnia 2021 r. sygn. akt I OSK 3989/18). Odnosząc powyższe do zaskarżonej decyzji Sąd wskazał, że organ ustalił w niej termin zajęcia na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy licząc od momentu wejścia na grunt.

Sąd za niezasadny uznał zarzut skargi naruszenia art. 139 k.p.a. wskazując, że przez "niekorzyść" w rozumieniu tego przepisu należy rozumieć niekorzyść lub uszczerbek w materialnoprawnej sytuacji odwołującej się strony. Sąd podkreślił, że dla oceny, czy doszło do naruszenia tak określonego zakazu reformationis in peius, niezbędne jest porównanie osnowy decyzji organu I instancji oraz decyzji organu odwoławczego. W ocenie Sądu w tej sprawie sytuacja materialnoprawna strony skarżącej nie zmieniała się, albowiem na podstawie decyzji zostanie wykonany remont linii elektroenergetycznej mający na celu poprawę bezpieczeństwa energetycznego, w tym również strony skarżącej. Remont obejmujący również wymianę przewodu odgromowego będzie wykonywany po dotychczasowej trasie, nie spowoduje zwiększenia mocy, natężenia czy pola elektromagnetycznego. Nadto, wydanie decyzji zobowiązującej skarżącą do udostępnienia nieruchomości w celu wykonania tylko części remontu mogłoby się wiązać z ponowną procedurą w tym

zakresie w celu remontu instalacji odgromowej. Byłoby to jednak niezasadne z punktu widzenia interesu społecznego, albowiem ciężar takich nieskoordynowanych remontów, związane z tym odszkodowania obciążają również odbiorców prądu.

Podsumowując wywody Sąd dokonał wykładni art. 124b ust. 1 u.g.n., wskazując, że celem tego uregulowania jest przede wszystkim stworzenie warunków prawnych do utrzymywania przewodów i urządzeń przesyłowych niebędących częściami składowymi nieruchomości i za których stan odpowiedzialne są przedsiębiorstwa przesyłowe. Ponadto Sąd dodał, że istotą art. 124b u.g.n. jest przyznanie przedsiębiorstwom energetycznym instrumentu pozwalającego na realizację celów publicznych (art. 6 pkt 2 u.g.n.), które nałożone zostały na nie przepisami Prawa energetycznego i wiążą się z utrzymywaniem zdolności urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia odbiorców w paliwa lub energię.

Sprawy dotyczące stosunków pracy i stosunków służbowych (symbol 619).

Warto zwrócić uwagę również na szereg spraw oznaczonych symbolem 6192 (Funkcjonariusze Policji) dotyczących wypłacenia wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy w związku ze zwolnieniem ze służby w Policji, które tutaj Sąd rozpoznawał w przeważającej części uchylając decyzje organów administracji obu instancji (na 209 spraw rozpoznanych w roku 2021 r. 194 zakończyły się takim wynikiem).

Dla przykładu w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 627/21, w wyroku z dnia 25 listopada 2021 r. Sąd poddał ocenie czy Organ odmawiając Skarżącemu wyrównania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop prawidłowo zinterpretował i zastosował art. 115a ustawy o Policji w związku z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r., poz. 1610, dalej: „ustawa nowelizująca”), w odniesieniu do treści i skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie K 7/15, opublikowanego w dniu 6 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2102).

W ocenie Sądu, skutkiem ww. wyroku TK była utrata z dniem 6 listopada 2018 r. (data publikacji w dzienniku urzędowym) mocy obowiązującej art. 115a ustawy o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.) w takim zakresie, w jakim określał on współczynnik ułamkowy 1/30 uposażenia policjanta jako podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

Dokonując wykładni art. 115a ustawy o Policji w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizującej, w oparciu o które podjęta została zaskarżona decyzja, Sąd doszedł do przekonania, że zaistniała wtórna niekonstytucyjność normy odkodowanej z obu tych przepisów, która polega na tym, że ustawodawca powtarza rozwiązania normatywne uznane już raz za niekonstytucyjne - pomimo zmiany stanu prawnego nowa norma nadal nie odpowiada zasadom określonym w wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W ocenie Sądu, nie może budzić wątpliwości, że stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 30 października 2018 r., sygn. akt K 7/15, niekonstytucyjność normy wywodzonej z kontrolowanego wówczas art. 115a ustawy o Policji, odnosi się nadal do normy, jaką należy zrekonstruować z treści obowiązującego aktualnie art. 115a tej ustawy (w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą) w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizującej. Podkreślając przy tym, że art. 9 ust. 1 ustawy nowelizującej stanowi przepis przejściowy, co oznacza, że nie może być stosowany autonomicznie, z wyłączeniem art. 115a ustawy o Policji. Nie jest więc możliwa jego wykładnia bez odniesienia się do art. 115a ustawy o Policji. Sąd wyraził przekonanie, że skoro ustawodawca na mocy art. 9 ust.1 zd. 2 ustawy nowelizującej przywrócił zastosowanie art. 115a w brzmieniu obowiązującym przed dniem 6 listopada 2018 r., tym samym ponownie wprowadził do porządku prawnego przepis prawa materialnego ujęty pierwotnie w art. 115a ustawy o Policji w brzmieniu bezpośrednio poddanym w tym wyroku negatywnej ocenie Trybunału.

Zdaniem Sądu, Trybunał Konstytucyjny w powołanym orzeczeniu wyinterpretował z przepisów art. 66 ust. 2 Konstytucji oraz art. 115a ustawy o Policji normę prawną, zgodnie z którą, świadczeniem ekwiwalentnym za niewykorzystany dzień urlopu jest wynagrodzenie funkcjonariusza za jeden dzień roboczy. Tym samym przyznał policjantowi prawo do wyższego ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. W przedmiotowej sprawie jest to prawo gwarantowane treścią art. 66 ust. 2 Konstytucji RP, czyli prawo do urlopu i jego ekwiwalentu pieniężnego, które jak to podkreślono w wyroku Trybunału Konstytucyjnego, mają charakter bezwarunkowy.

Według Sądu, nie powinno zatem budzić wątpliwości, że wyinterpretowana przez organy z art. 115a ustawy o Policji w związku z art. 9 ust. 1 ustawy nowelizującej norma prawna, która wobec należnego policjantom ekwiwalentu za niewykorzystany urlop, za okres przed dniem 6 listopada 2018 r. nakazuje stosować zaniżony przelicznik 1/30, jest w świetle orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, oczywiście niekonstytucyjna i jako taka nie może stanowić podstawy wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. Sąd dodał, że unormowanie art. 9 ust. 1 ustawy

nowelizującej narusza nie tylko zasadę mocy wiążącej ostatecznych wyroków TK, lecz również zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne, stosownie do art. 31 ust. 1 Konstytucji RP.

Pomoc społeczna (symbol 632)

Zasiłki celowe i okresowe (symbol 6320).

W tej grupie spraw znalazły się sprawy ze skarg (a także sprzeciwów) na decyzje przede wszystkim odmawiające przyznania zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych. Dominowały przy tym sprawy, w których oddalono skargi.

Tylko w trzech sprawach uchylono bądź stwierdzono nieważność zaskarżonej decyzji. Jedna z tych spraw dotyczyła odmowy przyznania zasiłku celowego na zakup opału, zaś kolejne – odmowy przyznania pomocy społecznej w formie gorącego posiłku w barze i specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności, środków czystości, zakup energii elektrycznej, opłatę czynszu i ciepłego posiłku.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 807/20 stwierdzono nieważność zaskarżonej decyzji Kolegium - utrzymującej w mocy decyzję o odmowie pomocy społecznej w formie gorącego posiłku w barze.

Kolegium rozpoznało bowiem odwołanie strony, pomimo podpisania i złożenia przez nią organowi I instancji oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od decyzji tego organu z dnia 25 czerwca 2020 r. Tymczasem z uwagi na złożenie wspomnianego oświadczenia, decyzja ta stała się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 k.p.a.). Wobec tego odwołanie wniesione przez stronę od decyzji ostatecznej nie mogło skutecznie zainicjować postępowania odwoławczego, prowadzącego do wydania rozstrzygnięcia na podstawie przepisu art. 138 k.p.a. Organ odwoławczy winien w takim przypadku wydać postanowienie w oparciu o przepis art. 134 k.p.a. Z uwagi na powyższe, Sąd uznał, że rozpatrzenie przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze odwołania od decyzji ostatecznej stanowiło rażące naruszenie prawa.

Z kolei w sprawie o sygn. akt II SA/Sz 643/21 uchylono rozstrzygnięcie Kolegium uchylające decyzję organu I instancji o odmowie przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup opału.

Uzasadniając odmowę przyznania świadczenia organ wyjaśnił, że dochód rodziny przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Nadto podkreślił, że wniosek rozpatrzono także pod kątem udzielenia pomocy w formie zasiłku celowego specjalnego, jednakże stwierdzono, że w sprawie nie występuje szczególnie uzasadniony przypadek, o którym mowa w art. 41 u.p.s.

Z kolei Kolegium uchylając tę decyzję uznało, że organ I instancji w zaskarżonym rozstrzygnięciu poza lakonicznym stwierdzeniem o braku przesłanek do przyznania świadczenia i przytoczeniem treści orzeczeń sądów administracyjnych, w świetle podniesionych przez stronę okoliczności nie uzasadnił z jakiego powodu nie znalazł podstaw do udzielenia pomocy w trybie art. 41 u.p.s.

Organ II instancji podkreślił, że strona w toku postępowania przedkładała m.in. faktury za leki, do których organ I instancji w ogóle się nie odniósł, w tym nie wskazał, czy ta okoliczność (ponoszenia tego wydatku) wpłynęła na niemożność zakupu opału z własnych środków. Ponadto nie wyjaśniono szczegółowo z jakich względów pomoc nie może zostać przyznana stronie. W podsumowaniu organ odwoławczy stwierdził, że zachodzi podstawa do uchylecia zaskarżonej decyzji na podstawie art. 138 § 2 k.p.a., jako wydanej z naruszeniem art. 7, art. 8, art. 77, art. 80 oraz art. 107 § 3 k.p.a., zaś konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie.

Sąd uchylając wspomniane wyżej rozstrzygnięcie Kolegium wskazał, że kasatoryjne rozstrzygnięcie może zapaść wyłącznie w sytuacji, gdy wątpliwości organu drugiej instancji co do stanu faktycznego nie da się wyeliminować w trybie art. 136 k.p.a. Konieczność natomiast uzupełnienia w niewielkim zakresie postępowania dowodowego, przez przeprowadzenie określonego dowodu, mieści się w kompetencjach organu odwoławczego do uzupełnienia postępowania, wyłączając dopuszczalność wydania takiej decyzji.

Oceniając dopuszczalność zastosowania przepisu art. 138 § 2 k.p.a. w sprawie Sąd stwierdził, że sprzeciw zasługuje na uwzględnienie, bowiem nie wykazano, aby zaktualizowały się przesłanki do podjęcia rozstrzygnięcia na podstawie powołanego przepisu art. 138 § 2 k.p.a. Kolegium powołując się na naruszenie przepisów proceduralnych nie wykazało, aby organ pierwszej instancji dopuścił się takich uchybień, które mogłyby być uznane za podstawę do uchylecia wydanej przez niego decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Analiza akt sprawy potwierdza, że organ I instancji przeprowadził postępowanie wyjaśniające w szerokim zakresie i zebrał stosowny materiał dowodowy dotyczący sytuacji materialnej i zdrowotnej strony obejmujący m.in. decyzje obrazujące dochód rodziny oraz faktury potwierdzające wydatki na leki, aktualizację wywiadu środowiskowego. Wobec powyższego nie sposób uznać, że organ odwoławczy nie dysponował materiałem dowodowym pozwalającym na ocenę kwestii przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia. Kolegium nie wskazało przy tym jednoznacznie okoliczności faktycznych, które organ I instancji powinien ustalić oraz

materiału dowodowego, który powinien zgromadzić w ramach uzupełniającego postępowania wyjaśniającego.

Zasiłki stałe (symbol 6321).

W tej grupie spraw znalazła się tylko jedna sprawa w przedmiocie przyznania zasiłku stałego, przy czym skarga na decyzję utrzymującą w mocy rozstrzygnięcie o zmianie decyzji przyznającej świadczenie pieniężne z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do chwili ustania potrzeby w wysokości 645,00 zł miesięcznie - została oddalona.

W omawianej sprawie o sygn. akt II SA/Sz 509/20, zmiana decyzji przyznającej wskazany wyżej zasiłek polegała na ustaleniu okresu świadczenia od 1 kwietnia 2019 r. do 30 listopada 2019 r., oraz odmowie przyznania zasiłku stałego od 1 grudnia 2019 r. Zmianę decyzji organ uzasadnił przekroczeniem kryterium dochodowego w wyniku uzyskania przez stronę dochodu.

Z kolei Kolegium, utrzymując tę decyzję w mocy wyjaśniło, że słusznie organ uwzględnił dochód uzyskany w listopadzie 2019 r. z tytułu sprzedaży domu w kwocie 129.500 zł. Organ uwzględnił okoliczność, że z powyższej kwoty strona wydatkowała kwotę 77.000 zł na zakup nieruchomości, co miało miejsce 14 listopada 2019 r. Organ przyjął, że różnica pomiędzy ww. kwotami stanowi jednorazowy dochód uzyskany przez stronę. Zdaniem organu odwoławczego, organ I instancji w sposób prawidłowy dokonał matematycznych wyliczeń kwoty dochodu i ustalił, że miesięczny dochód strony wyniósł 4.375 zł i przekroczył ustawowe kryterium do przyznania świadczenia, tj. kwotę 701 zł (organ w decyzji przedstawił szczegółowe wyliczenie tej kwoty). Nie ma przy tym możliwości uwzględnienia okoliczności podnoszonych przez stronę w postaci przekazania bratu części kwoty uzyskanej ze sprzedaży wspólnego domu, jak również wydatkowania kwoty na poczet przeprowadzenia remontu i wyposażenia nowo zakupionego lokalu mieszkalnego.

Oddalając skargę na powyższą decyzję, Sąd stwierdził, że organ z korzyścią dla skarżącego obliczył jednorazowy dochód z tytułu sprzedaży domu, uwzględniając zakup mieszkania dokonany w 2021 r., co nie wynika wprost z art. 8 ust. 3 i 4 u.p.s. Skarżący nabył lokal mieszkalny za 77 tys. zł. Organ przyjął zatem, że dopiero różnica pomiędzy kwotami 129.500 zł i 77 tys. zł, tj. 52.500 zł, stanowi jednorazowy dochód uzyskany przez skarżącego. Pomimo to miesięczny dochód strony obliczony zgodnie z art. 8 ust. 11 pkt 1 u.p.s. nadal przekraczał kryterium dochodowe. Niewątpliwie natomiast przepisy u.p.s. nie pozwalają, aby nie zaliczać na poczet dochodu kwot wskazanych w oświadczeniu skarżącego ze stycznia 2020 r.

i dotyczących zwrotu pieniędzy bratu, remontu i wyposażenia mieszkania, częściowo wynikających z rachunków dołączonych do skargi.

Usługi opiekuńcze (symbolu 6322).

W tej grupie spraw przeważały sprawy, w których zapadły rozstrzygnięcia oddalające skargi ewentualnie odrzucono skargi bądź umorzono postępowanie z uwagi na śmierć strony.

Sprawy, w których uchylono zaskarżone decyzje bądź decyzje organów obu instancji, dotyczą przede wszystkim opłat za pobyt w domu pomocy społecznej. Jedną z takich spraw jest sprawa o sygn. akt II SA/Sz 705/20, w której organ I instancji ustalił wysokość odpłatności wnoszonej przez stronę skarżącą za pobyt matki w Domu Pomocy Społecznej oraz zobowiązał stronę do wnoszenia tak ustalonej opłaty na rachunek bankowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 15-tego dnia każdego miesiąca. Kolegium utrzymując w mocy tę decyzję wskazało, że rozpatrując ponownie sprawę, miało na uwadze zmianę stanu prawnego, jaka nastąpiła z dniem 4 października 2019 r. W tym dniu weszła w życie ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, która wprowadziła istotne zmiany m.in. w art. 61 ustawy o pomocy społecznej (art. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej). W świetle nowych regulacji (ust. 2d-3), w przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2 (a zatem m.in. zstępnych mieszkańca domu - a więc odwołującej się), zawarcia umowy ustalającej wysokość opłaty (art. 103 ust. 2), wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej ustala w drodze decyzji organ gminy właściwej, zgodnie z art. 59 ust. 1, z uwzględnieniem ograniczeń, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i art. 103 ust. 2 (zob. art. 61 ust. 2d). W przypadku odmowy przez osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zawarcia umowy oraz niewyrażenia zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, wysokość ich opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej organ ustala, w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatą wnoszoną przez mieszkańca domu i opłatami wnoszonymi przez inne osoby obowiązane, o których mowa w ust. 1 pkt 2 (ust. 2e). Wobec powyższego organ I instancji zobligowany był do podjęcia próby zawarcia z odwołującą się umowy w sprawie odpłatności oraz przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Zdaniem organu odwoławczego, strona w ogóle nie współpracowała z organem I instancji, nie chce zawrzeć umowy co do ponoszenia odpłatności swojej matki w DPS, jak uczyniła to druga córka.

Uchylając powyższą decyzję Sąd stwierdził, że ustalenie w drodze decyzji opłaty za pobyt matki strony skarżącej w Domu Pomocy Społecznej było przedwczesne, albowiem organ nie spełnił jednego z ustawowych warunków przed jej wydaniem. Z akt sprawy nie wynika by organy zaproponowały zawarcie umowy stronie ograniczając się wyłącznie do zamiaru przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie wywiadu środowiskowego u skarżącej nie stwarza sytuacji, w której propozycja zawarcia umowy staje się zbędna. Dopiero bowiem odmowa zawarcia umowy w zestawieniu z odmową przeprowadzenia wywiadu środowiskowego upoważnia organ do zastosowania trybu określonego w ust. 2e i wydania stosownej decyzji.

W omawianej grupie spraw znalazła się także sprawa o sygn. akt II SA/Sz 17/21, w której na skutek skargi wniesionej przez Prokuratora stwierdzono w części nieważność uchwały w sprawie „szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania”, natomiast w pozostałym zakresie skargę oddalono.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd wskazał, że w orzecznictwie dopuszcza się możliwość powtarzania w akcie prawa miejscowego zapisów ustawowych, o ile takie powtórzenie ma charakter dosłowny i jeżeli jest to uzasadnione względami zapewnienia komunikatywności tekstu prawnego, stanowiąc określenie materii, która jest regulowana aktem prawa miejscowego, jednakże w kontrolowanej uchwale zawarto zapis stanowiący powtórzenie art. 50 ust 1 ustawy o pomocy społecznej z nieuprawnioną jego modyfikacją. Zgodnie bowiem ze wspomnianym powyżej przepisem, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Organ w ust. 2 § 1 uchwały zacytował fragment tego przepisu pomijając jego istotną część, wskazującą, że pomoc przysługuje osobom, które jej potrzebują (z przyczyn wskazanych w tym przepisie) jednak są jej pozbawione, przy czym chodzi tu o osoby samotne. Taka modyfikacja zmienia niewątpliwie krąg osób wskazanych w art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, a co za tym idzie, jest niedopuszczalna. Do tego samego typu modyfikacji doszło także w wypadku zapisu uchwały, zgodnie z którym, usługi mogą też być przyznane osobom, które wymagają pomocy innych osób a rodzina, a także niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Przepis ten stanowi częściowe powtórzenie art. 50 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym, usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi

opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. W przepisie tym jednoznacznie zatem wskazano, że pomoc może być przyznana osobie wymagającej pomocy z jednoczesnym określeniem, kręgu osób, które takiej pomocy nie mogą zapewnić. Wśród tych osób wymieniono m.in. małżonka, który nie zamieszkuje wspólnie z taką osobą wymagającą pomocy. Tymczasem w uchwale mowa jest o „niezamieszkującym” małżonku, co czyni zapis niezrozumiałym.

Rodzina zastępcza, pomoc na usamodzielnienie dla wychowanka rodziny zastępczej (symbol 6324).

W tej grupie spraw w większości przypadków skargi zostały oddalone. Tylko w jednej sprawie, o sygn. akt II SA/Sz 604/20 uchylona została zarówno zaskarżona decyzja jak i poprzedzająca ją decyzja organu I instancji.

W sprawie tej organy ustaliły, że córka skarżącego przebywa w spokrewnionej rodzinie zastępczej zaś jego żona nie żyje. Nadto z akt sprawy wynika, że skarżący odbywał w zakładzie karnym poza granicami RP karę pozbawienia wolności od 6 stycznia 2017 r. do 20 sierpnia 2020 r., kiedy to na podstawie biletu deportacyjnego wrócił do Polski. Ustanowiony kurator dla nieznanego z miejsca pobytu skarżącego wystąpił z wnioskiem o odstąpienie od obciążania skarżącego opłatą ze względu na uzyskanie informacji o odbywaniu przez zobowiązanego kary pozbawienia wolności poza krajem i nieosiąganie żadnych dochodów. Organ I instancji odmówił odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt córki skarżącego, przebywającej w rodzinie zastępczej spokrewnionej, zaś organ odwoławczy rozstrzygnięcie to utrzymał w mocy.

Uchylając wspomniane decyzje Sąd wskazał, że rzeczą organów orzekających w sprawie, po złożeniu wniosku przez kuratora, było przeprowadzenie postępowania na okoliczność sytuacji finansowej skarżącego w zestawieniu z wymogami określonymi w uchwale Rady Miasta z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zdaniem Sądu, z akt sprawy nie wynika, żeby skarżący od umieszczenia go w zakładzie karnym do czasu wydania decyzji osiągał jakiegokolwiek dochody w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej. Nie wykazano również posiadania jakichkolwiek zasobów pieniężnych. Twierdzenie o uzyskiwaniu dochodów z pracy wykonywanej w okresie odbywania kary organy oparły nie na konkretnych dowodach lecz na przypuszczeniach.

Sąd zaznaczył, że organ nie może opierać decyzji odmawiającej odstąpienia od opłat wyłącznie na domniemaniach. Skoro organ posiadał wiedzę o tym, że skarżący odbywa karę pozbawienia wolności w zagranicznym zakładzie karnym, to winien podjąć działania w kierunku wyjaśnienia, czy wykonuje tam odpłatną pracę nie zaś oczekiwać takich ustaleń wyłącznie od wyznaczonego kuratora. Tymczasem z akt sprawy nie wynika, że jakiegokolwiek działania w tym kierunku zostały podjęte. Organ nie przeprowadził również postępowania w kierunku ustalenia rzeczywistej sytuacji ekonomicznej skarżącego poprzez uzyskanie informacji od najbliższej jego rodziny. Ustalenia te byłyby przydatne również w sytuacji prowadzenia postępowania o ustalenie opłat za pobyt córki w rodzinie zastępczej.

W realiach rozpoznawanej sprawy ustalenia organów nie pozwalają na weryfikację kryteriów określonych w uchwale, albowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy jest w tym zakresie niewystarczający.

Pomoc społeczna (symbol 632).

W tej grupie ilość spraw, w których zapadły wyroki oddalające skargi oraz spraw w których uchylono zaskarżone, ewentualnie także poprzedzającej je decyzje, jest zbliżona. Wśród tych ostatnich spraw bardzo dużą grupę stanowiły sprawy ze skarg na rozstrzygnięcia utrzymujące w mocy decyzje o odmowie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z związku z opieką nad osobą niepełnosprawną.

Do tej grupy spraw należą m.in. sprawy o sygn. akt II SA/Sz 22/21, II SA/Sz 168/21 i II SA/Sz 443/21, w których organy odmówiły stronom wspomnianego świadczenia z uwagi na to, że skarżący uzyskali prawo do renty rolniczej.

Zdaniem organów, istotą sporu w tych sprawach jest stwierdzenie, czy w tym wypadku zachodzi negatywna przesłanka wynikająca z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy o świadczeniach rodzinnych, z uwagi na uprawnienie wnioskodawców do renty rolniczej. Przy rozważaniu tej kwestii konieczne jest wzięcie pod uwagę treści i skutków płynących z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt SK 2/17, w którym stwierdzono niekonstytucyjność przepisu art. 17 ust. 5.

pkt 1 lit a) ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W ocenie organów, stan prawny, jaki ukształtował się w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2019 r., SK 2/17, nie ma zastosowania wprost do rozpoznawanych spraw, albowiem dotyczy on tylko takiej sytuacji, gdy osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy i tylko w tym zakresie przepis art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy utracił moc obowiązującą.

Tylko bowiem osoba mająca prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy może zrezygnować z zatrudnienia, gdyż jest to osoba, która w znacznym stopniu, a nie całkowicie utraciła zdolność do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, dlatego też nie może ona dobrowolnie zrezygnować z zatrudnienia.

Skarżący w omawianych sprawach mieli ustalone prawo do renty rolniczej w związku z orzeczeniami Lekarza Rzecznawcy KRUS uznającymi wnioskodawców za całkowicie niezdolnych do pracy w gospodarstwie rolnym. W ocenie organów, okoliczność pobierania renty stanowi o zaistnieniu podstawy odmowy przyznania wnioskowanego świadczenia, określonej w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) u.ś.r., zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do m.in. renty.

W omawianych sprawach Sąd przyjął, że prawo do renty, w tym rolniczej, nie może automatycznie przekreślać możliwości ubiegania się przez opiekuna osoby niepełnosprawnej o przyznanie mu świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy. Nie można zatem podzielić stanowiska organów opowiadających się za wykładnią językową przepisu art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy, wykluczającą możliwość przyznania świadczenia pielęgnacyjnego osobie mającej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Mając na uwadze argumenty organów Sąd wyjaśnił, że w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. akt SK 2/17 - art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy o świadczeniach rodzinnych - przestał obowiązywać z dniem 9 stycznia 2020 r. w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Oznacza to, że w przypadku osób posiadających ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy,

podjęcie zatrudnienia w ograniczonym zakresie jest możliwe, a zatem możliwa jest również rezygnacja z zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych. Jak wynikało z ustaleń organów, skarżący w omawianych sprawach mieli ustalone prawo do renty rolniczej z powodu całkowitej, a nie częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy nie przysługuje w wypadku częściowej niezdolności do pracy w tym gospodarstwie), niemniej mogą oni podjąć zatrudnienie poza tym gospodarstwem, a skoro takiego zatrudnienia nie podejmują z powodu konieczności sprawowania opieki nad niepełnosprawnymi członkami rodziny, to należy przyjąć, że spełniają warunki do przyznania im świadczenia pielęgnacyjnego. Orzeczona w wypadku skarżących całkowita niezdolność do pracy dotyczy bowiem jedynie pracy w gospodarstwie rolnym nie zaś wszelkiej pracy.

Tym samym w realiach wspomnianych spraw, zastosowanie prokonstytucyjnej i zgodnej z celem ustawy wykładni art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) oznacza, że skarżącym, którzy spełniają warunki do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, a pobierają rentę rolniczą, należało umożliwić, w toku postępowania, dokonanie wyboru jednego z wymienionych świadczeń przez rezygnację z pobierania świadczenia w niższej kwocie.

Z kolei w sprawach o sygn. akt II SA/Sz 995/20 oraz II SA/Sz 255/21 organy odmówiły stronom świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z związku z opieką nad osobą niepełnosprawną z powodu uzyskania przez te osoby prawa do renty rodzinnej.

W drugiej z wymienionych wyżej spraw skargi dotyczyły decyzji w przedmiocie odmowy przyznania stronie skarżącej świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad niepełnosprawną matką.

Organ I instancji, powołując się na regulację wynikającą z art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, odmówił wnioskowanego świadczenia, z uwagi na brak możliwości ustalenia momentu powstania niepełnosprawności u osoby wymagającej opieki. Ponadto organy ustaliły, że skarżąca pobiera rentę rodzinną, a zatem zaistniała podstawa odmowy przyznania wnioskowanego świadczenia, określona w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) u.s.r., zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo – m.in. do renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego. W omawianej sprawie Sąd uchylił zarówno zaskarżoną jak i poprzedzającą ją decyzję organu I instancji.

Mając na uwadze uzasadnienie organu I instancji Sąd uznał za konieczne wyjaśnienie, że wobec wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 21 października 2014 r., sygn. K 38/13, utraciło przymiot konstytucyjności przewidziane art. 17 ust. 1b ustawy kryterium momentu powstania niepełnosprawności, jako uniemożliwiające uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego przez opiekunów dorosłych niepełnosprawnych, których niepełnosprawność powstała później niż w okresach wskazanych w art. 17 ust. 1b pkt 1 i 2 ustawy. Z tych przyczyn w odniesieniu do opiekunów dorosłych niepełnosprawnych, oceny spełnienia przesłanek niezbędnych dla przyznania świadczenia pielęgnacyjnego należy dokonywać z pominięciem tego kryterium, a zatem w tym zakresie, wbrew stanowisku organu I instancji, na co prawidłowo zwróciło uwagę Kolegium, spełniony został warunek do uzyskania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zdaniem Sądu, w sprawie tej - mając na względzie regulację określoną w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) u.ś.r. - organy były zobowiązane do ustalenia, czy pobierana przez skarżącą renta rodzinna z tytułu śmierci małżonka, została przyznana w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego. Z dokumentów dołączonych do akt administracyjnych nie wynika by w wypadku skarżącej doszło do zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, przy czym organy nie podjęły żadnych czynności celem ustalenia powyższej okoliczności. Powyższa kwestia jest przy tym niezwykle istotna skoro w przypadku przyznania renty rodzinnej nie pozostającej w zbiegu z żadnym innym świadczeniem wymienionym w cytowanym przepisie – nie może być mowy o wskazywanej przez organ negatywnej przesłance do przyznania skarżącej wnioskowanego świadczenia.

Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu, w składzie orzekającym w omawianej sprawie, prawo do renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, nie może automatycznie przekreślać możliwości ubiegania się przez opiekuna osoby niepełnosprawnej o przyznanie mu świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy. Sąd nie podzielił zatem stanowiska organu II instancji, który opowiedział się za wykładnią językową przepisu art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy, wykluczającą możliwość przyznania świadczenia pielęgnacyjnego osobie mającej prawo do renty rodzinnej.

Sąd nie podzielił również stanowiska tej linii orzeczniczej sądów, która przyjmuje, że osobie posiadającej uprawnienie do jednego ze świadczeń wymienionych w powyższym przepisie, należy przyznać świadczenie pielęgnacyjne

w wysokości stanowiącej różnicę między wysokością tego świadczenia wynikającą z ustawy i pobieranym świadczeniem rentowym. Sąd podzielił natomiast stanowisko wyrażone w wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 lutego 2021 r. w sprawie o sygn. akt II OSK 2511/20, z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie I OSK 254/20, z dnia 27 maja 2020 r. I OSK 2375/19 oraz z dnia 11 sierpnia 2020 r. I OSK 764/20, w których to orzeczeniach podkreślono, że wypłata świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy ustawową wysokością tego świadczenia i wysokością renty pozostawałaby w sprzeczności z treścią art. 17 ust. 3 u.ś.r., który wysokość świadczenia pielęgnacyjnego określa jednoznacznie kwotowo i nie pozwala na samodzielne określenie jego wysokości przez organ administracji, w oparciu o jakiegokolwiek przesłanki. W tej sytuacji właściwszym rozwiązaniem jest umożliwienie osobie uprawnionej wyboru pomiędzy świadczeniem pielęgnacyjnym a świadczeniem emerytalno-rentowym przez rezygnację z pobierania świadczenia niższego. Wybór świadczenia strona może zrealizować przez złożenie do organu rentowego wniosku o zawieszenie prawa do wspomnianego (niższego) świadczenia na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2021 r. poz. 291). Zgodnie z tym przepisem prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, może ulec zawieszeniu również na wniosek rencisty.

Zdaniem Sądu, zawieszenie prawa do świadczenia pozostającego w zbiegu z rentą rodzinną eliminuje negatywną przesłankę z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy, w postaci posiadania prawa do jednego ze świadczeń wymienionych w tym przepisie. Istota ograniczenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, wynikająca z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy, musi być interpretowana jako wiążąca się nie z samym prawem do danego świadczenia, lecz z jego realizacją w postaci wypłaty tego świadczenia. Skoro zawieszenie prawa do wspomnianego świadczenia skutkuje wstrzymaniem jego wypłaty, to uznać należy, że eliminuje się w ten sposób negatywną przesłankę wyłączającą nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. O możliwości złożenia wniosku o zawieszenie świadczenia pozostającego w zbiegu z rentą rodzinną i uzależnieniu przyznania świadczenia pielęgnacyjnego od przedstawienia decyzji o wstrzymaniu jego wypłaty, organ winien stronę poinformować, zgodnie z art. 9 k.p.a.

Ponadto, zgodnie z art. 79a k.p.a., w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany

do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Taka informacja powinna być udzielona stronie wówczas, gdy postępowanie z wniosku o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego wykaże, że zachodzą przesłanki umożliwiające uwzględnienie wniosku i jedyną przeszkodą jest pobieranie renty pozostającej w zbiegu z innym świadczeniem.

Tym samym w realiach omawianej sprawy, zastosowanie prokonstytucyjnej i zgodnej z celem ustawy wykładni art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) oznacza, że skarżącej, która spełnia warunki do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, a pobiera rentę rodzinną pozostającą ewentualnie w zbiegu z innym świadczeniem, (co jednak nie zostało dotychczas należycie ustalone), należałoby umożliwić, w toku postępowania, dokonanie wyboru jednego z wymienionych świadczeń przez rezygnację z pobierania świadczenia w niższej kwocie.

Za możliwością wyboru jednego ze świadczeń (wyższego), Sąd opowiedział się także w sprawach, w których powodem odmowy przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z związku z opieką nad osobą niepełnosprawną było uzyskanie przez wnioskodawców prawa do emerytury. W tej bardzo licznej grupie spraw (m.in. II SA/Sz 942/20, II SA/Sz 897/20, II SA/Sz 1014/20, II SA/Sz 1020/20 II SA/Sz 1036/20, II SA/Sz 28/21, II SA/Sz 39/21, II SA/Sz 41/21, II SA/Sz 111/21, II SA/Sz 139/21, II SA/Sz 217/21, II SA/Sz 225/21, II SA/Sz 430/21, II SA/Sz 433/21, II SA/Sz 438/21, II SA/Sz 439/21, II SA/Sz 667/21, II SA/Sz 795/21, II SA/Sz 875/21) organy odmawiały przyznania świadczeń poprzestając na wykładni językowej art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r., zgodnie z którym świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Organy przyjęły, że w związku z tym, iż wnioskodawcy mają ustalone prawo do emerytury, nie przysługuje im prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Uchylając w omawianych sprawach decyzje organów obu instancji, Sąd wskazywał, że powyższe zagadnienie prawne było już wielokrotnie analizowane w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W licznych orzeczeniach Naczelny Sąd Administracyjny wskazywał na potrzebę uzupełnienia wyników wykładni językowej przepisu art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a

u.ś.r. wynikami wykładni celowościowej i funkcjonalnej. Wskazał, że wprawdzie proces wykładni prawa zaczyna się zawsze od dyrektyw językowych, to nie można się jedynie do nich ograniczać. Zastosowanie bowiem dyrektyw funkcjonalnych i systemowych może prowadzić do odrzucenia rezultatów wykładni językowej.

Zgodnie z wyrażoną w art. 8 ust. 2 Konstytucji RP zasadą bezpośredniego stosowania jej przepisów rzeczą organów władzy publicznej jest dokonywanie prokonstytucyjnej wykładni art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. pozwalającej na realizację zasad: równości wobec prawa (art. 32 ust. 1) i sprawiedliwości społecznej (art. 2), obowiązku udzielania szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej (art. 71 ust.1 zdanie drugie) i osobom niepełnosprawnym (art. 69). Obowiązkiem sądu administracyjnego sprawującego wymiar sprawiedliwości poprzez kontrolę administracji publicznej jest prokonstytucyjna interpretacja przepisów prawa.

Naczelny Sąd Administracyjny zwrócił uwagę, że istotną cechą osób, będących adresatami zawartej w art. 17 ust. 1 u.ś.r. normy prawnej określającej przesłanki przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, jest sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny i związana z tym rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Brzmienie art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. może wskazywać na bezwzględne wyeliminowanie z kręgu osób, które spełniają powyższą przesłankę tych, którzy mają prawo do świadczeń wymienionych w tym przepisie.

Taka wykładnia art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a u.ś.r. naruszałaby jednak konstytucyjną zasadę równości, zgodnie z którą wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Odstępstwa od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą zawsze znajdować podstawę w odpowiednio przekonujących argumentach. Ustawodawca jest obowiązany precyzyjnie ustalić racjonalne przesłanki, od których uzależni zróżnicowany poziom świadczenia, przyjmując za punkt wyjścia jednakowe traktowanie takich opiekunów.

Zdaniem Sądu, właściwa interpretacja przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, wymaga aby organ rozpoznający wniosek o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego miał też na względzie ustawy cel tego świadczenia, którym jest zrekompensowanie opiekunowi braku dochodów z pracy zarobkowej z powodu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Pozbawienie więc prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osób pobierających jedno ze wskazanych w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy świadczeń w niższej wysokości niż świadczenie pielęgnacyjne powoduje, że cel instytucji świadczeń pielęgnacyjnych nie jest w stosunku do pewnej grupy opiekunów realizowany, pomimo, że sprawujący opiekę nie może podjąć pracy zarobkowej. Trzeba mieć bowiem na uwadze, że fakt uzyskania świadczeń emerytalnych nie wyklucza możliwości podjęcia zatrudnienia.

Z uwagi na powyższe, w omawianych sprawach przyjęto, że osoba, która spełnia warunki do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego i chce je otrzymywać, a pobiera emeryturę, winna móc dokonać wyboru jednego z tych świadczeń przez rezygnację z pobierania świadczenia niższego, tj. emerytury.

W omawianej grupie spraw znalazła się także jedna sprawa – o sygn. akt II SA/Sz 844/21 – w której przyjęto odmienny pogląd.

Skład orzekający rozpoznający omawianą sprawę wskazał, że znane są mu orzeczenia sądów administracyjnych dopuszczające przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które mają ustalone prawo do emerytury (np. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 maja 2021 r. sygn. akt I OSK 260/21, z dnia 21 czerwca 2021 r. sygn. akt I OSK 349/21, z dnia 25 czerwca 2021 r. sygn. akt I OSK 305/21, z dnia 14 lipca 2021 r. sygn. akt I OSK 702/21 oraz z dnia 14 października 2021 r. sygn. akt I OSK 509/21). Składy orzekające w takich przypadkach uznają, iż przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego może nastąpić bądź po zawieszeniu przez uprawnionego świadczenia emerytalnego lub poprzez ustalenie swego rodzaju „dopłaty” do emerytury (do wysokości świadczenia pielęgnacyjnego). W każdym z ww. przypadków sądy przedstawiają taką wykładnię przepisów ustawy, która przełamuje jednoznaczną wykładnię językową przepisu art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy. W ocenie składu orzekającego poglądy te, choć wydają się dominować w ostatnim czasie, nadal budzą istotne wątpliwości.

W orzecznictwie sądowym, kształtowanym na bazie przepisów o emeryturach i rentach, wyraźnie odróżnia się „niezrealizowane prawo do emerytury” (obejmujące warunki nabycia tego prawa: wiek, staż itp.) od momentu jego nabycia z mocy prawa, oraz pojęcie „ustalonego prawa do emerytury”, które powstaje dopiero w momencie ustalenia jej wysokości w związku ze złożeniem przez osobę uprawnioną stosownego wniosku (prawo nabyte realizowane). Do urzeczywistnienia i konkretyzacji prawa i/lub wysokości emerytury wymagany jest wniosek zainteresowanego, o którym mowa w art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej, niezbędny do ustalenia prawa do świadczeń określonych w ustawie (por. wyrok Sądu

Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 15 maja 2019 r. sygn. akt III AUa 77/19, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 stycznia 2018 r. sygn. akt III AUa 2050/16).

Przyjmując racjonalność ustawodawcy, w tym założenie, że świadomie posługuje się tymi samymi zwrotami dla określenia tożsamej sytuacji prawnej i nie czyni tego wówczas gdy nie jest to prawnie irrelewantne, określenie przez ustawodawcę, jako przesłanki negatywnej, okoliczności prawnej, obiektywnie weryfikowalnej, jaką jest „ustalone prawo do emerytury”, nie powinno być utożsamiane ze znacznie węższym znaczeniowo pojęciem „pobierania emerytury”. O ile bowiem pobieranie emerytury może zostać zawieszona, to nie musi ono wpływać na zdarzenie prawne jakim było ustalenie prawa do emerytury. Podsumowując, ustawodawca jasno wskazał, że przyczyną uniemożliwiającą przyznania świadczenia pielęgnacyjnego jest „ustalone prawo do emerytury” - niezależnie czy prawo to jest aktualnie konsumowane, czy też jego realizacja w pewnym okresie została wstrzymana (zawieszona). Oznacza to, że nawet ewentualne zawieszenie pobierania emerytury nie powinno eliminować negatywnej przesłanki z art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy w postaci ustalonego prawa do emerytury.

W poszukiwaniu uzasadnienia dla możliwości przyznania świadczenia pielęgnacyjnego osobom posiadającym ustalone prawo do emerytury w części orzeczeń odnaleźć można odwołanie się do uprzedniej oraz aktualnej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, a więc do konieczności dokonania wykładni uwzględniającej rys historyczny wprowadzenia regulacji. Wskazuje się przy tym na konieczność wyrównania (podwyższenia) dochodu osobom pobierającym emeryturę i sprawującym opiekę nad osobą niepełnosprawną z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej do wysokości obecnie wyższego świadczenia pielęgnacyjnego. Zdaniem Sądu, taki kierunek interpretacji wydaje się jednak wątpliwy ze względu na to, że nakazuje stosować przywołane wyżej przepisy o prawie do świadczenia pielęgnacyjnego w zależności od wysokości pobieranej emerytury, nie zaś od okoliczności prawnej posiadania ustalonego prawa do emerytury.

Nie znajduje przy tym odzwierciedlenia w przepisach ustawy teza, że intencją ustawodawcy wprowadzającego świadczenie pielęgnacyjne było wyłącznie to, aby uprawniony opiekun nie pobierał świadczenia pielęgnacyjnego w sytuacji, gdy otrzymuje świadczenie wyższe. Takiego rozwiązania odwołującego się do wysokości któregokolwiek ze świadczeń wyszczególnionych w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a) ustawy brak w przepisach ustawy.

Żaden z przepisów ustawy nie przewiduje również możliwości wyboru pomiędzy świadczeniem pielęgnacyjnym a emeryturą. Tylko w przypadku zbiegu uprawnień do różnych świadczeń rodzinnych, ustawodawca wprowadził zasadę wypłaty jednego świadczenia wybranego przez osobę uprawnioną.

Zbieg uprawnień do świadczeń uregulowany jest również w art. 95 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270), zgodnie z którym, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepisy wyżej wymienionych ustaw regulują zatem zbieg świadczeń przyznawanych na podstawie tych ustaw - świadczeń enumeratywnie w nich wymienionych.

Zatrudnienie i sprawy bezrobocia (symbol 633).

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 966/21 w wyroku wydanym dnia 16 grudnia 2021 r. Sąd orzekając w przedmiocie prawa do zasiłku dla bezrobotnych uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu I instancji. Przywołując przepisy art. 71 ust. 1 pkt 2 lit. a) oraz art. 71 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1409 ze zm.), dalej jako „u.p.z.” Sąd odniósł się do ustaleń organów obu instancji, które uznały, że w przypadku strony skarżącej warunki do przyznania zasiłku nie zostały spełnione, pomimo tego, że skarżąca sygnalizowała w toku postępowania, że po zakończeniu zatrudnienia pozostawała na zwolnieniu lekarskim, jednak z powodu błędu lekarza przy wystawianiu zwolnienia i wpisania błędnego numeru NIP nie mogła otrzymać zasiłku chorobowego i udokumentować powyższej okoliczności. Strona skarżąca wskazywała, że wystąpiła do ZUS z wnioskiem o wyjaśnienie i zmianę decyzji w tym zakresie i domagała się umożliwienia przedstawienia stosownych dokumentów.

Sąd dodał, że ostatecznie wraz ze skargą strona przedłożyła dokumenty, z których wynikało, że w okresie od dnia od 30 listopada 2020 r. do dnia 17 stycznia 2021 r. pobierała zasiłek chorobowy, a podstawa wymiaru zasiłku była wyższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia. Zatem organom znany był fakt, iż przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych toczy się postępowanie dotyczące istotnej dla niniejszej sprawy okoliczności – a mianowicie okresu, w którym skarżącej przysługiwał zasiłek chorobowy, którego podstawa wymiaru uprawniała zaliczenie tego okresu do okresu uprawniającego do otrzymania zasiłku dla bezrobotnych.

Po przywołaniu art. 7 art. 9 i 77 § 1 k.p.a. Sąd wskazał również na art. 7b k.p.a. i wyrażoną w nim zasadę współdziałania organów. Prawna doniosłość przywołanego przepisu polega na tym, że podnosi on do rangi zasady ogólnej nakaz współdziałania organów administracji w związku z potrzebą wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, nie formalizując przy tym sposobów tego współdziałania. Można zatem przyjąć, że organy administracji są zobligowane do współdziałania ze sobą w każdym przypadku, gdy przyczyni się to do szybszego załatwienia sprawy.

Sąd dodał, że na gruncie tej sprawy, przy uwzględnieniu przytoczonych wyżej zasad prawidłowego procedowania i w związku z podnoszonymi przez stronę konsekwentnie okolicznościami, mogącymi mieć zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia, należało wyjaśnić, czy i jakie postępowania toczą się przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i umożliwić stronie uzupełnienie dokumentów we wskazywanym przez nią zakresie.

Uchwały organów samorządowych (symbole 639,640).

W zakresie skarg na uchwały organów samorządowych, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał w 2021 r. 114 skarg, w tym: 12 skarg odrzucono. W 62 wyrokach, Sąd stwierdził nieważność zaskarżonej uchwały (w całości lub części), w 4 sprawach sąd umorzył postępowanie sądowe a 36 sprawach skargi oddalono.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 341/20 sąd stwierdził nieważność zaskarżonej przez Prokuratora, uchwały Rady Gminy K. nr XVII/..../.... w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy K. w § 5 ust. 2 w zakresie słów „wyłącznie w zakresie obejmującym drobne naprawy własnych samochodów oraz, § 18 ust. 9, § 19 ust. 4”, II. w pozostałym zakresie oddalił skargę.

Zaskarżona uchwała podjęta została na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Analizując treść zaskarżonej uchwały w zestawieniu z zarzutami skargi Sąd doszedł do przekonania, że zasadne okazały się zarzuty Prokuratora dotyczące § 5 ust. 2 uchwały jednakże tylko w odniesieniu do słów: "wyłącznie w zakresie obejmującym drobne naprawy własnych samochodów oraz", § 18 ust. 9 i § 18 ust. 4.

Sąd wskazał, że przepis § 5 ust. 2 został uchwalony w wykonaniu upoważnienia zawartego w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy (określenie wymagań w zakresie mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi). Ustawodawca nie określił dla jakiego rodzaju napraw samochodów

należy ustalić wymagania, jak również nie wskazał, że chodzi tu o pojazdy własne. W tym zakresie prawodawca gminny przekroczył upoważnienie ustawowe. W powołanym przepisie organ gminy został upoważniony wyłącznie do wskazania wymogów dopuszczalności mycia i naprawy pojazdów poza myjniami i warsztatami, mających na celu zapewnienie ochrony środowiska i ludzi przed zagrożeniem zanieczyszczeniem lub uciążliwościami stwarzanymi na skutek wykonywania tych czynności. W tym zakresie przepis § 5 z wyłączeniem zakwestionowanej części, wymogi ustawy spełnia.

Sąd uznał również zasadność zarzutu odnoszącą się do przepisu § 18 ust. 9 uchwały, dotyczącego ustalenia lokalizacji uli pszczelich. Po pierwsze rada gminy użyła w tym przepisie pojęcia niedookreślonego "obrzeża miejscowości" nie definiując, jaki obszar należy do nich zaliczyć. Z kolei określenie odległości posadowienia uli od granic sąsiada, domów mieszkalnych czy dróg stanowi, zdaniem sądu, ingerencję w stosunki sąsiedzkie, uregulowane zasadniczo przepisami Kodeksu cywilnego. W ocenie Sądu, zakłócenia powodowane przez pszczoły mogą zostać zakwalifikowane jako immisje, a te z kolei podlegają regulacjom prawa prywatnego.

Za zasadny Sąd uznał również zarzut Prokuratora dotyczący § 19 ust. 4 uchwały. Przepis § 19 został uchwalony w wykonaniu art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy i dotyczył wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania. W § 19 ust. 4 rada udzieliła upoważnienia wójtowi gminy do określenia, w porozumieniu z Państwowym Inspektorem Sanitarnym, obszarów podlegających deratyzacji i terminów jej wykonania w przypadku wystąpienia populacji stwarzającej zagrożenie sanitarne. W ocenie Sądu, udzielenie upoważnienia wójtowi gminy do działania w sytuacjach zagrożenia sanitarnego w sytuacji opisanej w ust. 4 stanowi przekroczenie delegacji ustawowej, albowiem to jedynie rada gminy, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 8 ustawy, jest upoważniona do wyznaczenia obszarów i terminów deratyzacji i upoważnienia tego, nawet w sytuacji szczególnej, nie może scedować na inny organ.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących § 10 ust. 1 i 2 uchwały, Sąd wskazał, że regulacja ta stanowiła wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy. Dodał przy tym, że miejsca płatnego postoju czy parkowania pojazdów oraz teren przystanków komunikacyjnych nie zawsze stanowią własność gminy. Co do zasady gmina odpowiada za utrzymanie czystości i porządku na terenach stanowiących jej własność (art. 5 ust. 5), natomiast właściciele parkingów, czy miejsc postoju oraz przystanków, na których zatrzymują się prywatni przewoźnicy

mają obowiązek utrzymywać w czystość i porządek należących do nich nieruchomości.

Odnosnie do § 16 ust. 2 pkt 1 uchwały, który nakazywał prowadzenie każdego psa na uwięzi poza obszarem własnej nieruchomości oraz zwolnienia z tego obowiązku tylko w miejscach wyznaczonych i odpowiednio oznakowanych, gdy pies ma nałożony kaganiec a jego właściciel ma możliwość sprawowania kontroli nad jego zachowaniem, Sąd nie stwierdził, by przepis ten był niezgodny z upoważnieniem ustawowym. Podobnie nie budził zastrzeżeń przepis zakazujący zwalnianie z uwięzi psów ras uznawanych za agresywne ich mieszkańców oraz innych zagrażających otoczeniu. Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy, regulamin ma określać obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.

Zdaniem Sądu, stosownie do treści powołanego wyżej przepisu ustawy kwestionowany przez Prokuratora przepis uchwały spełnia wymagania w zakresie obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi. Co do zasady nakładanie obowiązków na właścicieli utrzymujących zwierzęta domowe jest zgodne z celem upoważnienia ustawowego, jednak obowiązki te muszą pozostawać w zgodzie z zasadą proporcjonalności wyrażoną w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP .

Sąd nie podzielił przy tym poglądu Prokuratora, iż w tym zakresie doszło do naruszenia zasady proporcjonalności ze względu na to, że unormowania regulaminu, nakazujące korzystanie ze smyczy odnoszą się do wszystkich psów przebywających w miejscach ogólnodostępnych, bez uwzględnienia rasy, wieku i kondycji zwierzęcia, są bardziej restrykcyjne niż to wynika z uregulowań ustawy.

Przy ocenie zgodności z prawem tego obowiązku należy zdaniem Sądu wziąć pod uwagę okoliczność, iż z ogólnodostępnej przestrzeni publicznej korzystają zarówno właściciele psów i ich podopieczni, jak i inne osoby, dla których kontakt z obcym zwierzęciem może stanowić źródło lęku, czy stresu. Stąd też konieczność korzystania w takich miejscach ze smyczy, i w określonych przypadkach również kagańca, należy traktować jako element poszanowania praw wszystkich użytkowników, także tych, którzy nie życzą sobie kontaktu z obcym zwierzęciem, bądź się go obawiają, nawet jeśli w subiektywnym przekonaniu właściciela pies jest pozbawiony cech agresji.

Sąd zgodził się z poglądem Prokuratora co do treści § 15 regulaminu, który faktycznie miał walory wyłącznie edukacyjne, jednakże naruszenie prawa tym

przepisem, którego treść nie koresponduje z upoważnieniem ustawowym, z uwagi na jego znaczenie dla społeczności gminnej, stanowi nieistotne naruszenie prawa.

Wobec powyższego, dzieląc część zarzutów skargi, Wojewódzki Sąd Administracyjny na podstawie art. 147 p.p.s.a., stwierdził nieważność uchwały w zaskarżonej części, tj. w odniesieniu do § 5 ust. 2 co do słów : "wyłącznie w zakresie obejmującym drobne naprawy własnych samochodów oraz", § 18 ust. 9 i § 19 ust. 4, natomiast w pozostałym zakresie oddalił skargę.

W sprawie ze skargi Prokuratora Rejonowego w G. na uchwałę Rady Miejskiej w T. z dnia 25 czerwca 2020 r. nr XXI/...../2020 w przedmiocie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy T., Sąd skargę oddalił.

Sąd nie dopatrzył się podstaw do stwierdzenia nieważności kwestionowanych przez Prokuratora przepisów.

I tak, co do zarzutów niedopełnienia upoważnienia ustawowego w §13 i § 14 Regulaminu mającego się wyrażać w zbyt ogólnym i nieprecyzyjnym uregulowaniu wymagań jakim powinny odpowiadać worki i pojemniki poprzez wskazanie niedookreślonych przepisów powszechnie obowiązujących, mając na względzie treść powyższych przepisów zgodnie z którymi: worki i pojemniki muszą spełniać zawarte w powszechnie obowiązujących przepisach prawa wymagania techniczne" (§13) a pojemniki do zbierania odpadów komunalnych muszą spełniać zawarte w powszechnie obowiązujących przepisach prawa wymagania techniczne oraz powinny być utrzymane w należyтым stanie sanitarnym i porządkowym, poprzez okresowe czyszczenie i dezynfekowanie w miarę potrzeb (§ 14 ust. 1), w ocenie Sądu należy przyjąć, iż Rada Gminy wskazała adresatom uchwały, że uznaje istniejące w tym zakresie regulacje wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących za wystarczające. Organ stanowiący gminy uznał zatem, iż w realiach gminy T. nie zachodzi potrzeba dodatkowego doprecyzowywania obowiązków bądź nakładania dodatkowych. Niewątpliwie możliwe było wskazanie w tym miejscu tytułu (lub tytułów) takich aktów prawnych jak choćby rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2028). Jednakże mając na względzie, iż powyższy akt prawny podlega uchyleniu z dniem 1 lipca 2021 roku na zasadach określonych w art. 24 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1579 z późn. zm.), za przekonującą Sąd uznał argumentację organu gminy przedstawioną w odpowiedzi na skargę a dotyczącą częstej modyfikacji tego rodzaju przepisów przez prawodawcę.

Zdaniem Sądu, słusznie wskazano, że powołanie szczegółowych tytułów innych aktów prawnych skutkowałoby koniecznością dokonywania kolejnych, czysto technicznych zmian treści Regulaminu. Powyższe wiązałoby się nie tylko z angażowaniem Rady Gminy w proces dokonywania tego rodzaju zmian, ale co nawet bardziej istotne, powodowałoby po stronie adresatów Regulaminu konieczność zapoznawania się z jego ciągle zmienianą treścią. W ostatecznym więc rozrachunku dla większości adresatów większa szczegółowość Regulaminu, nie niosąc istotnych korzyści, budowałaby poczucie niestabilności prawa, bowiem zmiana prawa krajowego dotyczącego kwestii objętych Regulaminem, powołałaby dodatkową konieczność zmiany także Regulaminu nawet jeśli nie miałoby to wpływu na prawa i obowiązki adresatów. Stąd wywodzonego przez Prokuratora w skardze w skardze zarzutu wskazania niedookreślonych przepisów powszechnie obowiązujących w realiach powyższej regulacji Sąd nie uznał za wadę dająca podstawy do stwierdzenia nieważności kwestionowanych zapisów Regulaminu.

Z analogicznych przyczyn Sąd zgodził się z argumentacją organu administracji dotyczącą zarzutów niedookreśloności § 24. Zgodnie z tym przepisem zwierzęta domowe należy utrzymywać w sposób zachowujący wymagania sanitarne, gwarantujący właściwą opiekę i dozór. Jakkolwiek Sąd zgodził się, iż powyższa regulacja ma charakter ogólny, to jak wskazał, należy też mieć na uwadze to, że wiele jest zwierząt, które mogą być utrzymywane w warunkach domowych (psy, ptaki, gryzonie, owady, gady itp.) i ich utrzymywanie wiąże się z różnego rodzaju wymaganiami, w zależności od gatunku, rasy itp. Stąd nie jest zdaniem Sądu możliwe określenie szczegółowych wymagań w stosunku do każdej grupy zwierząt, a określenie ich na pewnym stopniu ogólności i przypomnienie, iż to na osobach utrzymujących zwierzęta spoczywa pełna odpowiedzialność za ich zachowanie i dobrostan, nie stanowi istotnego naruszenia prawa.

Jeśli chodzi natomiast o zarzuty Prokuratora dotyczące § 25 ust. 1 Regulaminu obligującego osoby, wyprowadzające psy w miejsca publiczne do prowadzenia zwierza na smyczy a w przypadku psów rasy, uznawanej za agresywną lub w inny sposób zagrażających otoczeniu - również w kagańcu Sąd dostrzegł, iż powyższy przepis zawiera także ust. 2 zawierający zakaz niekontrolowanego wypuszczania psów poza obręb własnych nieruchomości.

Zatem przy ocenie zasadności zarzutu Prokuratora w pierwszej kolejności celowe zdaniem Sądu wydawało się dostrzeżenie, iż w uchwale posłużono się dwoma pojęciami "wyprowadzanie" i "prowadzenie". Przeprowadzając rozważania na temat obu pojęć, Sąd doszedł do wniosku, iż w uchwale nie przewidziano obowiązku

permanentnego utrzymywania psa na smyczy i ewentualnie również w kagańcu w przypadku ras uznawanych za agresywne, lecz jedynie obowiązek przemieszania się z takimi powszechnie przyjętymi środkami ostrożności w czasie przejścia ze zwierzęciem do miejsca jego wypuszczenia. Niewątpliwie tak rozumiane prowadzenie psa ze swej natury odbywa się w zmiennym otoczeniu o ograniczonej przestrzeni (ścieżki, chodniki, ulice itd.). Są to zatem miejsca, w których panowanie nad zwierzęciem jest szczególnie trudne ze względu na zmienność otoczenia a jego kontakt z przypadkowymi osobami i innymi zwierzętami jest w istocie nieunikniony.

Sąd zgodził się ze swoim wcześniejszym poglądem, że przy ocenie zgodności z prawem tego obowiązku należy brać pod uwagę okoliczność, iż z ogólnodostępnej przestrzeni publicznej korzystają zarówno właściciele psów i ich podopieczni, jak i inne osoby, dla których kontakt z obcym zwierzęciem może stanowić źródło lęku, czy stresu. Stąd też konieczność korzystania w takich miejscach ze smyczy, i w określonych przypadkach również kagańca, należy traktować jako element poszanowania praw wszystkich użytkowników. Skoro więc ustawodawca z jednej strony nałożył na Radę Gminy prawo a drugiej strony obowiązek uregulowania obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku, stosowne zapisy Regulaminu obok interesów właścicieli zwierząt powinny uwzględniać interesy osób nie utrzymujących zwierząt. Powinno to następować w taki sposób aby zapewnić bezpieczeństwo również osobom mającym trudności w kontaktach ze zwierzętami oraz dzieciom, które ze swej natury będąc szczególnie zainteresowane kontaktami ze zwierzętami nie są w stanie oceniać ryzyka z tym związanego.

W ocenie Sądu, oceniana regulacja, z uwagi na ważenie dóbr (kwestii bezpieczeństwa i zdrowia) ludzi oraz zwierząt znajdujących, mogła więc zostać zamieszczona w Regulaminie, wydanym na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 u.c.p.g. i pozostaje zgodna z upoważnieniem ustawowym. Objęcie szczególnymi obowiązkami, w określonych sytuacjach, tych zwierząt które ze swej natury stanowią większe zagrożenie dla otoczenia nie przekracza zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego § 28 Regulaminu w myśl którego prowadzący chów zwierząt obowiązany jest zapewnić: gromadzenie i usuwanie powstających w związku z chowem odpadów i nieczystości w sposób zgodny z prawem oraz do przestrzegania obowiązujących przepisów sanitarno epidemiologicznych, Sąd stanął na stanowisku, że przepis taki stanowi w istocie

przypomnienie o konieczności przestrzegania obowiązujących przepisów sanitarno-epidemiologicznych. Faktem jest, że również tym przypadku uchwałodawca nie wymienił aktów prawnych, które winny być przestrzegane, jednak podobnie jak w przypadku zwierząt domowych, chów zwierząt gospodarskich ma swoją specyfikę uzależnioną od gatunku hodowanych zwierząt. Oczywistym zatem jest, że osoby hodujące zwierzęta powinny znać obowiązujące przepisy i je stosować w zależności od wynikających z hodowli potrzeb, a enumeratywne wyliczanie obowiązujących w tym zakresie przepisów rodziłoby te same problemy które opisano powyżej przy ocenie zarzutów dotyczących § 13 i §14 Regulaminu.

Co zaś do kwestionowanego w skardze § 29 ust. 1 Regulaminu, na mocy którego dopuszczono na pozostałych terenach, wyłączonych z produkcji rolniczej utrzymywanie zwierząt gospodarskich pod warunkiem posiadania budynków gospodarczych, przeznaczonych do hodowli zwierząt, spełniających wymogi powszechnie obowiązujących przepisów prawa, Sąd stwierdził, iż przepis ten co do zasady służy realizacji zasady humanitarnego traktowania zwierząt. W sytuacji gdy również w tym przypadku potrzeby zwierząt są bardzo zróżnicowane niewątpliwa ogólność regulacji, służąca jednak jej czytelności, nie może być uznana za istotnie naruszającą prawo.

Nie narusza też istotnie prawa regulacja zawarta w § 30 ust. 1 i ust 2 Regulaminu, zgodnie z którą prowadzący chów zwierząt gospodarskich na terenach, wyłączonych z produkcji rolniczej zobowiązani są do przestrzegania przepisów sanitarno-epidemiologicznych a także gromadzenia i usuwania nieczystości (obornik, gnojówka) w sposób przewidziany dla ścieków. Taki przepis niewątpliwie wskazuje podmioty zobowiązane realizacji obowiązków. Obowiązki takie są zróżnicowane w zależności od rodzaju i wielkości prowadzonej hodowli oraz zależne od dostępnej na danej nieruchomości infrastruktury sanitarnej. Niemniej jednak każda osoba korzystająca z nieruchomości w celu chowu zwierząt gospodarskich już na dzień wejścia w życie Regulaminu musiała posiadać wiedzę o sposobie postępowania ze ściekami. W szczególności powszechnie znany jest wynikający z art. 9 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) zakaz wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych odpadów i ścieków z hodowli zwierząt, a w szczególności gnojówki, gnojowicy, obornika, ścieków z kiszonek. Stąd odesłanie hodowców do regulacji dotyczących ścieków, mimo swojej niewątpliwiej ogólności, jawi się jako zasada czytelna dla adresatów i możliwa do realizacji bez szczegółowego przywoływania przepisów dotyczących postępowania z tego rodzaju nieczystościami.

Również samo zwrócenie uwagi konieczność przestrzegania przepisów sanitarno-epidemiologicznych, przy uwzględnieniu brzmienia całego przepisu trudno zdaniem Sądu, uznać za istotnie naruszające prawo.

Rozstrzygnięcia nadzorcze (641).

W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Szczecinie w roku 2021 r., rozpoznano 10 spraw o symbolu 641. W 7 sprawach uchylono zaskarżone rozstrzygnięcie, w 1 sprawie odrzucono skargę, w 2 sprawach Sąd oddalił skargę.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 40/21 Sąd oddalił skargę Związku G. D.O. na uchwałę Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały Nr .../2020 Zgromadzenia Związku G. D.O. z dnia...10.2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty i uchwały Nr...../2020 w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu była możliwość łączenia przez radę gminy dwóch metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi tj. od gospodarstwa domowego (art. 6j ust. 2 ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1439 ze zm.; dalej "u.c.p.g.") i średniomiesięcznej ilości zużytej wody (art. 6j ust. 1 pkt 2 u.c.p.g.) oraz stosowanie ich łącznie w stosunku do jednego właściciela nieruchomości. Nadto, w skardze zawarty był zarzut dotyczący braku możliwości swobodnego ustalania przez radę gminy katalogu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co było skutkiem uchylenia przez organ nadzoru uchwały, będącej aktem o charakterze wykonawczym do uchwały. Organ bowiem przy okazji uchylenia tego aktu wykonawczego, zwrócił skarżącej uwagę na wątpliwości względem zawartych w uchwale zapisów w części normatywnej oraz niektórych załączników, a tym samym niejako de lege ferenda odniósł się do tego, jaki wykaz dokumentów i oświadczeń potwierdzających dane zawarte w deklaracji gmina może określić w uchwale.

Sąd po przytoczeniu przepisów art. 6j ust.1 i ust.2 u.c.p.g. wskazał, że rada gminy ma do wyboru cztery metody ustalenia opłaty: trzy "iloczynowe" i jedną "sztywną". W ocenie Sądu, wykładnia językowa powołanych przepisów wskazuje, że dla danej nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, rada gminy dokonuje wyboru jednej metody spośród metod określonych w art. 6j ust. 1 i 2, zatem jednej

spośród trzech "iloczynowych" lub metodę "sztywną". Nadto przepis wskazuje, że dopuszcza się stosowanie więcej niż jednej metody na obszarze gminy. Dokonując wykładni językowej wyrażenia zawartego w art. 6k ust. 1 pkt 1 u.c.p.g. po średniku, sąd zauważył, że powołany przepis odnosi się do obszaru danej gminy, a nie do nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy. Dla wzmocnienia wyniku wykładni językowej, odwołał się przy tym, do dyrektyw wykładni funkcjonalnej. Jak wskazał sąd, dopuszczalne jest to m.in. w sytuacjach, w których wyinterpretowana norma przy zastosowaniu językowych reguł wykładni nadal pozostawia wątpliwości interpretacyjne. Niemniej jednak w ocenie Sądu, stosowanie przez skarżącą w tym przypadku wykładni rozszerzającej interpretowanego przepisu stanowiłoby naruszenie systemu wartości przypisywanych prawodawcy. Słusznie bowiem wskazał organ nadzoru, w przypadku przyjęcia zaproponowanej przez skarżącą wykładni rozszerzającej przepisu, jedno gospodarstwo domowe zostałoby zobowiązane do uiszczenia dwóch opłat za tę samą usługę.

Zdaniem Sądu, słusznie organ nadzoru – dla wzmocnienia swojej argumentacji – odwołał się również do wykładni historycznej przedmiotowego aktu prawnego wskazując, że przed nowelizacją u.c.p.g., która weszła w życie 6 marca 2013 r. przepis art. 6k ust. 1 pkt 1 ww. ustawy stanowił, że "rada gminy w drodze uchwały dokona wyboru jednej z określonych w art. 6j ust. 1 i 2 metod ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi". Modyfikacja treści tego przepisu – jak zasadnie wskazał organ nadzoru – nie wpłynęła bynajmniej na jego pierwszą część zawartą przed średnikiem, lecz pozwoliła gminom na wybór różnych metod ustalania opłat dla poszczególnych części obszaru gminy. Zawarte w powołanym przepisie wyrażenie "dokona wyboru metody (...) spośród metod" jest tożsame z ówczesnym wyrażeniem "dokona wyboru jednej z określonych metod". W obu wersjach wybrana przez radę gminy metoda dla danej nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy winna być jedna spośród kilku wskazanych do wyboru. Natomiast metod tych może być kilka na obszarze gminy. Wariant zawarty w art. 6k ust. 1 pkt 1 in fine może znaleźć w przypadku, gdy gmina podzielona jest na sektory (zob. art. 6d ust. 2 u.c.p.g.), które się różnią, np. jedne sektory obejmują zabudowę wielkomiejską, gdzie dominuje funkcja mieszkaniowa z zabudową wielorodzinną, inne obejmują tereny wiejskie, gdzie dominuje funkcja rolnicza.

Sąd uznał za słuszny także argument organu nadzoru, że zastosowanie łącznie kilku metod obliczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stoi w sprzeczności z zasadami ustalenia stawki maksymalnej, bowiem w świetle postanowień art. 6 k ust. 2a u.c.p.g., dla każdej z ustawowych metod określono

stawki maksymalne. Należy bowiem wskazać, że stawki maksymalne są mnożnikami, osobno definiowanymi dla każdej metody spośród określonych w art. 6j ust. 1, 2 u.c.p.g. Tym samym koniunkcja dwu lub więcej metod może prowadzić do przekroczenia stawek maksymalnych określonych przez prawodawcę.

Mając zatem na uwadze powyższe, Sąd uznał, że przyjęta przez skarżącą metoda wykładni powołanych przepisów była błędna i nie znajdowała swojego uzasadnienia w prawidłowo zinterpretowanych przepisach prawa.

W odniesieniu do zarzutu dotyczącego braku możliwości swobodnego ustalania katalogu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi sąd stwierdził, że zarzut ten nie znajdował uzasadnienia.

Stwierdzenie nieważności uchwały Nr.... /2020 jako aktu wykonawczego, było następstwem stwierdzenia nieważności uchwały Nr.../2020 z przyczyn wyżej wskazanych, a nie z uwagi na zawartość merytoryczną aktu. Wątpliwości organu nadzoru powzięte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały co do zgodności z obowiązującym prawem, nie stanowiły zatem przedmiotu rozstrzygnięcia nadzorczego, o którym mowa w sentencji zaskarżonej uchwały. Miały one jedynie charakter instruujący organ jednostki do podjęcia uchwały zgodnie z oceną i doświadczeniem organu nadzoru.

Niemniej jednak, z uwagi na powyższe, Sąd uznał za zasadne wskazać, że art. 6n ust. 2 u.c.p.g. uprawnia rady gmin do określenia w omawianej uchwale wykazu dokumentów potwierdzających dane zawarte w deklaracji. Z kolei deklaracja obejmuje wyłącznie dane konieczne do poprawnego obliczenia wysokości opłaty. Rada gminy nie ma prawa żądać od właścicieli nieruchomości dokumentów, które pozostają bez związku z danymi determinującymi wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (mogą to być dane dotyczące parametru właściwego dla danej metody ustalenia opłaty – np. ilości zużytej wody, a od 6 marca 2013 r. także informacje potwierdzające uprawnienie do zastosowania danej stawki, opłaty – jeśli stosuje się różnicowanie stawek). Ustawodawca wprowadził bowiem deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jako podstawowy dokument zawierający oświadczenie zobowiązanego do jej złożenia o danym stanie faktycznym, nie zaś zbiór dokumentów (oświadczeń) przedkładanych dla opisanego tego stanu faktycznego.

Wobec powyższego, Sąd na podstawie art. 151 p.p.s.a., oddalił skargę jako niezasadną.

Orzeczenie jest prawomocne.

W sprawie o sygn. akt II SA/Sz 260/21 Sąd uchylił natomiast zaskarżone rozstrzygnięcie nadzorcze.

W rozpoznawanej sprawie, zaskarżonym rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewoda Z., (dalej także : "organ nadzoru"), działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378), stwierdził nieważność §1 pkt 3 uchwały Nr XXIX/..../2020 Rady Miasta S. z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVII/..../2020 Rady Miasta S. z dnia 22 października 2020 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Centrum Wsparcia w S., w zakresie w jakim zostało nadane nowe brzmienie § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika do uchwały Nr XXVII/.../2020 Rady Miasta S. z dnia 22 października 2020 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Centrum Wsparcia w S.

W uzasadnieniu powyższego rozstrzygnięcia, organ nadzoru podał, że w dniu 22 października 2020 r. Rada Miasta S. podjęła uchwałę w sprawie utworzenia Miejskiego Centrum Wsparcia (dalej: MCW) w S. Mocą tego aktu 1 grudnia 2020 r. utworzono jednostkę budżetową pod nazwą: Miejskie Centrum Wsparcia w S. W załączniku do tej uchwały, zawarto statut tejże jednostki, który przedstawiał szczegółowy zakres działania oraz wewnętrzną strukturę organizacyjną MCW. Na mocy § 1 pkt 3 kwestionowanej przez organ nadzoru uchwały Nr XXIX/..../2020 Rada Miasta S. postanowiła, że wewnętrzną strukturę organizacyjną MCW tworzą:1) Dzienny Dom Pomocy "Z. J.",2) działy i samodzielne stanowiska.

Tym samym, Rada wykreśliła ze struktury Centrum - Środowiskowy Dom S.W. dla osób z zaburzeniami psychicznymi, pozostawiając jednak Dzienny Dom Pomocy "Z.J." - będący dziennym ośrodkiem wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych.

Zdaniem organu nadzoru, z przepisów ustawy z dnia 24 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm. – dalej : "u.p.s.") wynika, że ustawodawca w sposób celowy wyodrębnił różne rodzaje jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, kierując się specyfiką zadań które realizują, różnymi standardami usług oraz potrzebami świadczeniobiorców korzystających z danych usług. Łączenie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zasadne jest jedynie wówczas, gdy nie tylko jest to uzasadnione ekonomicznie, ale również jest uzasadnione merytorycznie i daje gwarancje realizacji zadań zgodnie obowiązującymi standardami chroniącymi osoby wymagające wsparcia, a nie spowoduje negatywnych konsekwencji dla świadczeniobiorców pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera przepisów ustalających zasady, bądź samą możliwość połączenia jednostek organizacyjnych utworzonych na podstawie art. 111 ww. ustawy z jednostkami pomocy społecznej, jednakże, w art. 111a tej ustawy

zawiera regulacje, wskazujące które konkretnie jednostki pomocy społecznej można łączyć i pod jakimi warunkami.

W świetle powyższego - w ocenie organu nadzoru - MCW w S. - czyli jednostka organizacyjna utworzona na podstawie art. 111 ustawy o pomocy społecznej - nie może w swojej strukturze organizacyjnej zawierać Dziennego Domu Pomocy "Z. J." - ośrodka wsparcia przeznaczonego dla osób starszych, będącego jednostką pomocy społecznej. Jeśli zatem zamiarem Rady Miasta S. było połączenie Dziennego Domu Pomocy "Z.J." z inną jednostką pomocy społecznej, to na mocy przepisu art. 111a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, Rada mogłaby tego dokonać łącząc Dzienny Dom Pomocy "Z.J." z domem pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku lub dla osób przewlekle somatycznie chorych.

W tym stanie rzeczy – zdaniem organu nadzoru - konieczne i w pełni uzasadnione było stwierdzenie nieważności §1 pkt 3 ww. uchwały Nr XXIX/.../2020 Rady Miasta S. z dnia 17 grudnia 2020 r.

Rada Miasta w S. dalej : "Skarżąca", zaskarżyła powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zarzucając organowi nadzoru naruszenie art.111 u.p.s. oraz art. 12 ust.1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305).

Sąd uchylił zaskarżone rozstrzygnięcie nadzorcze. Orzeczenie jest nieprawomocne.

Sąd wskazał, że jak to wynika z akt sprawy, w wyniku negatywnej opinii Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącej włączenia do Miejskiego Centrum Wsparcia (MCW) Środowiskowego Domu Samopomocy "W.", który finansowany jest ze środków budżetu Państwa, Rada Miejska w S. w dniu 17 grudnia 2020 r. podjęła uchwałę zmieniającą pierwotną treść statutu MCW, m.in. skreślając jego § 2 ust. 2 pkt 2, stwierdzając, iż do struktury organizacyjnej MCW wchodzi środowiskowy Dom Samopomocy "W.", oraz nadając nowe brzmienie § 4 ust. 1 Statutu, postanawiając, iż "1. Wewnętrzną strukturę organizacyjną MCW tworzą 1) Dzienny Dom Pomocy "Z.J.", 2) działy i samodzielne stanowiska".

Zaskarżonym rozstrzygnięciem nadzorczym organ nadzoru zakwestionował i stwierdził nieważność jedynie § 1 pkt 3 uchwały zmieniającej, tj. wskazane wyżej nowe brzmienie § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika do uchwały nr XXVII/.../2020.

Sąd zauważył, iż w uchwale zmieniającej dokonano zmiany § 4 ust. 1 Statutu MCW jedynie w ten sposób, że wyeliminowano z jego struktury organizacyjnej Środowiskowy Dom Samopomocy "W." (co w Statucie uchwalonym uchwałą

zmienianą zawarte było w ust. 1 pkt 2, który mocą § 1 pkt 2 uchwały zmieniającej skreślono). Natomiast treść § 4 ust. 1 pkt 1 Statutu na mocy uchwały zmieniającej nie uległa zmianie. W rezultacie, normatywna treść zaskarżonego rozstrzygnięcia nadzorczego jest prawnie niejasna i niezrozumiała, w szczególności, gdy w Statucie MCW pozostał zapis § 2 ust. 2 pkt 1, stwierdzający, iż zadania MCW obejmują m.in. także prowadzenie ośrodka wsparcia w formie Dziennego Domu Pomocy "Z.J."

W ocenie Sądu, kwestionowana przez organ nadzoru uchwała nie tworzyła zatem nowej struktury, lecz ją modyfikowała jedynie przez eliminację rzeczzonego Środowiskowego Domu Samopomocy "W."

Sąd wskazał, że rozstrzygnięcie nadzorcze powinno jednoznacznie określać jaki przepis kwestionowanego przez organ nadzoru aktu wydany został z istotnym naruszeniem prawa i wykazać na czym to naruszenie polega. Akt nadzoru nie może tej niezgodności określać zakresowo, tym bardziej, że w uchwale zmieniającej nie nadano nowego brzmienia § 4 ust. 1 pkt 1 załącznika do uchwały zmienianej, tj. Statutu MCW, co powoduje normatywną niejasność zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Niezależnie od powyższego – w ocenie Sądu – należy też zakwestionować stanowisko organu nadzoru, iż funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy "Z.J." w strukturze MCW funkcjonującego jako jednostka budżetowa gminy Miasto S., a nie połączenie go z ośrodkiem pomocy społecznej, stanowi istotne naruszenie art. 111a u.p.s. W rozstrzygnięciu nadzorczym nie przytoczono bowiem żadnych argumentów przemawiających za tezą, iż takie rozwiązanie organizacyjne w jakikolwiek sposób utrudni bądź obniży gwarancje realizacji zadań gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty gminnej z zakresu pomocy społecznej, w szczególności w zakresie wspierania osób starszych, niepełnosprawnych oraz ich integracji ze środowiskiem, bądź spowoduje negatywne konsekwencje dla świadczeniobiorców pomocy społecznej lub zagrozi realizacji innych celów określonych w ustawie o pomocy społecznej albo naruszy przepisy o finansach publicznych. Jak trafnie podniosła to skarżąca, i co zostało jednoznacznie stwierdzone w uchwale zmienianej, jak też w § 1 pkt 2 Statutu MCW, stanowiącego załącznik do tej uchwały MCW, którego jedną z form działalności jest prowadzenie Dziennego Domu Pomocy "Z.J.", zostało utworzone na podstawie art. 111 u.p.s., jako jednostka budżetowa Miasta S., finansowana z jego budżetu i realizująca zadania, należące do zadań własnych gminy.

W ocenie Sądu, powyższe rozwiązanie mieściło się w konstytucyjnej zasadzie samodzielności gminy w zakresie wykonywania przez nią własnych zadań publicznych, gdy finansowanie tej formy wsparcia i pomocy społecznej następuje ze

środków własnych gminy. Wyrazem tej zasady jest właśnie stanowiący prawną podstawę uchwały zmieniającej, mocą której utworzono MCW jako jednostkę budżetową gminy, art. 111 u.p.s. Szczegółową organizację tej jednostki oraz zadania i formy ich realizacji określa Statut, stanowiący załącznik do uchwały powołującej taką jednostkę. Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera przepisów ustalających struktury oraz zasady organizacyjne jednostek tworzonych przez gminę na podstawie art. 111 u.p.s., zatem nie ma podstaw do stwierdzenia, iż powołana jednostka z określonymi w Statucie zadaniami i formami działania narusza prawo. Mogło to dotyczyć włączenia do tej jednostki zadań finansowanych z budżetu Państwa, co właśnie uchwała zmieniająca wyeliminowała.

W rozpoznawanej sprawie Sąd uznał, iż Rada Miejska w S. dokonując kwestionowaną uchwałą nr XXIX/.../2020 zmiany § 4 Statutu Miejskiego Centrum Wsparcia w S. przez wyłączenie z MCW Środowiskowego Domu Samopomocy "W., (do tego sprowadza się istota tej zmiany), nie naruszyła prawa, zaś rozstrzygnięcie nadzorcze w nadanym mu przez organ nadzoru brzmieniu nie mogło osiągnąć wskazanego w jego uzasadnieniu celu w postaci wyeliminowania ze struktury MCW Dziennego Domu Pomocy "Z. J.". W tym celu, należałoby bowiem zakwestionować właściwy przepis uchwały zmieniającej, a nie zmieniającej.

Dostępu do informacji publicznej i prawa prasowego (symbol 648)

W sprawach z zakresu dostępu do informacji publicznej i prawa prasowego (oznaczone symbolem 648), w 2021 r. w WSA w Szczecinie zarejestrowano 42 skargi oznaczone symbolem SA, 101 skarg na bezczynność i przewlekłość postępowania (SAB) oraz 6 spraw oznaczonych symbolem SO.

Orzecznictwo w sprawach z zakresu dostępu do informacji publicznej jest stabilne. Zauważyć jednak należy, że chociaż ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej weszła w życie 1 stycznia 2002 r., czyli z niewielkimi zmianami funkcjonuje w obrocie prawnym od niemalże 20 lat, to jednak ilość wnoszonych skarg na bezczynność organu wskazuje, że nie wszystkie podmioty obowiązane do udostępnienia informacji publicznej traktują swoje obowiązki w tym zakresie z należytą powagą. Ilość skarg oznaczonych symbolem SA w zastawieniu z rokiem 2020 wskazuje na tendencję wzrostową. Niepokojąca jest również wzrastająca ilość (rok do roku) skarg na bezczynność. Wszak celem ustawy jest zagwarantowanie transparentności funkcjonowania władzy publicznej, zaś prawo obywateli do informacji o działalności organów władzy ma swoje źródło wprost w przepisie art. 61 Konstytucji RP.

Zauważyć w tym miejscu należy, że Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego złożyła do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności:

1) art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (dalej: u.d.i.p.) w zakresie, w jakim nie konkretyzują znaczenia pojęć: „władze publiczne”, „inne podmioty wykonujące zadania publiczne, „osoby pełniące funkcje publiczne” oraz „związek z pełnieniem funkcji publicznych”, przez co w sposób nieuprawniony poszerzają rozumienie podmiotów obowiązanych do udostępnienia informacji publicznej z art. 61 ust. 1 oraz z zasadą określoności przepisów prawa, która stanowi element klauzuli państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP;

2) art. 5 ust. 2 i 3 u.d.i.p. w zakresie, w jakim nakładają na władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązek udostępniania informacji publicznych „o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji” również w odniesieniu do informacji należących do sfery prywatności tych osób oraz do danych osobowych z art. 47, art. 51 ust. 2, art. 61 ust. 1 i art. 61 ust. 2 Konstytucji RP oraz z zasadą określoności przepisów prawa, która stanowi element klauzuli państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP, jak również z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2;

3) art. 4 ust. 1 i 2 w związku z art. 16 ust. 1 u.d.i.p. w zakresie, w jakim nie regulują w postępowaniu o udostępnienie informacji publicznej udziału osób pełniących funkcje publiczne, w sytuacji, w której żądana informacja dotyczy tych osób z art. 47, art. 51 ust. 2, art. 51 ust. 5, art. 61 ust. 1, art. 61 ust. 2 i art. 61 ust. 4 Konstytucji RP;

4) art. 1 ust. 1 i 2 w związku z art. 5 ust. 1 u.d.i.p. w zakresie, w jakim nie regulują, w sposób jednoznaczny relacji między nimi a przepisami szczególnymi normującymi dostęp albo ograniczenie dostępu do określonych typów danych znajdujących się w posiadaniu podmiotów wymienionych w art. 61 ust. 1 Konstytucji RP lub w art. 4 ust. 1 lub ust. 2 u.d.i.p., w tym danych chronionych z mocy uregulowań szczególnych, a także stanowiących element akt spraw indywidualnych, jakie były lub są prowadzone przez organy władz publicznych, lub do danych świadczących o wynikach takich postępowań z art. 51 ust. 2, art. 51 ust. 5, art. 61 ust. 1, art. 61 ust. 2 i art. 61 ust. 4 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP oraz z zasadą określoności przepisów prawa, która stanowi element klauzuli państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP;

5) art. 5 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 2 ust. 2 u.d.i.p. w zakresie, w jakim przepisy te, nakładając na władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązek udostępniania informacji publicznej, nie regulują kwestii anonimizacji danych osobowych lub innych danych ze sfery prywatności oraz wyłączają możliwość weryfikacji interesu prawnego lub faktycznego w pozyskaniu tych danych w kontekście nadużycia prawa podmiotowego do uzyskania informacji publicznej z art. 47, art. 51 ust. 2, art. 51 ust. 5, art. 61 ust. 1, art. 61 ust. 2 i art. 61 ust. 4 Konstytucji RP oraz z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3,5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2;

6) art. 23 u.d.i.p. w zakresie, w jakim nie spełnia postulatu określoności ustawowych znamion czynu zabronionego z art. 42 ust. 1 zd. 1 Konstytucji RP oraz art. 7 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 oraz z zasadą określoności przepisów prawa, która stanowi element klauzuli państwa prawnego z art. 2 Konstytucji RP.

Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 15 grudnia 2021 r., jednakże Trybunał nie wydał orzeczenia w sprawie, bowiem rozprawa została odroczone.

W roku 2021, czyli w aktualnym stanie prawnym, zapadły w WSA w Szczecinie orzeczenia, na które warto zwrócić uwagę, chociaż kwestie w nich rozstrzygane nie należą do zagadnień nowych, czy nieznanymi orzecznictwu sądowoadministracyjnemu.

W sprawie II SA/Sz 900/21 Sąd pochylił się nad zagadnieniem informacji prostej i informacji przetworzonej. Wskazał, że „Powszechnie już przyjmuje się, że informacja przetworzona jest jakościowo nową informacją, nieistniejącą dotychczas w przyjętej ostatecznie treści i postaci. Przetworzeniem informacji jest zebranie lub zsumowanie, często na podstawie różnych kryteriów, pojedynczych wiadomości, znajdujących się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego. Przetworzenie jest równoznaczne z koniecznością odpowiedniego zestawienia informacji, samodzielnego ich zredagowania związanego z koniecznością przeprowadzenia przez zobowiązany podmiot czynności analitycznych, których końcowym efektem jest dokument pozwalający na dokonanie przez jednostkę samodzielną interpretacji i oceny. Ponadto, możliwa jest sytuacja, gdy wniosek o udostępnienie informacji obejmuje wprowadzić informacje proste będące w posiadaniu obowiązującego, ale rozmiar i zakres żądanej informacji przesądza o tym, że w istocie mamy do czynienia z żądaniem informacji przetworzonej. W niektórych wypadkach szeroki zakres

wniosku, wymagający zgromadzenia, przekształcenia (zanonimizowania) i sporządzenia wielu kserokopii określonych dokumentów, sporządzenia zestawień i opracowań, może wymagać takich działań organizacyjnych i angażowania środków osobowych, które zakłócają normalny tok działania adresata wniosku i utrudniają wykonywanie przypisanych mu zadań. Informacja wytworzona w ten sposób, pomimo że składa się z wielu informacji prostych będących w posiadaniu organu, powinna być uznana za informację przetworzoną (zob. np. wyroki NSA z: 9 sierpnia 2011 r., sygn. akt I OSK 977/11, 6 października 2011 r., sygn. akt I OSK 1199/11, 2 października 2014 r. sygn. akt I OSK 140/14; CBOSA). Należy zatem wskazać, iż Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie podziela ww. orzecznictwo sądów.

Należy jednakże zwrócić uwagę, że informacją prostą jest natomiast informacja, którą podmiot zobowiązany może udostępnić w takiej formie, w jakiej ją posiada (z zachowaniem ograniczeń art. 5 u.d.i.p.), przy czym jej wyodrębnienie ze zbiorów informacji (rejestrów, zbiorów dokumentów, akt postępowania) nie jest związane z koniecznością ponoszenia kosztów osobowych lub finansowych, trudnych do pogodzenia z bieżącą działalnością podmiotu. Należy zatem przyjąć, że gdy objęte żądaniem informacje znajdują się w zasobach podmiotu i sposób ich wewnętrznego pozyskania nie jest na tyle czasochłonny i pracochłonny, aby uznać, iż dochodzi do wyprodukowania informacji przetworzonej to należy uznać, iż jest to informacja prosta, nawet jeżeli liczba elementów na to się składających jest znaczna. Takie czynności jak selekcja dokumentów, protokołów, ich analiza pod względem treści czy anonimizacja są zwykłymi czynnościami, które nie mają wpływu i nie dają podstaw do zakwalifikowania żądanych dokumentów jako informacji przetworzonej. W wyniku stosowania takich czynności przez organ nie powstaje bowiem żadna nowa informacja (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 grudnia 2019 r., I OSK 1056/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z 5 grudnia 2019 r., II SA/Lu 332/19, CBOSA).”

W sprawie II SA/Sz 510/21 przedmiotem wniosku o udostępnienie informacji publicznej były dane, które zarówno organ jak i sąd uznał za objęte tajemnicą skarbową. W wyroku z dnia 20 października 2021 r. sąd stwierdził, że: „ ... prawidłowo organy orzekające argumentowały, że ponieważ zapytanie dotyczy upublicznienia oczekiwanych w badanym pytaniu danych w istocie oznaczałoby upublicznianie przez organ podatkowy danych uzyskanych z deklaracji podatkowych składanych przez podatników. Oczekiwane dane nie mają też charakteru informacji zbiorczych gdyż dotyczą konkretnego, możliwego do łatwej identyfikacji podmiotu

będącego zobowiązanym do realizacji obowiązku podatkowego dla danej nieruchomości.

Zatem, organ zasadnie uznał, że zapytanie dotyczyło w istocie danych dotyczących konkretnego, oznaczonego podatnika gdyż łatwość połączenia danych z konkretnym podmiotem nie daje możliwości uznania oczekiwanych przez wnioskodawcę danych jako anonimowych, dotyczących niemożliwego do zidentyfikowania podatnika. Nie są one więc danymi zbiorczymi lecz indywidualnymi.

Sąd podziela także stanowisko organu odwoławczego, że czym innym jest informacja czy dla danej nieruchomości został naliczony podatek od nieruchomości a czym innym czy został on opłacony. O ile wymierzenie podatku dotyczy działań organu administracji o tyle jego dotyczy już podatnika a informacja o płaceniu lub nie płaceniu podatku od nieruchomości przez konkretnego podatnika jest nośnikiem danych chronionych tajemnicą skarbową. Warto dostrzegać, że niepłacenie podatku może wynikać z niewywiązywania się przez podatnika z obowiązku jak i być działaniem w pełni legalnym, bo wynikającym z dopuszczalnych prawem praw do ulg i umorzeń. Jednak w obu przypadkach wiedza o niepłaceniu podatku niesie ze sobą informację o trudnej sytuacji podatnika. Podobnie zaś, uzyskanie ulg w podatku wynika z trudnej, potwierdzonej przez organ, sytuacji materialnej lub życiowej podatnika. Zatem również wiedza o zwolnieniu z obowiązku uiszczania należnego podatku nie powinna być upubliczniana, chyba, że wynika to wprost ze stosownych przepisów, np. ustawy o finansach publicznych. W takim jednak przypadku taka informacja podlega ujawnieniu w na zasadach tej ustawy, nie zaś u.d.i.p.

Wreszcie jeśli chodzi fakt wydawania decyzji administracyjnych dotyczących podatku od nieruchomości warto dostrzegać, że z oczywistych przyczyn są one częścią akt podatkowych, a z samego faktu wydania decyzji podatkowych można wnioskować o istnieniu rozbieżności, pomiędzy danymi zgłaszanymi organowi podatkowemu ze stanowiskiem owego organu, co w istocie jest również nośnikiem wiedzy o podatniku, która powinna podlegać ochronie w ramach tajemnicy skarbowej.”

W wyroku z dnia 4 marca 2021 r. sygn. akt II SA/Sz 887/20 Sąd stwierdził, że organ ponownie rozpatrując sprawę, na skutek złożonego wniosku w trybie instancji, nie może z własnej inicjatywy rozszerzać żądania pierwotnego wniosku o wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W tej sprawie postępowanie zainicjował wniosek z dnia 12 marca 2020 r. i o ile zaistniałyby przesłanki do wydania decyzji w pierwszej instancji, to po złożeniu przez osobę zainteresowaną wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, należało wydać decyzję w drugiej instancji. Treść

rozstrzygnięcia nie może zawierać oceny wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy lecz odnosić się wyłącznie do decyzji pierwszoinstancyjnej. [...] Skoro w tej sprawie organy stwierdziły, że żądana informacja nie jest informacją publiczną, to niewłaściwym sposobem załatwienia sprawy było wydanie decyzji.

Dotacje oraz subwencje z budżetu państwa, w tym dla jednostek samorządu terytorialnego (6531)

W 2021 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie rozpoznał ogółem 23 sprawy w przedmiocie dotacji oraz subwencji z budżetu państwa. W części z rozpoznawanych spraw sąd w pierwszej kolejności musiał rozstrzygnąć kwestię zakresu kontroli sądownoadministracyjnej, przesądzając tym samym o dopuszczalności wniesionych skarg.

W sprawie o sygn. akt I SA/Sz 366/21, wyrokiem z dnia 8.07.2021 r., Sąd rozpoznał i oddalił skargę na czynność Burmistrza w przedmiocie oddalenia zgłoszenia udziału w procedurze o przyznanie grantu za zmianę systemu ogrzewania, uznając, że czynność organu dotycząca oddalenia zgłoszenia o udzielenie dotacji stanowi czynność z zakresu administracji publicznej dotyczącą uprawnień i obowiązków wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (P.p.s.a.), a to oznacza, że przysługuje na nią skarga do sądu administracyjnego. Jako przyczynę oddalenia skargi, Sąd wskazał zaś okoliczność, że przedmiotowa dotacja nie może zostać przekazana na refundację poniesionych już wydatków, ponieważ takiemu postępowaniu stoją na przeszkodzie przepisy ustawy o finansach publicznych (u.f.p.). Dotacja to wydatek redystrybucyjny, na coś przyszłego, a wyrażne odstępstwa, jeśli je dopuścić, muszą wynikać z przepisów u.f.p. Zasady udzielania dotacji powinny zostać określone z uwzględnieniem dotyczących dotacji przepisów prawa. Przepisy art. 403 ust. 4-6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska nie zawierają odstępstw od prawnej definicji dotacji wynikającej z art. 126 u.f.p. i dotacji celowej określonej w art. 127 oraz w art. 250 u.f.p.

Nieuniknione było również rozstrzygnięcie kwestii kognicji Sądu w zakresie spraw związanych z przyznaniem dotacji oświatowej pod rządami przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (u.f.z.o.) (m.in. w sprawach o sygn. akt I SA/Sz 209/21 i I SA/Sz 267/21).

W wyroku z dnia 24.06.2021 r., sygn. akt I SA/Sz 267/21, Sąd wskazał, że w orzecznictwie sądów administracyjnych ukształtowało się jednolite stanowisko,

zgodnie z którym czynności dokonywane w celu ustalenia wysokości lub przekazania dotacji oświatowej stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, które kontrolowane są przez sądy administracyjne (art. 47 u.f.z.o.). Skoro czynnością podlegającą zaskarżeniu do sądu administracyjnego jest przyznanie dotacji, to w zakres działań organu z tym związanych, wchodzi ustalenie jej wysokości oraz przekazanie dotacji na rachunek bankowy. W związku z tym brak jest podstaw do kwestionowania tego, czy czynności polegające na ustaleniu wysokości i przekazaniu dotacji stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 P.p.s.a. (por. postanowienie NSA z dnia 18.11.2021 r., sygn. akt I GSK 1414/20; wyrok NSA z dnia 19.03.2021 r., sygn. akt I GSK 1713/20). Ponadto kwestia zaskarżalności czynności, o których mowa w art. 47 u.f.z.o., była także przedmiotem rozważań sądów powszechnych. Z orzeczeń sądów powszechnych wynika, że obecnie zarówno samo przyznanie dotacji, jak i jej obliczenie i wypłacenie (przekazanie) stanowią czynności z zakresu administracji publicznej, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 P.p.s.a. (por. uchwała SN z dnia 8.11.2019 r., sygn. akt III CZP 29/198; postanowienie SN z dnia 16.01.2020 r., sygn. akt CSK 308/19). W tej sytuacji, wniosek organu o odrzucenie skargi należało ocenić jako nieuprawniony.

W powyższej sprawie Sąd oddalił skargę, stwierdzając, że przepisy obowiązujące w związku ze stanem epidemii, a konkretnie przepisy § 10 ust. 9-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (rozporządzenie), znajdują zastosowanie w przypadku ograniczenia funkcjonowania szkoły. Jeżeli w danym miesiącu obowiązywało ograniczenie funkcjonowania szkoły, wówczas dotację należy obliczać wg zasad określonych w § 10 ust. 9-13 rozporządzenia. Jeżeli natomiast w danym miesiącu tego ograniczenia nie było, wówczas należy stosować zasady ogólne wynikające z art. 26 ust. 2 u.f.z.o., z tym, że do ustalenia frekwencji uczniów należy dodatkowo uwzględnić przepis § 10 ust. 13 rozporządzenia, zgodnie z którym, przepisy art. 34 ust. 3 oraz art. 42 ust. 2 pkt 2 u.f.z.o. stosuje się z uwzględnieniem § 10 ust. 9-12d rozporządzenia, a więc z uwzględnieniem obecności uczniów w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły, ustalonej wg zasad określonych w tych przepisach. Wobec tego za prawidłowe Sąd uznał naliczenie dotacji za styczeń 2021 r., dokonane przez skarżony organ wg frekwencji z października 2020 r., tj.

w odniesieniu do okresu, w którym danego ucznia nie obejmowało ograniczenie funkcjonowania szkoły.

W wyroku z dnia 21.07.2021 r., sygn. akt I SA/Sz 209/21, Sąd stwierdził, że zaskarżona w sprawie czynność Prezydenta Miasta w przedmiocie nieudzielenia dotacji oświatowej, o której mowa w art. 26 ust. 1 u.f.z.o., stosownie do art. 47 u.f.z.o., stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 P.p.s.a. Tym samym skarga Spółki mieści się w kognicji sądu administracyjnego. W sprawie tej Sąd oddalił złożoną skargę, uznając, że uprawnienie do otrzymania dotacji oświatowej na rok 2021 posiada tylko szkoła niepubliczna, która jest wpisana do ewidencji niepublicznych szkół i placówek prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Skoro na dzień 30.09.2020 r., jak i obecnie, prowadzona przez stronę skarżącą szkoła nie jest wpisana do ewidencji niepublicznych szkół i placówek, prowadzonej przez Gminę Miasto Szczecin, to oznacza to, że nie prowadzi działalności oświatowej zgodnie z ustawą 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe. Skarżąca nie jest zatem uprawniona do uzyskania dotacji, o którą ubiegała się we wniosku o przyznanie dotacji.

Pomoc finansowa i inne regulacje związane z członkostwem w Unii Europejskiej (symbol 655)

Środki unijne, dopłaty ze środków unijnych, pomoc udzielana w ramach polityki spójności, subwencje unijne, fundusze strukturalne i regulacja rynków branżowych oznaczenie symbolu 655, Pomoc finansowa i inne regulacje związane z członkostwem w Unii Europejskiej- opis symbolu 655.

6119 - Inne o symbolu podstawowym 611

Pierwsza kategoria spraw z symbolu 655 związana jest z różnymi płatnościami przysługującymi rolnikom do działek rolnych. Większości sprawy te dotyczyły sporów między producentami rolnymi, a organami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotyczącymi odmowy przyznania konkretnej płatności oraz kwestii zwrotu nadmiernie pobranych płatności, a także przedawnienia możliwości dochodzenia zwrotu tych płatności.

Druga kategoria spraw dotyczyła sporów pomiędzy beneficjentami a organami, dotyczyła kwestii odmowy dofinansowania przez organ na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2020 r. poz. 818), dalej „u.p.s.” oraz zwrotu udzielonej pomocy finansowej w ramach funduszy europejskich.

Płatności do gruntów rolnych, renta strukturalna - symbol 6550

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt I SA/Sz 695/21, stwierdzono nieważność postanowienia Dyrektora Zachodniopomorskiego Oddziału ARiMR o odmowie dopuszczenia osoby fizycznej w charakterze strony postępowania.

Sąd uznał, że przepisy K.p.a. nie przewidują możliwości wydania postanowienia o dopuszczeniu czy też odmowie dopuszczenia osoby fizycznej w charakterze strony postępowania.

Podobnie wyrok: z dnia 3 listopada 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 696/21 i I SA/Sz 697/21; z dnia 18 listopada 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 728/21.

Wyrokami z dnia 22 września 2021 r. o sygn. akt I SA/SZ 390/21; I SA/Sz 391/21 i I SA/SZ 392/21 oddalono skargi. Spór dotyczył odmowy przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, płatności bezpośrednich i płatności ONW na 2019 r. z uwagi na umyślne utrudnianie kontroli weterynaryjnej przez rolnika.

Zgodnie z art. 59 ust. 7 rozporządzenia nr 1306/2013, wnioski o przyznanie pomocy lub wnioski o płatność jest odrzucany, jeżeli beneficjent lub jego przedstawiciel uniemożliwia przeprowadzenie kontroli na miejscu z wyjątkiem przypadków siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, których w niniejszej sprawie rolnik nie wykazał.

W wyroku z dnia 22 lipca 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 446/21 Sąd oddalił skargę. Spór dotyczył płatności za zazielenienie odnośnie gruntów zajętych na produkcję drzewek bożonarodzeniowych. Zdaniem skarżącej, plantację choinek należy uznać za uprawę trwałą, gdyż zbliżona jest do szkółki. W ocenie organu odwoławczego, skarżącej nie należy się w ogóle przedmiotowa płatność, gdyż uprawa choinek przez nią nie jest uprawą trwałą zgodnie z art. 4 ust. 1 lit.g Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. U.UE. L 347 z 20.12.2013 r., s. 608), dalej „rozporządzenie nr 1307/2013”. Skarżąca nie prowadzi szkółki w świetle ww. przepisu.

Sąd uznał, że organy działały prawidłowo dokonując właściwej wykładni przepisów i odmawiając ww. płatności. Plantacje drzewek bożonarodzeniowych nie są uprawą trwałą ani szkółką według ww. przepisów.

Polityka spójności- symbol 6559

W wyroku z dnia 4 listopada 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 671/21 sąd skargę oddalił. Spór dotyczył m.in. możliwości otrzymania dofinansowania na inwestycję, rozpoczętą przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Sąd zgodził się z organem, że rozpoczęcie inwestycji przed złożeniem wniosku o dofinansowanie wyklucza podmiot z możliwości jego otrzymania, co wynika wprost z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014 str. 1), gdzie wskazano, iż przyznawana pomoc wywołuje efekt zachęty, jeżeli beneficjent złożył do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności. Rozpoczęcie prac stosownie do art. 2 pkt 23 rozporządzenia nr 651/2014 oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

Wyrokiem z dnia 14 października 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 644/21 Sąd oddalił skargę bowiem podzielił stanowisko organu, że sam fakt określania jednostek pływających używanych do celów mieszkalnych (houseboat'ów), jako „domków”, nie może przesądzać o kwalifikowaniu ich w sposób tożsamy z kioskami, budkami, barakami, czy domkami campingowymi. Okoliczności, takie jak: wyposażenie w silnik elektryczny, system nawigacji i alarmowania o kolizji, możliwość przemieszczania się (pływania) oraz obowiązek rejestracji houseboat'a jako jednostki pływającej we właściwym rejestrze, przesądzają o kwalifikacji tego wydatku do kategorii środków transportu, a nie domków campingowych, czy budowli.

W wyrokach z dnia 6 października 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 522/21 i I SA/Sz 523/21; wyrok z dnia 1 września 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 470/21; wyrok z dnia 8 lipca 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 473/21 sąd podzielił stanowisko skarżącego. Spór dotyczył pojęcia podmiotu ekonomii społecznej. Wobec braku wyjaśnienia tego pojęcia w dokumentacji konkursowej nie było możliwe dokonanie oceny spełnienia tego kryterium przez skarżącą i wykluczenia jej z kręgów potencjalnych beneficjentów.

Sprawy o symbolu 6119

W sprawach w przedmiocie odmowy wydania interpretacji indywidualnej dotyczących ulgi zarysowały się dwa stanowiska:

- wyrok z 18 listopada 2021 r. o sygn. I SA/Sz 825/21, w którym Sąd uchylił postanowienia Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej wydane w obu instancjach. Sąd uznał, że organ winien wypowiedzieć się merytorycznie co do okoliczności przedstawionych w stanie faktycznym i nie może żądać od wnioskodawcy podania jako stanu faktycznego, czy zdarzenia przyszłego okoliczności w istocie należących do sfery prawnej. Podobne stanowisko wyrażono w wyroku z dnia 3 listopada 2021 sygn. akt I SA/Sz 769/21.

Natomiast w wyroku z dnia 4 listopada 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 711/21, w którym Sąd oddalił skargę skarżącego. Sąd wskazał, że to na wnioskującym o wydanie interpretacji indywidualnej ciąży obowiązek przedstawienia jednoznacznych i niebudzących wątpliwości okoliczności faktycznych sprawy. Sąd podzielił stanowisko organu, że skarżący nie przedstawił w sposób wyczerpujący opisu sytuacji faktycznej, której ma dotyczyć żądana interpretacja indywidualna. Podobne stanowisko wyrażono w wyroku z dnia 9 grudnia 2021 r. o sygn. akt I SA/Sz 862/21.

III. Działalność Wydziału Informacji Sądowej

1. Zagadnienia ogólne.

W omawianym okresie sprawozdawczym działalność Wydziału Informacji Sądowej podobnie jak w latach poprzednich koncentrowała się głównie na:

- informowaniu stron i osób zainteresowanych o właściwości sądów administracyjnych i stanie spraw załatwianych w sądzie oraz udostępnianiu do wglądu akt spraw,
- udostępnianiu informacji publicznej o działalności Sądu,
- prowadzeniu spraw petycji, skarg i wniosków,
- obsłudze medialnej WSA w Szczecinie,
- prowadzeniu statystyki sądowej,
- prowadzeniu biblioteki.

Wydziałowi również powierzono prowadzenie strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej WSA w Szczecinie.

2. Udzielanie informacji i udostępnianie akt.

W 2021 r. na żądanie stron, pełnomocników, uczestników postępowania i innych osób zainteresowanych zgłaszane w formie ustnej podczas osobistej wizyty w siedzibie Sądu, a także telefonicznie lub drogą elektroniczną, pracownicy WIS

WSA w Szczecinie udzielili kilkanaście tysięcy odpowiedzi. Pytania dotyczyły przede wszystkim stanu toczących się postępowań oraz zakresu sprawowanej przez sądy administracyjne kontroli nad działalnością administracji publicznej. W ramach udzielonych wyjaśnień wskazywano na środki prawne przewidziane w ustawie Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, oraz obowiązki, jakie spoczywają na stronach postępowania i konsekwencje ich niedopełnienia. Zadania realizowane były również w ramach współpracy z innymi instytucjami i urzędami, sądami powszechnymi, prokuraturą i organami ścigania.

Wiele zapytań dotyczyło wdrożonych przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 346). Głównie pytania dotyczyły informatyzacji sądownictwa administracyjnego, wnoszenia do sądów administracyjnych pism procesowych w formie elektronicznej epuap, otrzymywania korespondencji sądowej w takiej formie oraz udostępniania akt sądowych online. Wiele zapytań dotyczyło również rozpoznawania spraw zarówno na posiedzeniach niejawnych jak i w trybie zdalnym przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie jej na odległość z jednoczesnym przekazem obrazu i dźwięku.

Na pracownikach wydziału informacji sądowej spoczywały wszelkie wyjaśnienia dotyczące tej kwestii.

W związku z zaistniałą sytuacją, pracownicy WIS udzielali informacji telefonicznie ze wzmożonym natężeniem.

Czytelnia akt udostępniła do wglądu 213 akt spraw, w tym większość udostępnionych akt była z Wydziału II Ogólnoadministracyjnego WSA w Szczecinie - 158.

3. Dostęp do informacji publicznej.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych, WIS WSA realizował w 2021 r. obowiązki wynikające z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

W trybie dostępu do informacji publicznej wpłynęło ogółem 50 wniosków; z czego 49 załatwiono pozytywnie poprzez bezpośrednie udzielenie informacji, ewentualnie przez odesłanie do informacji zamieszczonych na stronie internetowej sądu. Użytkownicy Internetu byli kierowani na stronę CBOSA NSA, na której mieli nieograniczony dostęp do uzupełnianej na bieżąco bazy orzeczeń sądów administracyjnych.

4. Strona podmiotowa BIP.

Stosownie do § 10 pkt 2 ust 4 h Zarządzenia Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 11 czerwca 2019 r. nr 22/2019 w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego, WIS wykonuje zadania w zakresie prowadzenia strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Na bieżąco aktualizowana jest strona podmiotowa Biuletynu Informacji Publicznej, na której zamieszczona jest baza orzecznictwa sądów administracyjnych, elektroniczny terminarz rozpraw (e-wokanda), przepisy prawne wewnętrzne oraz ogólne regulujące pracę sądu, formularze prawa pomocy, dane o strukturze organizacyjnej sądu oraz informacje dot. dostępu do informacji publicznej, ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego. Umieszczona jest też informacja o trybie przyjmowania skarg i wniosków dotyczących działalności sądu.

Ponadto zamieszczone są obszerne informacje dotyczące informatyzacji sądownictwa administracyjnego, które umożliwiają stronom postępowania wnoszenie do sądów administracyjnych pism procesowych w formie elektronicznej, doręczania korespondencji sądowej w takiej formie, a także uzyskania dostępu do akt sądowych online. Zamieszczona jest też instrukcja dot. udziału w rozprawie zdalnej przez stron i uczestników.

Na stronie Biuletynu Informacji Publicznej zamieszczane są na bieżąco wszystkie zarządzenia dot. wdrożenia w WSA w Szczecinie działań profilaktycznych służących przeciwdziałaniu potencjonalnemu zagrożeniu wirusem SARS-CoV-2 w związku z objęciem terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obszarem, na którym wystąpił stan epidemii.

Mając na uwadze nałożone ustawą o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne obowiązki dotyczące wdrożenia systemu elektronicznego obiegu dokumentów oraz umożliwienie generowania urzędowego poświadczenia odbioru dokumentów elektronicznych, dostępne jest konto na elektronicznej Platformie Usług Administracji Publicznej (ePUAP), gdzie działa elektroniczna skrzynka podawcza, do której dostęp jest umożliwiony na stronie podmiotowej BIP: www.szczecin.wsa.gov.pl

5. Skargi, wnioski i petycje.

W Wydziale Informacji Sądowej zarejestrowano 228 spraw z zakresu skarg i wniosków, ponadto wpłynęło 31 pism ponownych (są to kolejne pisma zarejestrowanej już sprawy). Razem do rozpatrzenia było 259 pism i udzielenia odpowiedzi na te pisma. Największą liczbę pism stanowiły wnioski z zapytaniem o informację o stanie spraw sądownoadministracyjnych (60). Liczba skarg

zawierających zarzuty wadliwości postępowania sądowego wyniosła 7 oraz skarg zawierających zarzuty wadliwości rozstrzygnięcia sądu 12. Odnotować możemy również skargi na działalność innych podmiotów (2).

Za pośrednictwem poczty elektronicznej wpływała również duża ilość wniosków o udostępnienie akt w czytelni sądu.

Poniższa tabela przedstawia Ruch Spraw w WIS WSA w Szczecinie:

		Rodzaj spraw			
		ogółem wszystkie sprawy w wydziale	sprawy załatwiane bezpośrednio w wydziale		sprawy przekazywane przez wydział do załatwienia według właściwości
			sprawy dotyczące działalności sądów administracyjnych	sprawy dotyczące działalności innych podmiotów	
pozostało do załatwienia spraw z 2020 r.		1	1	0	0
wpływ w 2021 r.	pisma pierwotne (zarejestrowane pod nowym numerem, ilość zgodna z ilością spraw w spisie)	228	195	17	16
	pisma ponowne (dołączane do sprawy z nadanym już numerem, przy piśmie pierwotnym)	32	17	14	1
	razem pism do załatwienia w 2021 r.	260	212	31	17
ilość spraw do załatwienia w 2021 r. (pozostałość + pisma pierwotne)		229	196	17	16
załatwiono spraw w 2021 r.		229	196	17	16
pozostało do załatwienia spraw w 2022 r.		0	0	0	0

6. Obsługa medialna Sądu.

Realizowana była przez Panią Sędzię WSA Marię Mysiak – Przewodniczącą Wydziału Informacji Sądowej - Rzecznik Prasową Sądu. W ramach obsługi medialnej Sądu, podobnie jak w latach poprzednich, udzielano dziennikarzom informacji dotyczących przebiegu postępowania, jak i bieżącego orzecznictwa sądu administracyjnego.

7. Statystyka.

Zgodnie z § 5 ust 1 pkt 4 Regulaminu wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych obowiązki realizowane były przez Wydziału Informacji Sądowej Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie również poprzez sporządzanie na bieżąco sprawozdań statystycznych z ruchu spraw i sposobu ich załatwienia za poszczególne miesiące i przekazywanie ich do WIS NSA. Ponadto kwartalnie sporządzano dane statystyczne odnośnie do spraw o wymierzenie organom administracji publicznej grzywien w trybie art. 55 § 1, art. 112, art. 149 § 2 i art. 154 § 1 P.p.s.a.

Jak co roku sporządzano zbiorcze sprawozdania półroczne i roczne oraz wszelkie sprawozdania szczegółowe (wersje robocze) na potrzeby tut. Sądu.

8. Biblioteka.

Stosownie do § 5 pkt 1 ust 9 ww. Regulaminu do obowiązków WIS należy również prowadzenie Biblioteki sądu, co jest związane z comiesięcznym zamawianiem pozycji książkowych oraz prenumeraty prasy codziennej i specjalistycznej na potrzeby pracowników. Księgozbiór w chwili obecnej wynosi 5 968 egzemplarzy książkowych wycenionych na kwotę 517 043,06 zł.

Ponadto w 2021 r. zostały przekazane w postaci elektronicznej do Redakcji Dziennika Urzędowego Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wyroki dotyczące stwierdzenia nieważności prawa miejscowego w sprawach o sygn. akt:

II SA/Sz 28/18, II SA/Sz 103/20, II SA/Sz 285/20, II SA/Sz 1074/19, I SA/Sz 489/19,
II SA/Sz 155/20, II SA/Sz 543/20, II SA/Sz 749/20, II SA/Sz 914/20, II SA/Sz 341/20,
II SA/Sz 356/20, II SA/Sz 689/20, II SA/Sz 768/20, II SA/Sz 769/20, II SA/Sz 774/20,
II SA/Sz 829/20, II SA/Sz 839/20, II SA/Sz 17/21, II SA/Sz 83/21, II SA/Sz 90/21,
II SA/Sz 110/21, II SA/Sz 257/18, I SA/Sz 381/21, II SA/Sz 308/18, II SA/Sz 1097/20,
II SA/Sz 25/21, I SA/Sz 288/21, II SA/Sz 214/21, II SA/Sz 295/21, II SA/Sz 465/21,
II SA/Sz 730/21.

Spis treści

Wprowadzenie

I. Wpływ skarg i wyniki postępowania sądowego	str. 3-6
II. Orzecznictwo Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego – zagadnienia wybrane	
Sprawy z zakresu budownictwa (601)	str. 7-12
Sprawy z zakresu utrzymania i ochrony dróg publicznych i innych dróg (6033 i 6037)	str. 14-15
Sprawy z zakresu zezwolenia na sprzedaż alkoholu 6041	str. 15-17
Sprawy z zakresu gier losowych i zakładów wzajemnych 6042	str. 17-19
Prawo wodne (609)	str.19-23
Sprawy z zakresu podatku od towarów i usług (6110), Podatek akcyzowy (6111)	str. 23-27 str. 27-31
Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób fizycznych (6112)	str. 31-42
Sprawy z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych (6113)	str. 42-48
Sprawy z zakresu podatku od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową (6116) spadku i darowizn (6114)	str. 48-54
Sprawy z zakresu podatku od nieruchomości (6115)	str. 54-56.
Sprawy z zakresu podatku i opłat lokalnych (6116)	str. 56-57
Sprawy z zakresu egzekucji świadczeń pieniężnych (6117, 6537)	str. 57-61
Sprawy z zakresu ochrony środowiska (613)	str. 61-62
Sprawy z zakresu zagospodarowania przestrzennego (615)	str. 62-68
Sprawy z zakresu gospodarki nieruchomościami (618)	str. 68-70
Sprawy z zakresu stosunków pracy (619)	str. 70-71
Sprawy z zakresu pomocy społecznej (632, 6330, 6335)	str. 71-86
Sprawy z zakresu zatrudnienia i bezrobocia (633)	str. 87-88
Uchwały organów samorządowych (639,640)	str.88-94
Rozstrzygnięcia nadzorcze (641)	str.94-101
Sprawy z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego (648)	str. 101-106
Dotacje o subwencje z budżetu państwa w tym samorządu teryt. (6531)	str. 106-108
Pomoc finansowa i in. Regulacje zw. z członkostwem w UE (655)	str.108-111
III. Działalność Wydziału Informacji Sądowej	str. 111-115